

Voorlopige agenda van de commissie Werk en Inkomen van 11 september 2013

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Werk en Inkomen

Datum: woensdag 11 september 2013
Aanvang: 16:30 uur
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: Dhr. M.T. Gijsbertsen
Griffier: mevr. A. Weiland t.(050) 367 7678

Opening

[Bijlage - Uitnodigingsbrief W&I 11 september 2013](#) (pdf)

A Algemeen deel

A1. Opening en mededelingen

A2. Vaststelling agenda

A3. Afspraken en planning

[Bijlage - 2013-06-05 besluitenlijst W&I](#) (pdf)

[Bijlage - LTA W&I sept. 2013](#) (pdf)

[Bijlage - IM lijst W&I voor 11 september 2013, niet afgehandeld](#) (pdf)

[Bijlage - IM lijst W&I voor 11 september 2013, afgehandeld](#) (pdf)

A4. Conformstukken n.v.t.

A5. Rondvraag

B Inhoudelijk deel

B1. Discussie Wijkeconomie
(Collegebrief 13 juni 2013)

[Collegebrief - Discussie wijkeconomie](#) (pdf)

B2. Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe
(Collegebrief 17 mei 2013)

[Collegebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe](#) (pdf)

[Bijlage - De Stadspartij bespreekpunten pilot ambtelijk horen 27 augustus 2013](#) (pdf)

B3. Terugblik expertmeeting drie decentralisaties en hoe verder
[03 07 13 verslag expertmeeting](#) (pdf)

Bijlage - MEMO TERUGBLIK EXPERTMEETING DRIE DECENTRALISATIES EN HOE VERDER (pdf)

Bijlage - Overzicht stukken 3 D's 2012 en 2013 (pdf)

C Huishoudelijk deel

C1. Ingekomen stukken

2013-09-11 ingekomen stukken W&I (pdf)

C2. Vaststelling verslag

2013-06-05 verslag W&I (pdf)

C3. Sluiting

Bij de inhoudelijke agendapunten onder A en B kunnen burgers gebruik maken van het inspreekrecht. Men krijgt daarvoor maximaal drie minuten. De totale inspreek-tijd per vergadering is maximaal een kwartier. Insprekers dienen zich minimaal 24 uur voor de vergadering aan te melden bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

Bijlage - 2013-06-05 besluitenlijst W&I

BESLUITENLIJST RAADSCOMMISSIEVERGADERING WERK EN INKOMEN

Datum: 5 juni 2013
Plaats: Oude Raadzaal
Tijd: 16.30-19.00 uur

1. AGENDAPUNTEN VOOR DE RAAD VAN 26 JUNI 2013

CONFORM

Verordening Cliëntenraad Groningen
(Raadsvoorstel 14 mei 2013)

DISCUSSIE

Informerende brief over de onkostenvergoeding vrijwilligerswerk
(Collegebrief 16 mei 2013) “wensen en bedenkingen”

Er is op dit moment geen meerderheid voor het voorgestelde scenario 1 in de collegebrief. Een aantal fracties wil nader beraadslagen en heeft nog extra informatie hiervoor nodig. Raad ontvangt deze aanvullende informatie voor de raadsvergadering conform de toezegging.

2. TOEZEGGINGEN

Mededelingen

- Wethouder Isha zegt toe de raad tussentijds te informeren over het “witten” van de resterende 150 banen van het 200-banenplan middels gesprekken met de werkgevers en andere collegeleden.
- Wethouder Isha stuurt het daarop betrekking hebbende onderzoeksrapport mee als bijlage bij de antwoorden op de door het CDA gestelde vragen over de dienstverlening van SoZaWe.
- Wethouder Isha onderzoekt welke mogelijkheden de gemeente heeft om de 100 medewerkers die n.a.v. het faillissement van het Groene Kruis ontslag krijgen, van werk naar werk te begeleiden en komt hierop terug.

B2 Informerende brief over de onkostenvergoeding vrijwilligerswerk (Collegebrief 16 mei 2013)

Wethouder Isha zegt toe de raad te informeren voor de komende raadsvergadering over:

- Het participatieonderzoek van het bureau statistiek
- Nadere toelichting op de afspraak van het college dat de verslagen van de gesprekken met de instellingen hierover vertrouwelijk zijn (n.a.v. vraag om inzage door de raad)
- Doorrekening van scenario 2

3. AFSPRAKEN EN PLANNING

De commissieleden geven aan dat het van belang is dat de moties 86 en 87 die nu op afgehandeld staan i.v.m. het feit dat hierover al één of meerdere collegebrieven over de wijze van afhandelen zijn ontvangen, wel onder de aandacht blijven.

Afgesproken wordt om te zoeken naar een vorm waarop deze onderwerpen op LTA kunnen worden gezet, zodat ze wel op de agenda blijven.

Verder zijn de voorgestelde wijzigingen akkoord.

Bijlage - 2013-06-05 besluitenlijst W&I

4. VERSLAGEN

Het verslag van 10 april 2013 wordt ongewijzigd vastgesteld.

5. AFSPRAKEN

De Stadspartij heeft gevraagd om agendering van de “Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZAWE” (Collegebrief 17-5-2013).

Lange Termijn Agenda per 29-08-2013

J

maand / kwartaal	nummer	cie	onderwerp	document	vraag voor raad	portefeuille	progr	opmerkingen
PM	2013-349	W&I	Raad informeren hoeveel v. 31 miljoen op begroting ministerie EZ is voor gemeente Groningen	brief		v. Keulen		Toezegging 10-4-13, cbrf. 28-2-13. Toekomst servicepunt detailhandel.
PM	2013-350	W&I	Raad informeren over keuze organisatie van Servicepunt			v. Keulen		Toezegging 10-4-13, cbrf. 28-2-13. Toekomst servicepunt detailhandel.
PM	2012-34	W&I	Nuïmeïng in 2012 t.b.v. prestatie-indicatoren bij Kademota Arbeidsmarktbeleid	voorstel		Schroor		Apart moment, los van de begrotingsbehandeling
5-jun-13	2013-324	W&I	Evaluatie loonsdispensatie	brief	kennis nemen	Istha		cbrf. 26-4-2013 verslag wordt in juni 2013 toegestuurd. Cbrf 19-6-13, afvoeren
11-sep-13	2013-127	W&I/ B&V	Visualisering toekomst Grote Markt / toekomst binnenstad	brief		v. Keulen	2	Presentatie Raad 27 aug. Stadsdebat Let's Gro met stakeholders 21/22 nov. '13
11-sep-13	2013-344	W&I	Zicht op resterende participatiebudget	brief	kennis nemen	Istha		Toezegging cie. 3-2-13
11-sep-13	2013-278	W&I	Verkennde agendering Nieuw Economisch Programma			v. Keulen		info. bijeenkomst 20 juni 2013, cbrf 6-6-13, afvoeren
11-sep-13	2013-398	W&I	Informatie over samenwerking SoZaWe-lederz. Werk, participatie, vrijwilligerswerk, organisatieontwikkeling en dienstverlening (pilots)	brief		Istha		info.bijeenkomst na de zomer, cbrf. 31-5-13
11-sep-13	2013-189	W&I	Discussie voorbereiden over wijkconomie voor 2013			v. Keulen		collegebrief 13-11-12.
11-sep-13	2013-191	W&I	Publieksversie over kengetallen en gegevens van Sozawe (n.a.v. vraag Stadspartij) volgt.			Istha		cbrf. 13-6-13, afvoeren
3e kw 13	2013-428	W&I	Raad informeren over uitvoering verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive vanaf 2e voortgangsrapportage 2013	brief	kennis nemen	Istha		Toezegging cie. 21-11-12. cbrf. 18-4-13
9-okt-13	2013-425	W&I	Haal meer uit witgoed, eerste onderzoeksresultaat					cbrf. 10-7-13
9-okt-13	2013-279	W&I	Evaluatie verruïming koopzondagen			v. Keulen		cbrf. 19-8-13, wordt okt. 2013
9-okt-13	2013-277	W&I	Nota strategie werklocaties (opiniërend)			v. Keulen		cbrf. 15-08-13
9-okt-13	2013-280	W&I	Evaluatie loonsdispensatie landelijk deel			Istha		oktober
6-nov-13	2013-426	W&I	Alternatieven overzicht minder of niet poundfoolish			v. Keulen		cbrf. 10-7-13
11-dec-13	2013-427	W&I	Nieuw economisch programma, eerste aanzet			v. Keulen		cbrf 6-6-13
4e kw 13	2013-424	W&I	Nota strategie werklocaties (definitief)			v. Keulen		cbrf. 15-08-13
4e kw '13	2013-196	W&I	Uitgewerkte visie Sontweggebied			v. Keulen		okt/nov 2013

Legenda:
 rode tekst + vet = strategische agenda /
 raadsbehandelingsplan
 gele achtergrond = belangrijke politieke beslissingen
 v. kademota

Lange Termijn Agenda per 29-08-2013

J

maand / kwartaal	nummer	cie	onderwerp	vorm document	vraag voor raad	portefeuille	progr	opmerkingen
4e kw 13	2013-207	W&I	Raad informeren over voortgang armoedemonitor onderzoek			Istha		cbrf. 14-12-12
1e kw 14	2014-4	W&I/ F&V	Gemeentebrede bezwaarprocedure	voorstel	besluiten	Schroor		Toezegging cbrf. 17-5-13.
1e kw 14	2013-336	W&I	Afbouw gesubsidieerde arbeid: college geeft binnenkort info over wijze waarop gemeente hiermee als werkgever omgaat	brief	kennis nemen	Istha	12	toezegging weth Schroor cie. F&V 17 april '13, brief 16-5-13 cbrf. 24-1-13, 27-2-13, 4-7-13 (oude moties 86, 87)
1e kw 14	2014-10	W&I	Nota maatschappelijke participatie	brief	kennis nemen	Istha		cbrf. 10-7-13 (nota komt jan. 2014)
1e kw 14	2014-11	W&I	Nieuw economisch programma, contourennota	brief	kennis nemen	v. Keulen		cbrf 6-6-13
1e kw 14	2014-5	W&I	Evaluatie Fonds Ondernemend Groningen	voorstel	besluiten	v. Keulen		cbrf. 15-8-13
2e kw 14	2014-12	W&I	Nieuw economisch programma, vaststellen contourennota, input meerjarenprogramma 2015-2019	brief	kennis nemen	v. Keulen		cbrf 6-6-13
3e kw 14	2014-13	W&I	Nieuw economisch programma, vaststellen	voorstel	besluiten	v. Keulen		cbrf 6-6-13

Legenda:
 rode tekst + vet = strategische agenda /
 raadsbehandelplan
 gele achtergrond = belangrijke politieke beslissingen
 by kadernota's

Bijlage - IM lijst W&I voor 11 september 2013, niet afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mn	Indieners	Titel	Dictum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Portefeuille houder
2012-63	11	SP, GL, CU, Stadspartij	Onkostenvergoeding vrijwilligerswerk	<p>verzoekt het college:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uiterlijk in het eerste kwartaal van 2013 alternatieven voor deze onkostenvergoeding ter besluitvorming aan de raad voor te leggen; 2. tot die tijd de huidige onkostenvergoeding in stand te laten. 	W&I	<p>Raadsvoorstel wijziging veror. WWB december Toezegging in Raad 26-6-13</p>	Deel 1 v.d. motie afgehandeld Deel 2 v.d. motie is Afgehandeld	motie	College zal onkostenvergoeding voor vrijwilligers als voorwaarde stellen bij subsidiebesprekingen met instellingen	Istha
2013-23	6	PvdA	Meer inzet en waardering voor vrijwilligerswerk	<ol style="list-style-type: none"> 1. te zorgen voor een standaardwerkwijze waarbij bij nieuwe aanmeldingen in de Wvb mensen meteen in contact worden gebracht met vrijwilligersorganisaties, bijvoorbeeld als onderdeel van de intake of door een loket vrijwilligerswerk bij de dienst Sozawe, etc; 2. ook alle bestaande bijstandsgerechtigden die niet direct bemaateld zijn actief in kennis te stellen van de mogelijkheden om vrijwilligerswerk te doen, en; 3. dit als onderdeel op te nemen in de Nota vrijwilligerswerk. 	W&I	Betrekken bij brede nota maatschappelijke participatie. Uiterlijk 1 januari 2014 naar Raad (Cbrf. 10-07-13)	Afgehandeld	motie	Voorjaarsbrief	Istha
2013-25	6	PvdA, D66, VVD, CDA, PvdD en S&S	Haal meer uit wiggoed	<ol style="list-style-type: none"> 1. de mogelijkheden te onderzoeken voor een wiggoedregeling bestaande uit tweedehands goederen, waarbij ook een uitbreiding van het aantal voorzieningen, zoals computers, wordt betrokken; 2. te onderzoeken of hieraan een reparatieservice kan worden gekoppeld zoals bedoeld in de zesde overweging. 	W&I	Oktober 2013 eerste onderzoeksresultaten verwacht. (Cbrf. 10-07-13)		motie	Voorjaarsbrief	Istha
2013-26	6	PvdA, CDA, D66 en S&S	Ook in crisistijd met G-kracht voortuit	<ol style="list-style-type: none"> 1. alternatieven te onderzoeken die minder of niet poundfoolish zijn, onder meer in het economisch beleid; 2. dit overzicht met mogelijke alternatieven te verstrekken voor 15 oktober 2013 zodat de gemeenteraad hierover een oordeel kan vormen voor de begrotingsbehandeling. 	W&I	Afweegbare middelen binnen het progr Econ. en Werkgelegenheid worden in kaart gebracht voor 15 okt.:13 (Cbrf. 10-07-13)		motie	Voorjaarsbrief	v. Keulen
2013-37	6	S&S, CU, CDA, VVD en GL	Inulling cofinancieringsfonds	<ol style="list-style-type: none"> 1. om de raad bij de behandeling van de begroting meer inzicht te geven in de voeding van het cofinancieringsfonds en een overzicht aan te leveren van de activiteiten en programma's die in de toekomst zijn aangewezen op het cofinancieringsfonds; 2. hierbij tevens aan te geven hoe het cofinancieringsfonds aantrekkelijk gemaakt wordt voor partners. 	W&I	Motiebrief 10/7/13 bij begroting 2014 uitvoeriger info over opzet en beoogde werking van fonds. (Cbrf. 6-1-13)		motie	Voorjaarsbrief	v. Keulen

Bijlage - IM lijst W&I voor 11 september 2013, niet afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mn d	Initiatief Titel	Datum verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2013- 42		6GL, SP, Stadspartij, CU en PvdD Onkosten- vergoeding in participatienota	1. In gesprek te gaan met in ieder geval de instellingen waar de huidige gebruikers van de regeling als vrijwilliger werkzaam zijn met als doel de onkosten door de instellingen vergoed te krijgen; 2. in de binnenkort op te stellen nota maatschappelijke participatie nadrukkelijk ook aandacht te besteden aan het vrijwilligersbeleid en de vergoeding van onkosten van vrijwilligers door instellingen.	W&I			<i>motie</i>	Onkosten- vergoeding vrijwilligers- werk	Istha

Bijlage - IM lijst W&I voor 11 september 2013, afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mn Indieners	Titel	Dietum verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2012- 63	11 SP, GL, CU, Stadspartij	Onkostenvergoeding vrijwilligerswerk	<ol style="list-style-type: none"> 1. uiterlijk in het eerste kwartaal van 2013 alternatieven voor deze onkostenvergoeding ter besluitvorming aan de raad voor te leggen; 2. tot die tijd de huidige onkostenvergoeding in stand te laten. 	W&I	<p>Raadsvoorstel wijziging veror. WWB december Toezegging in Raad 26-6-13</p>	Deel 1 v.d. motie afgehandeld Deel 2 v.d. motie is <i>Afgehandeld</i>	<i>motie</i>	College zal onkostenvergoeding voor vrijwilligers als voorwaarde stellen bij subsidiebesprekingen met instellingen	Istha
2012- 65	11 D66, VVD, S&S	Cofinancieringsfond s	<ol style="list-style-type: none"> 1. inzage in de huidige stand van het cofinancieringsfonds te verstrekken; 2. toe te lichten hoe het college denkt om te gaan met de te verwachten komende aanvragen. 	W&I	<p>zie motiebrief 30/11; F&V 121212 wil motie laten staan, cbrf 6-6-13</p>	<i>Afgehandeld</i>	<i>motie</i>	Gemeentebegroting 2013	v. Keulen

Collegebrief - Discussie wijkeconomie

Bestuursdienst

Onderwerp Discussie Wijkeconomie

Steller M. de Gier

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 06-50260205 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk RO13.3640658

Datum **13 JUN 2013** Uw brief van - Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In onze collegebrief van 13 november 2012 (BD12.3374272), hebben wij u toegezegd een discussie voor te bereiden over wijkeconomie. Dit met het oog op uw behoefte om te bespreken hoe wij nu en in de toekomst op een zinvolle manier invulling kunnen geven aan dit onderwerp. Met deze brief en de bijbehorende rapportage hopen wij deze toezegging in te vullen.

In de rapportage kijken wij terug op circa vijf jaar wijkeconomie: het ontstaan, de oorspronkelijke opzet, het instrumentarium en de effecten. Daarbij kijken we nadrukkelijk naar voorbeelden uit het hele land. De aanpak in Groningen beschrijven we ook op hoofdlijnen. Het Groningse project wijkeconomie, onder de naam 'Hoogvliegers in de Krachtwijk', heeft geresulteerd in begeleiding van ruim 70 startende ondernemers (die zonder uitzondering nu nog steeds bestaan), bijna 40 netwerkbijeenkomsten, een verzelfstandigd bedrijf en het ontstaan van het snel groeiende platform www.ikonderneemhet.nl. Wij zien dit project als geslaagd en uw raad heeft dit in haar bespreking in december 2011 bevestigd.¹

Tegelijkertijd kijken we in de rapportage ook vooruit: welke trends zien we om ons heen en welke rol kan stimulering van wijkeconomie daarin spelen? Wat is het uiteindelijke doel van een wijkeconomisch programma? Om de discussie daarover te faciliteren hebben wij aan het eind van de analyse vier scenario's benoemd, die feitelijk ingaan op de gemeentelijke rol in wijkeconomie: op welke wijze kan en wil Groningen de komende jaren haar wijkeconomische activiteiten ondersteunen en activeren? Wij willen daarbij benadrukken dat deze scenario's niet leidend hoeven te zijn in de discussie en ook dat verschillende mengvormen van scenario's heel goed mogelijk zijn; uiteindelijk zijn de scenario's vooral bedoeld om gedachten te structureren.

¹ Voor een uitgebreide evaluatie van Hoogvliegers in de Krachtwijk verwijzen wij u naar de raadsbrief en bijbehorende evaluatie van december 2011 (RO11.2631535).

Collegebrief - Discussie wijkeconomie

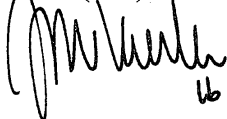
Bladzijde 2
Onderwerp Discussie Wijkeconomie

Wij stellen voor om, naar aanleiding van de rapportage, in de raadscommissie Werk&Inkomen van 11 september een discussie te voeren over de wenselijke koers van de gemeente Groningen op het gebied van wijkeconomie. Deze discussie is voor ons college belangrijk: enerzijds om te bepalen hoe we in 2013 en 2014, ondanks bezuinigingen op ons economisch programma G-Kracht toch nog op slimme wijze impulsen kunnen geven aan wijkeconomie. Anderzijds als waardevolle input in het voorbereiden van voorstellen voor de koers van het economisch programma ná G-Kracht, vanaf 2015. Daarbij is duidelijk dat de Rijksbudgetten die voor 'Hoogvliegers in de Krachtwijk' beschikbaar waren, de komende jaren niet voorhanden zullen zijn.

Om een goede discussie te faciliteren stellen wij u voor twee externe deskundigen uit te nodigen. Het gaat hierbij om mevrouw Riek Siertsema, voorzitter van het dagelijks bestuur van MKB-Noord en vanuit die positie nauw betrokken bij wijkeconomische projecten en mevrouw Klaar Zegers, oprichter van Onderneem 't, de verzelfstandigde organisatie die voortkomt uit "Hoogvliegers in de Krachtwijk". Wij hebben beide deskundigen bereid gevonden om aanwezig te zijn bij de discussie. Desgewenst kunnen zij uw vragen beantwoorden over hun ervaringen met wijkeconomie en hun kijk op de toekomst.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Bijlage: rapportage 'Analyse Wijkeconomie'

Collegebrief - Discussie wijkeconomie

BIJLAGE

Sf

**Wijkeconomie is het optimaal benutten van de economische potentie
van een wijk en haar bewoners.**

Analyse van vijf jaar wijkeconomie in Nederland
en suggesties voor de toekomst in de
gemeente Groningen

Door: Nexo BV
Mw. C.C.M. Zegers

Voor: Gemeente Groningen
Dienst ROEZ
M. de Gier

Datum: 8 April 2013

© Nexo BV

Collegebrief - Discussie wijkeconomie

Inhoud	Pagina
	3
1. Doel	3
2. Aanleiding	4
3. Wijkeconomie, een terugblik	5
4. Beleidsinstrumenten	8
5. Aanpak in Groningen	10
6. Uitkomsten en effecten	11
7. Huidige economische situatie & trends	13
8. Effecten op beleid en scenario's	18
9. Conclusies	20
10. Bronnen	

Collegiebrief - Discussie wijkeconomie

1. Doel

Het onderzoek dat voor u ligt is uitgevoerd om u inzicht te verschaffen in de resultaten van de beleidsprogramma's wijkeconomie die in verschillende steden in Nederland zijn uitgevoerd. Met de gedachte dat deze inzichten richtinggevend kunnen zijn bij het opstellen van nieuw economisch beleid ter bevordering van wijkeconomie in de gemeente Groningen, hebben wij breder gekeken dan alleen naar de achttien steden die door Minister van WWI in 2007 zijn aangewezen als steden met 'krachtwijken'.

Ons onderzoek heeft zich gericht op de beleidsaanpak van uiteenlopende gemeenten ten behoeve van het stimuleren van wijkeconomie. Er is gekeken naar de argumentatie bij de opzet van dit beleid en ook of de uitvoering en resultaten daarvan zijn geëvalueerd. De aanpak in Groningen is daartegen afgezet. Daarmee ontstaat een beeld van de afgelopen periode. Daarnaast wordt een blik vooruit geworpen en gekeken naar ontwikkelingen in onze huidige economie en de te verwachte trends daarin. Het rapport zal tot slot enkele scenario's schetsen om daarmee inzicht te geven in de mogelijke contouren van nieuw te ontwikkelen economische beleid.

Deze analyse dient daarmee als richtinggevend denkkader voor de Raadscommissie met als doel een operationaliseerbare visie op wijkeconomie te ontwikkelen voor de periode vanaf 2014. De keuze voor de in te zetten beleidsinstrumenten vloeien daaruit voort.

Dilemma

De raadscommissie zal in haar overwegingen voor een dilemma komen te staan rond de vraag: waar moet het zwaartepunt van de regie komen te liggen? Bij de gemeente of bij samenwerkingsconstructies van gemeente met andere partijen? Ligt de regie bij de gemeente, dan zullen de beleidsinstrumenten meer gericht zijn op het oplossen van problematiek in de wijken, met de gemeente als trekker. Bij de andere benaderingswijze komt beleid meer in samenwerking met andere belanghebbenden tot stand en zal deze meer gericht zijn op het verzilveren van kansen die al bij aanvang mede gedragen worden door anderen en daarmee voldoende potentieel hebben uiteindelijk geheel zelfstandig tot ontplooiing te komen. In welke wijk dat dan precies neerslaat is dan een indirect gevolg. Het uiteindelijke positieve effect heeft echter wel degelijk invloed op leefbaarheid in de wijken van Groningen.

2. Aanleiding

G-kracht is het economisch meerjarenprogramma van de Gemeente Groningen dat in 2014 afloopt. Het economisch functioneren van de stad blijft ook de daaropvolgende jaren van belang. De Raadscommissie Werk en Inkomen heeft verzocht om input, teneinde in de loop van 2013 een inhoudelijke discussie te kunnen voeren met betrekking tot de gewenste aanpak vanaf 2014 rondom het thema 'wijkeconomie', één van de deelthema's van G-kracht. Maar ook voor de ontwikkeling van een nieuw economisch programma na G-Kracht, dat immers na 2014 afloopt.

In de afgelopen periode (2007 – 2011) is er in Nederland veel aandacht geweest voor het bevorderen van de economie in de wijken. Dat betekende dat de grotere steden in Nederland uiteenlopende programma's uitvoerden waarbij de focus lag op het bevorderen van het kleinschalig ondernemerschap. De werkwijzen die de gemeenten daarbij hanteerden liepen soms uiteen, afhankelijk van de situatie in de wijken. Maar grote overeenkomsten waren er ook. De inzet van ondernemerscoaches, het opzetten van netwerken en het creëren van aantrekkelijke voorwaarden om te starten vormden vaak vaste basisingrediënten. Ook de gemeente Groningen heeft een actief beleid gevoerd ter bevordering van wijkeconomie. Gedurende de periode 2007 – 2009 werd vanuit het Ministerie van Wijken en Integratie, onder aanvoering van toenmalig minister Ella Vogelaar, gestart met een breed programma, waarvan de stimulering van ondernemerschap deel uitmaakte. Het project 'Onderneem 't', een fysiek ondernemerspunt midden in de aandachtswijken van Groningen, gaf in Groningen uitvoering aan het programmaonderdeel 'wijkeconomie'.

Collegiebrief - Discussie wijkeconomie

Inmiddels is het 2013 en bevindt Nederland zich in een economische crisis. De meeste van de uitgevoerde programma's wijkeconomie zijn afgerond. Het veranderde economische klimaat en de slinkende budgetten van gemeenten dwingen om keuzes te maken. Het bevorderen van de lokale en regionale economie blijft echter een belangrijk speerpunt in veel beleidsprogramma's. De wijze waarop dat moet gebeuren is een interessante uitdaging. Het doel is immers het creëren van arbeidsplaatsen en economische groei in de regio. Maar de vraag dringt zich op waar in de toekomstige programma's de focus moet komen te liggen. Welke maatregelen zijn het meest effectief, en: hoe moet je als gemeente investeren in wijkeconomie? Is daarvan meetbaar economisch rendement en spin off te verwachten? Deze analyse biedt overzicht en inzicht in de mogelijke opties en het instrumentenkader dat de stad Groningen heeft om het economisch potentieel van haar wijken te benutten.

3. Wijkeconomie, een terugblik

Wat is wijkeconomie?

Wijkeconomie is het optimaal benutten van de economische potentie van een wijk en haar bewoners.

2007: Minister voor Wijken en Integratie en de veertig krachtwijken

Aan het begin van zijn periode is het kabinet Balkenende IV begonnen met een aanpak van wijken die te ver achterop dreigen te raken. Toenmalig minister Vogelaar had daarvoor veertig wijken in achttien steden geselecteerd. In deze wijken werden tijdens die kabinetsperiode extra investeringen gedaan, gezien de stapeling van sociale, fysieke en economische problematiek die zich daar voordeed. In deze wijken wilde het kabinet het tij keren zodat ze zich in acht tot tien jaar zouden ontwikkelen naar wijken waar mensen kansen hebben en waar het weer prettig is om te wonen.

Het doel van de wijkenaanpak was dat er in 2015-2017 een afname te zien zou zijn van de achterstand van de veertig aandachtswijken ten opzichte van het gemiddelde van de stad. Een belangrijk onderdeel van de wijkenaanpak vormde het onderdeel wijkeconomie. Daarmee wilde men het vestigingsklimaat voor bedrijven in de wijken verbeteren en het ondernemerschap stimuleren met als doel dat zij zorgen voor nieuwe werkgelegenheid en economische groei, solidariteit tussen wijkbewoners en nieuwe toekomstperspectieven. De gedachte erachter is dat bedrijven de leefbaarheid van een wijk stimuleren door investeringen in panden, de voorzieningen en daarmee de omgeving. Bij de stimulering van de wijkeconomie staan veiligheid en microfinanciering hoog genoteerd.

2009: Rapport G 27: aandacht voor overige wijken in steden*

Wijkeconomie is een thema, dat bij wijkontwikkeling de bijzondere aandacht heeft van de portefeuillehouders Economische Zaken, verenigd in de G27 (Pijler Economie en Werk). De G27 is van mening dat wijkeconomie zich niet beperkt tot alleen de veertig krachtwijken.

De G27 ziet wijkeconomie als een manier om ook het economisch potentieel in de bewoners in wijken te stimuleren, juist door de aanwezige kansen te benutten. Onderzoeken en ervaringen uit de G27 steden leren dat wijken vooruitkomen door te investeren in de sociale én economische positie van bewoners. Investeren in stenen en openbare ruimte alleen heeft onvoldoende effect.

In 2009 komt de G27 met een 10 puntenplan wijkeconomie, in reactie op het kabinetsbeleid. Dit Actieplan Wijkeconomie zet in op het ontwikkelen van een instrumentenkader dat door iedere gemeente in elke wijk, naar behoefte, kan worden gebruikt.

De gemeenten zijn als eerste aan zet wanneer het gaat om de stimulering van wijkeconomie. Het gaat hierbij niet alleen om meer werkgelegenheid maar ook om het realiseren van sociale stijging in de wijken door inkomensverwerving. De uitdaging is voor gemeenten om hierin de juiste keuze te maken ten aanzien van hun rol. Er zijn immers meer factoren van invloed op deze factoren waardoor het samenwerken of sluiten van coalities met andere belanghebbenden wenselijk kan zijn om het gewenste resultaat te behalen.

* De G27 is inmiddels gegroeid en wordt nu aangeduid als de G32.

Collegedebrief - Discussie wijk economie

Het doel van wijk economie hierin is het bevorderen van het op gang brengen van een proces in wijken waardoor het economisch draagvlak en het sociale profiel van wijken worden verbeterd. Aanwezige kansen moeten benut worden en eventueel nieuwe kansen gecreëerd, waarbij wordt aangesloten bij de bestaande economische en sociale situatie en deze, waar nodig, wordt hersteld. Het doel wordt tevens het middel om door wijk economie andere maatschappelijke doelstellingen te verwezenlijken.

De G27 heeft drie beleidslijnen gedefinieerd waarbij de inzet is om ondernemers en potentiële ondernemers zelf in actie te laten komen. Deze drie beleidslijnen zijn:

1. Bevorderen ondernemerschap
2. Verbeteren vestigingsklimaat
3. Investeren in de wijk

Aanvullende oplossingsrichtingen

Het 10 puntenplan van de G27 biedt een wat algemeen instrumentenkader, welke wel richting biedt maar toch vaak nog onvoldoende aansluiting vond bij de specifieke situatie in wijken. Gemeenten zijn daarom op zoek gegaan naar manieren om de kansen die er zijn in hun wijken te verzilveren, en problematiek op te lossen. Juist die maatschappelijke problematiek verhindert mensen vaak economisch zelfstandig te worden en een vicieuze cirkel te doorbreken.

Breed ingestoken beleidsprogramma's ontstonden daardoor, waarbij wel blijkt werd gegeven van de onderliggende relatie tussen ondernemerschap en sociale problematiek, maar er vooral aanbodgericht werd ingestoken. De benadering vanuit de vraag, vanuit de bestaande ondernemers en het bedrijfsleven en van daaruit een duurzaam programma uitbouwen is daardoor minder goed uit de voeten gekomen. De oorzaak daarvoor kan gevonden worden in het feit dat de initiatiefnemer steeds de overheid is geweest, zij een belangrijke rol vervulde binnen de uitvoering en dat daarmee ook is ingestoken op een projectmatige aanpak die vastlag voor een bepaalde periode.

4. Beleidsinstrumenten

Vanaf 2007 is er dus in vele steden en wijken beleid ontwikkeld en uitgevoerd gericht op het verbeteren van ondernemerschap en het ondernemersklimaat. In grote lijnen gebruikten de steden daarbij een mix van maatregelen.

Bevorderen ondernemerschap

1. Microkredieten

Microkredieten vormen een belangrijke stimulans voor ondernemingen. Enkele steden hebben een eigen regeling opgezet en microfinancieringspunten geopend. Dit zijn fysieke loketten waar ondernemers terecht konden voor begeleiding en advies om tot financiering van hun bedrijfsplan te komen. Ook Groningen had een eigen microfinancieringspunt ondergebracht binnen 'Onderneem 't'. Qredits werd opgericht om deze microkredieten te gaan verstrekken. Inmiddels is Qredits volledig gedigitaliseerd. Ondernemers melden zich nu via de website aan en worden gekoppeld aan eigen accountmanagers die de financieringsaanvraag beoordelen. De begeleiding van ondernemers, die soms vanuit Qredits verplicht wordt gesteld om voor een financiering in aanmerking te komen, wordt door vrijwillige (gratis) coaches verzorgd die Qredits zelf heeft gerecruteerd. Qredits wordt gefinancierd door de drie grootste banken (Rabobank, ING en ABN AMRO), de BNG en de Ministeries van EZ en SZW.

2. Opsporen van talent en het ondersteunen van (startende) ondernemers

Voor sommige ondernemers kan een helpende hand vanaf de voorbereiding nuttig zijn. In veel steden heeft men ingezet op het bereikbaar maken van deze ondersteuning voor startende en bestaande ondernemers. Soms door het versterken van de bedrijvenloketten van de gemeenten zelf met accountmanagers of bedrijvencontactfunctionarissen, soms door gespecialiseerde bureaus in te zetten die ondernemers begeleiden bij het maken van ondernemingsplannen, het aanvragen van financiering, ondersteuning bij de administratie en die indien nodig, ook na de start beschikbaar zijn voor allerlei vragen van de ondernemer. Omdat de

Collegiebrief - Discussie wijkeconomie

programma's een projectmatig karakter hadden zijn veel van deze faciliteiten inmiddels weer verdwenen of sterk gekrompen. In Groningen voerde 'Onderneem 't' deze activiteiten uit onder het project 'Hoogvliegers' en later via opdrachten vanuit G-kracht.

In steden met grote groepen allochtone bewoners is vaak specifiek ingezet op het stimuleren van allochtoon ondernemerschap. Ook de instroom vanuit een uitkering naar intensieve begeleidingsprogramma's met als doel de uitstroom als ondernemer, is onderdeel geweest van de programma's. Schuldhulpverlening maakte soms onderdeel uit van deze intensieve begeleiding.

3. Netwerkvorming

Contacten leggen in de wijk, elkaar ontmoeten, netwerken; het zijn belangrijk voorwaarden voor het uitwisselen van kennis en ervaring. ZZP'ers in een wijk zijn vaak onzichtbaar voor andere ondernemers en daarmee ook voor potentiële klanten en opdrachtgevers. Opdrachten zijn nodig om in een inkomen te voorzien. Het faciliteren van een netwerk is een goede manier om het ondernemerschap te stimuleren en ook te verbeteren. In veel gemeenten werden daarom workshops en trainingen gegeven om daarin te voorzien. Naast het netwerken hebben ZZP'ers vaak behoefte aan een plek om elkaar te ontmoeten, met klanten te spreken of gewoon even rustig te werken. In steden werd (leegstaand) maatschappelijk vastgoed in wijken veranderd in seats-to-meet-concepten voor ondernemers. In Groningen zou in de Korrewegwijk een dergelijk concept in het nieuwe Floreshuis gestalte krijgen, maar door vertragingen in de verbouw van dit multifunctionele centrum is dat niet gerealiseerd. Onderneem 't heeft het fysieke netwerk omgezet naar een digitaal ondernemersplatform.

Programma ZZP BV Amersfoort

ZZP BV Amersfoort is de vertolking van de ambitie van om alle ZZP-ers in de stad optimaal te faciliteren. Het uitgangspunt van Amersfoort biedt daarvoor een stevige basis: de helft van onze bedrijven is ZZP-er. Wij zien de subsidiemogelijkheid vanuit GSB III als een prachtige kans om te versterken en te versnellen waar we al mee bezig zijn: de ZZP-er te faciliteren én in beeld te brengen wat nog nodig is. Wij willen bestaande initiatieven aanvullen met nieuwe projecten of activiteiten. Ons voorstel is dan ook geen project, maar een programma. Een programma om ZZP-ers te faciliteren met een compleet palet aan voorzieningen en activiteiten. Deels sluit dit aan op onze bestaande activiteiten, deels biedt de subsidie de kans om nieuwe pilots te starten of een versnelling in de uitvoering te geven.

4. Bedrijfsopvolging/overname

In veel wijken zijn ondernemers gevestigd die eigenlijk de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, maar geen opvolger hebben voor hun zaak. Of een medewerker wil de zaak wel overnemen, maar heeft daarin begeleiding en ondersteuning nodig. In enkele steden, zo ook in Groningen, zijn zowel ondernemers als overnemers ondersteund bij het maken van het ondernemingsplan en het aanvragen van de financiering.

Verbetering vestigingsklimaat

5. Functiemenging en binnenstedelijke bedrijventerreinen

Functiemenging maakt het mogelijk dat er heterogene, levendige woonwijken blijven bestaan en kunnen ontstaan waar directe werkgelegenheid is voor bewoners van de wijk. Bij de stedelijke visieontwikkeling en bestemmingsregulering zou meer ruimte moeten komen voor (her)introducie van de bedrijvigheid in de wijken en om in het realiseren van extra ruimte voor bedrijvigheid meer slagkracht te krijgen (bijvoorbeeld in winkelstrips). Een groot deel van de banen is te vinden in (woon)buurten en op dergelijke binnenstedelijke bedrijventerreinen. Ook in Groningen wordt dit gestimuleerd

6. Leegstaand Commercieel vastgoed

Leeg commercieel vastgoed is een doorn in het oog van gemeenten die de wijkeconomie willen stimuleren. Om hier tegen op te kunnen treden zullen er nieuwe maatregelen, zoals een belastingheffing, ontwikkeld moeten worden waarmee gemeenten slagvaardig kunnen optreden tegen ongewenste vastgoedontwikkelingen en meer ruimte krijgen om het vestigingsklimaat structureel te verbeteren. In diverse wijken in Groningen zijn initiatieven ontwikkeld om leegstand tegen te gaan, zoals de gevelsubsidie voor pandeigenaren en

Collegebrief - Discussie wijkeconomie

huurconstructies met Carex waardoor ZZP'ers de mogelijkheid hebben goedkoop een bedrijfsruimte te huren. Ook Ondernem 't houdt zich bezig met oplossingen voor leegstand.

7. Bedrijfsverzamelgebouwen

Gemiddeld genomen bestaat 70 - 80 % van alle ondernemers in een stad uit één- en tweepitters. Een groot deel daarvan zou het bedrijf aan huis wel willen verplaatsen naar een externe bedrijfslocatie, maar deze laatste moet betaalbaar zijn, met flexibele huurcontracten, bij voorkeur in of dicht bij het centrum en een (trein)station en beschikken over gedeelde faciliteiten. De bedrijfsverzamelgebouwen die aan de juiste eisen voldoen zijn gewild en in opkomst. Ook binnen de bedrijfsverzamelgebouwen vindt samenwerking plaats en groeien ondernemers sneller door.

8. Winkelstraatmanagement

De doelstelling van het inzetten van winkelstraatmanagement is om samen met vastgoedeigenaren en ondernemers het ondernemersklimaat, het investeringsklimaat en de leefbaarheid in de gebieden te verbeteren. Een winkelstraatmanager moet hierin het voortouw nemen en krijgt o.a. de opdracht om

- de bestaande ondernemersverenigingen te versterken;
- te werken aan gezamenlijke promotie en marketing;
- samen met politie en gemeente en ondernemers zorgen voor een betere uitstraling van de openbare ruimte
- door middel van acquisitie van nieuwe winkelformules en ondernemers de leegstand terug te dringen.

Ook in Groningen is een winkelstraatmanager ingezet voor verbetering in o.a. de Nieuwe Ebbingestraat en de Nieuweweg.

9. Deregulering en vereenvoudiging vergunningverlening

De afgelopen jaren is er vanuit het Rijk en de gemeenten nagedacht over het vereenvoudigen van de vergunningverlening. Daarbij gaat het om flexibelere bestemmingsplannen en het wegnemen van specifieke beperkende vestigingsfactoren, naast ruime aandacht voor de verbetering van dienstverlening.

Investeren in wijkeconomie

10. Rol van corporaties

Wijkeconomie is van belang voor alle wijken. Woningbouwcorporaties hebben een direct belang bij veilige en schone wijken. Zij komen achter de voordeur van mensen zodra woningen gerenoveerd worden of bewoners met duurzame energie worden geconfronteerd. Dat zijn momenten om ook andere zaken rondom de woonsituatie bespreekbaar te maken. Samenwerking tussen gemeente, corporaties en ondernemers bij het werken aan een veilige wijk waar mensen prettig kunnen wonen is dan logisch.

Gemeente Dordrecht: De Kansflat

In het kader van 'Werken aan Weerbare Wijken' en het sociaalprogramma 'Wielwijk biedt perspectief' zijn projectbureau Wielwijk, corporatie Woonbron en de gemeente Dordrecht in 2008 het project 'De Kansflat' gestart.

De Kansflat is een appartementencomplex in de Van Kinsbergenstraat in Wielwijk. De twaalf appartementen die het complex telt zijn door Woonbron voor de komende drie jaar beschikbaar gesteld. Het doel is om met de Kansflat een plek in de wijk te creëren voor startende ondernemers uit de creatieve economie. Vanuit deze kleinschalige bedrijfs- en werkkruimtes krijgen zij een aantal jaar de mogelijkheid om hun ondernemingen en talenten verder uit te werken en te ontwikkelen. Inwoners uit Wielwijk worden gestimuleerd en kansen geboden om hun talenten en vaardigheden te vertalen in concrete eigen ontwikkelingen die daarnaast bijdragen aan de wijk. De Kansflat is één van de iconen in Wielwijk. Net als het appartementencomplex 'De Zilvervloot' symboliseert het toekomst en kansen en daarmee perspectief voor de ondernemers maar vooral ook voor Wielwijk.

11. Creatieve economie faciliteren

De creatieve industrie is belangrijk voor een aantrekkelijk woon- en leefklimaat en draagt bij aan het innovatief vermogen van de economie. Veel steden willen de ontwikkeling van de creatieve sector stimuleren, en een aantal heeft dat ook daadwerkelijk tot beleidsthema verheven. Ook op wijkniveau is veel potentieel aanwezig

Collegiebrief - Discussie wijkeconomie

voor creatieve bedrijvigheid, maar daarvoor is een gerichte aanpak nodig. De creatieve sector bestaat uit relatief veel kleine tot zeer kleine bedrijven.

De vestiging van creatieve bedrijven is in de eerste plaats van belang voor de wijkeconomie vanwege de hooggeschoolde banen die dat oplevert. Een ander voordeel - boven andere typen bedrijven - is dat creatieve bedrijven vaak gebruik willen maken van reeds aanwezige, maar niet meer in gebruik zijnde gebouwen als voormalige fabrieken, scholen, ziekenhuizen of loodsen in havengebieden. Omgekeerd krijgen wijken waar zich veel creatieve bedrijven hebben gevestigd een bepaald imago, dat weer andere bedrijven aantrekt.

12. Uitrollen Regeling Kansenzones

Ondernemerschap betekent investeren in het eigen bedrijf en in de eigen bedrijfsomgeving. Het voorbeeld hiervan is de Ondernemersregeling Kansenzones Rotterdam. Gemeente Rotterdam heeft deze financiële regeling omgeven met andere instrumenten die de economische potenties van die wijken verbeteren. Na een positieve evaluatie door het ministerie van Economische Zaken, is het mogelijk geworden deze regeling toe te passen in andere steden en wijken.

13. De inzet van bedrijfsgerichte gebiedsverbetering

Volgens het wetsvoorstel van het ministerie van Economische Zaken kunnen in heel Nederland onder die wet slechts dertig BGV-zones worden ingevoerd en maximaal één zone per gemeente. Er blijkt veel draagvlak te zijn onder ondernemers om deze regeling uit te voeren. Daarom vraagt de G27 het ministerie het standpunt van de G27 te ondersteunen: dat zodra bekend is dat de experimenten goed verlopen, de evaluatie na vijf jaar niet af te wachten en de regeling breed uit te rollen. In Groningen is. In Groningen heeft men een eigen instrument ontwikkeld: het Fonds Ondernemend Groningen.

Rotterdam, Kansenzones

Een aantal achterstandswijken in de Rotterdamse stadsdelen Feijenoord en Charlois zijn in 2005 uitgeroepen tot 'economische kanszone'. Dat betekent dat ondernemers die zich in deze wijken vestigen, kunnen rekenen op enkele financiële voordelen. Zo maken zij aanspraak op maximaal 50 % investeringspremie en krijgen zij zeggenschap over de besteding van OZB-geld dat in hun wijk geïnd wordt. Andere voordelen zijn geen dubbele overdrachtsbelasting en een vermindering van de onroerende-zaakbelasting. In totaal in acht wijken in Rotterdam-Zuid kunnen ondernemers in het kader van de regeling een investeringspremie krijgen van vijftig procent. Naast deze 'ondernemersregeling' omvat het project ook andere middelen en activiteiten om de economie in de wijken te stimuleren. In Carnisse is bijvoorbeeld de parkeerproblematiek aangepakt, in Charlois is een project gestart om de bedrijfsomgeving op te knappen.

5. Aanpak in Groningen

In Groningen is het wijkeconomisch programma onder de naam Hoogvliegers aanbesteed en uitgevoerd door een marktpartij. Gedurende de projectperiode werd invulling gegeven aan dit programma vanuit 'Onderneem 't', de naam van het projectbureau dat vanuit de krachtwijk Korrewegwijk haar activiteiten organiseerde. Onderneem 't heeft zich gedurende de projectperiode nadrukkelijk gericht op het bevorderen van startend en bestaand ondernemerschap en fungeerde als één van de landelijke microfinancieringspunten. Omdat Onderneem 't het resultaat was van een aanbesteding, is er een duidelijk programma uitgevoerd met meetbare resultaten. Deze resultaten zijn in december 2011 positief geëvalueerd, en is er ingestoken op een continuering van dit bureau en haar activiteiten door na 2012 het wijkeconomisch beleid vorm te geven door middel van opdrachtverlening aan Onderneem 't. Onderneem 't voert die opdrachten uit vanuit een verzelfstandigde positie. De opdrachten vanuit de gemeente behelzen activiteiten t.b.v. de bevordering van het ondernemerschap in de wijken van de stad Groningen en het bieden van oplossingen voor leegstand. Daarnaast biedt het bureau aan ondernemers ondersteuning, informatie en een bloeiend online ondernemersnetwerk aan op www.ikonderneemhet.nl, en groeit het aantal opdrachtgevers.

Onderneem 't is het enige, volledig verzelfstandigde ondernemerspunt in Nederland dat binnen het wijkenbeleid van het Rijk succesvol is verzelfstandigd. Het is geen stichting, maar een BV.

Collegedebrief - Discussie wijkeconomie

"Hoogvliegers" in Groningen werd uitgevoerd door een marktpartij vanuit de gedachte dat deze met een ondernemersbril op kijkt naar de economische haalbaarheid van de wijkeconomische activiteiten.

Met "Hoogvliegers" werd invulling gegeven aan een belangrijke ambitie van de gemeente Groningen; namelijk het inzetten van wijkeconomie voor Groningen vanuit het besef dat ondernemerschap goed is voor integratie en arbeidsparticipatie en daarmee nieuwe perspectieven schept voor persoonlijke ontwikkeling. De doelstellingen van het project werden in aanzienlijke mate overschreden. De reden daarvoor moet gezocht worden in de ondernemersgerichte benadering en uitvoering van het project en de uitgangspunten van laagdrempeligheid die consequent werden gehanteerd. Er werd gewerkt met rolmodellen uit de wijken zelf en voortdurend samengewerkt met betrokken organisaties om te voorkomen dat zaken dubbel werden gedaan en om snel te kunnen schakelen.

Stimulering ondernemerschap	Doelstelling	Gerealiseerd
Begeleiding startende/bestaande ondernemers	50 (trajecten)	103
Ontmoeten en kennisbeoordeling		
div. workshops/bijeenkomsten	24 (bijeenkomsten)	38
Verbinden en informeren		
Bereiken van ondernemers en netwerk creëren	85 (ondernemers)	386

De bedrijven die destijds zijn gestart (73) bestaan allemaal nog. Dit positieve resultaat is te danken aan de keuze die is gemaakt voornamelijk de kansrijke ideeën en plannen van ondernemers te ondersteunen.

Als wij kijken naar de uitvoering van het programma wijkeconomie in Groningen, afgezet tegen de andere steden, dan vallen er enkele zaken op. De aanpak in Groningen wijkt namelijk op de volgende punten af, zowel qua opzet als inhoud:

Opzet:

- Aanbesteding
- Smart doelen
- Uitvoering

Inhoud:

- Begeleiding kansrijke ondernemers
- Digitale netwerkvorming
- Betrokkenheid creatieve industrie
- Geen focus op huisvesting
- Geen focus op bestrijding armoede en werkloosheid

Opzet

Qua opzet wijkt de aanpak in Groningen af omdat ervoor gekozen is binnen de algehele wijkenaanpak het onderdeel 'bevordering wijkeconomie' aan te besteden. Het gevolg daarvan was dat er vooraf beter gekeken werd naar wat het programma moest opleveren, in termen van meetbare doelen. Het programma als zodanig functioneerde autonoom binnen de wijkenaanpak. Daardoor was er geen sprake van veelvuldig afstemmen met andere partijen of gemeentelijke afdelingen, en kon er strak gestuurd worden op de te behalen resultaten. In de meeste gemeenten is gekozen voor een uitbreiding van het gemeentelijke loket, door het vrijspelen van een extra FTE die als accountmanager voor ondernemers functioneerde. Als gevolg van de bezuinigingen zie je dat deze afdelingen inmiddels weer zijn gekrompen.

Inhoud

Ook qua inhoud wekt de Groningse aanpak af: er is op voorhand ingestoken op het bereiken en ondersteunen van (startende) ondernemers met potentie en kracht, ongeacht afkomst of opleiding. Iedereen vanaf 18 jaar en ouder was in principe welkom. De begeleidingstrajecten waren daardoor kort en effectief en er konden meer mensen gebruik maken van de begeleiding. Dat heeft mede te maken met het feit dat de uitvoering was aanbesteed, en de benadering van niet-werkenden geen onderdeel uitmaakte van de opdracht. In andere steden is meer ingestoken vanuit de benadering van de bestrijding van achterstandsproblematiek (allochtonen, werklozen, schulden, bestrijding armoede) wat een andere dynamiek geeft en veel onderlinge afstemming vraagt tussen verschillende organisaties. De uitkomsten van deze programma's zijn niet 'smart' gemaakt.

Collegedebrief - Discussie wijkeconomie

In Groningen is de fysieke netwerkvorming duurzaam vertaald naar een digitale variant in de vorm van een actief ondernemersnetwerk op internet, iets dat we, m.u.v. Amersfoort, weinig tegen zijn gekomen. Ook de koppeling met de creatieve industrie is niet overal duidelijk vormgegeven, in Groningen is de creatieve zone vanaf het begin betrokken bij de uitvoering vanuit Ondernem 't. Het feit dat Ondernem 't ook als microfinancieringspunt fungeerde betekende dat zij voor microkredieten het aanspreekpunt was voor deze sector en voor alle ondernemers uit de hele stad. In veel steden is huisvesting van ZZP'ers in bedrijfsverzamelgebouwen onderdeel geweest van het beleid, daar heeft Groningen niet de focus op gelegen, althans niet specifiek binnen wijkeconomie.

6. Uitkomsten en effecten

Ontbreken van een 0-meting en outputmeting

In veel steden is de afgelopen periode ingezet op wijkeconomische programma's. Helaas is daarbij onvoldoende de uitgangssituatie in kaart gebracht en bijvoorbeeld afgezet tegen andere gemeenten. Elke gemeente heeft naar eigen inzicht invulling gegeven aan het beleid, waardoor een goede benchmark (welk beleid heeft met de gekozen instrumentaria de beste resultaten gehad?) niet mogelijk is. De evaluaties zijn onvoldoende cijfermatig ingestoken. Heldere criteria en meetbare doelen hebben wij nauwelijks terug kunnen vinden. In Groningen maakte het programma 'wijkeconomie' wel deel uit van de totale wijkenaanpak, maar is voor dit specifieke onderdeel gekozen voor een openbare aanbesteding. Hoewel dat op zich niet uniek is, heeft dit er in Groningen toe geleid dat de gewenste projectresultaten vooraf inzichtelijk en achteraf meetbaar waren.

Belang van meetbare doelstellingen

Bij het inzetten van beleidsmaatregelen om de economie van de wijk te bevorderen is het belangrijk om vooraf eerst te bepalen *wat* er precies verbeterd moet worden. Alleen het meten van de toename van arbeidsplaatsen is niet toereikend om de effectiviteit en doelmatigheid van het (economisch) beleid te toetsen. Aanvullende criteria zijn nodig om de economische dynamiek in het gebied te volgen, met name de veranderingen in het vestigings- en ondernemersklimaat. De doelstellingen en te behalen resultaten op verschillende terreinen zijn veelal niet helder gedefinieerd binnen de gemeentelijke beleidsprogramma's. Dit bemoeilijkt het bijsturen en evalueren van projecten.

Ontbreken van een verdienmodel

Dit blijkt ook uit de evaluatie van de Visitatiecommissie Wijkenaanpak. Deze commissie heeft de achttien steden bezocht en hun aanpak geëvalueerd. Uit deze evaluatie blijkt ook dat het opstellen van een outputmeting afwezig is. De projecten die vaak met subsidie zijn opgestart missen bovendien een structureel verdienmodel. Het gevolg is dat initiatieven afhankelijk blijven van subsidie en geen eigen economische dynamiek krijgen. Dit is des te meer van belang, omdat - nu de resultaten en innovaties nog broos zijn - deze initiatieven het risico lopen door bezuinigingen als eerste het onderspit te delven, waardoor deze belangrijke katalysator van wijkontwikkeling onderbenut blijft.

Er mist op dit terrein een 'economic value' benadering, een vorm van denken en handelen die zich baseert op het creëren van waarde. Een economische benadering van de wijk levert waardemodellen op, die nu niet of nog onvoldoende in beeld zijn. Maatregelen op het sociale terrein, zoals het terugdringen van werkloosheid, het tegengaan van criminaliteit, en investeringen in winkelcentra zijn van invloed op de waardeontwikkeling van het vastgoed in de wijk zelf en lokken op hun beurt investeringen van private partijen en/of pensioenfondsen uit. Hiermee krijgt wijkeconomie een definitie en een plek, die ook voor private investeerders interessant is en waar ze aan mee kunnen doen. Een dergelijk economisch denken is de commissie tijdens de visitatieronde weinig tegen gekomen.

In de meeste gemeenten ontbreekt op dit moment een operationaliseerbare visie op wijkeconomie. In zo'n visie kan het 'economisch materiaal' (of potentieel) tot leven worden gewekt. Het gaat om het in kaart brengen van vragen als 'wat is het probleem als je er met economische ogen naar kijkt, hoe lopen de geldstromen binnen de gemeentelijke kokers, wie is je doelgroep, wat zijn hun vaardigheden, hoe is het gesteld met de

Collegebrief - Discussie wijkeconomie

koopkracht, hoeveel ondernemers zitten er in de wijk en in welke branches, wie zijn de coalitiepartners en hoe kunnen ze worden binnengehaald en bij de wijkenaanpak worden betrokken? En ook: wat is het concrete resultaat dat je wilt behalen? Dit vraagt om een andere manier van kijken naar wijkeconomie, een bredere referentiekader dan waarbij alleen naar de investeringen van gemeenten en corporaties wordt gekeken. Het gaat om het besef dat verschillende economische processen in gang kunnen worden gezet, die elkaar kunnen versterken en juist in die combinatie kunnen bijdragen aan het verbeteren van welvaart en welzijn van de bewoners in hun wijk.

Het is primair aan het college van B&W om dit proces van operationaliseerbare visievorming verder te structureren. Het op zoek gaan naar en het benoemen van *verdieneffecten* kan een sterke impuls geven aan de dynamiek en het draagvlak van de wijkenaanpak.

7. Huidige economische situatie & Trends

Nederland bevindt zich in een economische crisis die nu al enkele jaren duurt. De gevolgen daarvan zijn inmiddels merkbaar. Door een veelvoud aan factoren (stagnerende huizenmarkt, financiële crisis) gaan veel ondernemingen failliet. Er moet flink bezuinigd worden door de overheid. De werkloosheid neemt sterk toe en niet alleen aan de onderkant van de arbeidsmarkt verliezen mensen hun baan, maar juist ook in sectoren waar men voorheen weinig merkte van economische tegenwind. De groei van het aantal ZZP'ers is ook mede het gevolg van ongewild banenverlies.

Als gevolg van digitalisering, automatisering en technologische innovaties komen nu grote groepen mensen op de arbeidsmarkt uit het bank- en verzekeringswezen. Maar ook in de bouw en detailhandel vallen harde klappen. En we bevinden ons nog niet aan het einde van deze periode. Toch zijn de contouren van een nieuwe tijd al langer zichtbaar. Juist als gevolg van de voortschrijdende technologische ontwikkelingen ontstaan meer fluide vormen van samenwerking. De crisis leidt tot nieuwe kansen en ideeën, samenwerkingsvormen en innovaties.

Dat is de wereld waarin zich een groeiende groep hoogopgeleide kenniswerkers en ZZP'ers aftekent die zichzelf organiseren via de informele netwerken, en hun eigen speelveld bepalen. Zij voelen zich thuis in deze netwerkeconomie. Daar tegenover staat echter de grote groep lageropgeleiden in Nederland. Dit zijn de mannen en vrouwen in onze samenleving die geen of onvoldoende 'skills' hebben een eigen strategie te voeren en mee kunnen in de snelheid van de digitale netwerkeconomie en daarom, soms gedwongen en soms uit overtuiging, voor een passieve levenswijze kiezen.

Groei ZZP'ers

De afgelopen tien jaar is het aantal zelfstandigen met ruim 200 duizend toegenomen. Deze groei is geheel op het conto te schrijven van zelfstandigen zonder personeel. Hun aantal groeide naar 728 duizend personen in 2011, terwijl het aantal zelfstandigen met personeel stabiel bleef op ongeveer 350 duizend personen.

De toename van het aantal zelfstandigen zonder personeel deed zich vooral voor in de hogere leeftijdsklassen en bij de hoogopgeleiden. Bij de laatste groep nam het aantal zelfstandigen zonder personeel toe van 163 duizend in 2002 naar 293 duizend in 2011. Dat is bijna twee derde van de totale toename van het aantal zelfstandigen zonder personeel.

Onderzoek laat zien dat een verdere groei van het aandeel ZZP'ers in de beroepsbevolking waarschijnlijk is. Leeftijdsofbouw en opleidingsniveau domineren de verdere groei bij vrouwen. Het aandeel ZZP'ers in de vrouwelijke werkzame beroepsbevolking groeit daardoor van 8% in 2010 tot circa 9% in 2030. De groei bij mannen hangt af van het beleid ten aanzien van ZZP'ers, zoals de fiscale bevoordeling ten opzichte van werknemers. Ook de sociale norm ten aanzien van ondernemerschap is van belang. Het aandeel ZZP'ers in de mannelijke beroepsbevolking is in het lage scenario stabiel rond 12% en stijgt in het hoge scenario door naar 19% in 2030.

Digitalisering

De toenemende digitalisering is verreweg de belangrijkste trend die het (werkende) leven de afgelopen vijf jaar heeft beïnvloed. En die invloed zal de komende jaren nog zeker aanhouden.

In grote lijnen worden mensen en organisaties de komende vijf jaar digitaal, grenzelozer, pluriformer, vitaler en ondernemender.

Collegiebrief - Discussie wijkeconomie

In de dienstverlenende sector, zowel collectief als privaat, wordt geïnvesteerd in digitalisering en automatisering waardoor een grote groep mensen met lagere of middelbare administratieve functies hun baan en aansluiting op de arbeidsmarkt dreigen te verliezen. De tweedeling in de samenleving lijkt dus groter te worden als gevolg van deze ontwikkeling.

Netwerkvorming en coalities

De ZZP'ers en kleine MKB ondernemingen leveren gezamenlijk een enorme bijdrage aan de Nederlandse economie, en zij zijn belangrijk voor de economie en de werkgelegenheid in hun eigen regio. Toch leggen ze het bij het verwerven van opdrachten ook vaak af tegen grotere bedrijven vanwege referenties, garanties voor continuïteit of de beperkte breedte van hun portfolio. Zeker bij aanbestedingen hebben ze beduidend minder kans, doordat opdrachtgevers zoeken naar gemakkelijk te bepalen criteria zoals financiële omvang of aantallen medewerkers.

Daarom is onderlinge samenwerking om grotere opdrachten te verwerven voor veel ondernemers noodzakelijk als zij kans willen maken. Er is een duidelijke tendens waarneembaar van dergelijke samenwerkingsverbanden tussen ondernemers. Soms in een vaste juridische vorm, zoals de coöperatie, soms voor de duur van een grote opdracht. Door deze vorm van samenwerking ontstaat kennisuitwisseling en het vermindert de kwetsbaarheid van de ondernemers.

Flexibele schil in bedrijven neemt toe

Inmiddels heeft één op de drie Nederlanders geen vast contract meer en wordt er binnen organisaties steeds meer projectmatig gewerkt. De omvang van de flexibele schil neemt toe.

Flexibele, ingehuurd medewerkers brengen specifieke kennis, vaardigheden en competenties in die nodig zijn om achterblijvende medewerkers te ontlasten, een tijdelijk project uit te voeren of ontbrekende expertise aan te vullen. Zelfstandige professionals spelen in deze ontwikkeling een steeds belangrijkere rol.

Vlucht van sociale media en de macht van het getal

Als Facebook een land zou zijn, dan was het de op twee na grootste ter wereld. Elke seconde maakt iemand een profiel aan op LinkedIn. Wanneer Wikipedia een boek zou zijn, zou het meer dan twee miljoen pagina's bevatten en zou het 123 jaar kosten om dit uit te lezen. In 2012 zijn per minuut 100.000 tweets verstuurd, 1.684.478 berichten op Facebook gedeeld en 48 uur aan video's op YouTube gepubliceerd... Niet alleen particulieren besteden veel tijd aan social media. Uit de cijfers blijkt dat bedrijven minimaal 6 uur per week besteden aan het beheren van social media-platformen. Ruim 90 procent van de marketeers zet social media in voor zakelijke doeleinden. Ook hebben we vertrouwen in de aanbevelingen die op social media geplaatst worden: 90 procent van de consumenten geeft aan deze te vertrouwen, in tegenstelling tot 14 procent die vertrouwen heeft in advertenties. Kortom, social media hebben een belangrijke plaats ingenomen in het dagelijks leven van zowel particulieren als bedrijven. En dit zal de komende tijd niet afnemen. Bijna alle fysieke personen én objecten hebben een digitale equivalent. Iedereen kan in potentie iedereen vinden en bereiken en iedereen met toegang tot internet heeft onbeperkt toegang tot informatie. Sociale structuren zijn hierdoor flink op de schop gegaan. De wereld is er transparant door geworden: alles wat je zegt of doet op internet laat immers sporen achter. Grote bedrijven hebben social media teams om voortdurend te speuren naar negatieve berichtgeving over hun product, dienst of service. Want als ze daar niet direct op inspelen, kan de imagoschade enorme financiële gevolgen hebben.

Vergrijzing

De bevolking van Nederland is geleidelijk aan het vergrijzen. Vergrijzing houdt in dat het aandeel ouderen in de totale bevolking toeneemt. Op 1 januari 2012 telde Nederland 2,7 miljoen ouderen (personen van 65 jaar en ouder). Dit komt neer op 16% van de totale bevolking.

De groep van 15 tot en met 64 jaar wordt tot 2020 over de hele wereld kleiner. Het percentage gepensioneerden van de totale Nederlandse bevolking stijgt van 16% in 2012 naar 20% in 2020. De gevolgen voor de zorguitgaven, het pensioenstelsel en de beroepsbevolking laten zich raden. Vergrijzing biedt echter ook kansen. Nieuwe vormen van dienstverlening, gebruik makend van innovatieve technologische ontwikkelingen zullen door ondernemers worden bedacht en in de markt gezet. Noord-Nederland, met een sterke vergrijzing en stevige zorgsector biedt daarvoor alle kansen.

Behoeft aan technologisch geschoold personeel

Ruim 60 procent van de ondernemers in de industriële sector verwacht de komende jaren problemen met het vinden van technisch personeel. Ruim de helft van de industriële bedrijven zoekt zijn personeel deels in het

Collegedebrief - Discussie wijkeconomie

buitenland. Slechts 4 procent van de ondernemers in de industriële sector voorziet geen problemen bij het vinden van hoogopgeleide technische mensen. Het tekort komt door vergrijzing en onvoldoende afgestudeerden.

Als er niets gebeurt, dreigt er in 2016 een tekort van 155.000 technici in Nederland. Er zijn te weinig hoog opgeleiden en lager opgeleiden. De technische sector is in ons land goed voor een omzet van zo'n 80 miljard euro. Als zij geen goed personeel kan vinden, loopt ons land miljarden aan inkomsten mis en dat remt het economisch herstel. Onze economie is afhankelijk van export. Als onze technische bedrijven Nederland verlaten, omdat ze geen personeel kunnen vinden, verdwijnt de maakindustrie uit ons land. De sector biedt nu werk aan bijna een half miljoen mensen, plus aan een veelvoud aan indirecte banen.

Nieuwe vormen van financiering

Banken zijn door de kredietcrisis terughoudend geworden met kredietverlening. Het klinkt vreemd, maar voor geld en advies hoeft een ondernemer niet meer zonder meer bij de bank aan te kloppen. Het is dus moeilijker geworden om geld te vinden voor ondernemingsplannen en dan met name in het MKB. Dat geeft ruimte voor nieuwe initiatieven. Crowdfunding is risicodragende financiering vanuit een breed publiek dat kleine bedragen inlegt waarmee de ondernemer aan de slag kan. Deze vorm wordt via internet aangeboden. Bij kredietunies stellen ervaren kapitaalkrachtige ondernemers kennis en geld ter beschikking om goede ondernemers met onderbouwde plannen van krediet te voorzien en inhoudelijk te ondersteunen.

Werken en ontmoeten

Er bestaat een steeds grotere behoefte aan flexibele werkplekken. Niet alleen om te werken, maar ook om gelijkgestemden te ontmoeten en kennis en ervaringen te delen. De groei van het aantal ZZP'ers en voortschrijdende technologie zal de vraag naar dergelijke werkplekken laten stijgen. Zelfstandigen zijn voor het onderhouden van hun netwerk en het vinden van nieuwe opdrachten en werk vaak aangewezen op dergelijke 'hotspots'. Seats-to-meat in Utrecht is de bekendste. Groningen biedt, naast het 'Launchcafé', met zijn gezellige binnenstad talloze koffiegelegenheden waar ondernemers elkaar en hun klanten ontmoeten. Zakelijk gezien is en blijft persoonlijke ontmoeting dus belangrijk.

Stad contra platteland

Het gaat goed met de steden. Steden verjongen ten opzichte van de rest van Nederland, waar de vergrijzing toeslaat. In de meer traditionele steden met een historisch centrum gaat het heel goed. Steden zoals Utrecht, Leiden, Amsterdam, Den Haag, Groningen, Zwolle en Den Bosch. Groningen steekt wat dat betreft extra af tegen haar omgeving, waar naast vergrijzing tevens sprake is van een bevolkingskrimp, terwijl de stad nog steeds groeit.

Klein wordt het nieuwe groot

Voor veel mensen is de wereld te groot en te ingewikkeld geworden; ze gaan weer dorpjes vormen en doen dat met gelijkgestemden. Klein wordt het nieuwe groot, multinationals keren terug naar huis en naar hun thuismarkt. Organisaties zullen in toenemende mate in netwerken opereren. Nieuwe technologie, social media en internet spelen daarin een cruciale rol. In steeds meer gemeenten komen stadswerkplaatsen, de informele economie krijgt een boost en er worden nieuwe pogingen gedaan om lokale valuta te introduceren.

8. Effecten op beleid en Scenario's

De hierboven beschreven trends en ontwikkelingen hebben invloed op de effectiviteit van de beleidskeuzes die de gemeente Groningen maakt. Op veel van de geschetste ontwikkelingen heeft de gemeente geen invloed, maar ondervindt zij wel de effecten:

- Nederland wordt steeds meer een netwerkeconomie, waarbij oude gevestigde en hiërarchische structuren onder druk komen te staan. Het snel uitwisselen en verwerken van informatie en kennis worden steeds bepalender voor succes. Er ontstaan steeds meer netwerkachtige structuren.
- De behoefte aan technologisch geschoold personeel blijft groot. Om concurrerend te blijven en om interessant te zijn als regio moet de aandacht op het opleiden en behouden van technisch personeel onverminderd groot blijven.

Collegiebrief - Discussie wijkeconomie

- Tweedeling dreigt tussen de hoogopgeleide flexibel inzetbare kenniswerker en de lager opgeleide werknemer die de weg dreigt kwijt te raken in de digitale wereld van de toekomst.

Op basis van het onderzoek, de variatie aan mogelijke beleidsmaatregelen en de beschreven maatschappelijke trends en ontwikkelingen, willen we een stap verder gaan en een aantal mogelijke scenario's schetsen. Daarbij houden we rekening met de vraag hoe en in welke mate de gemeente de stedelijke economie en het economisch potentieel in de wijken positief kan beïnvloeden.

Beoogde doelen kunnen zijn:

- Voor elke wijk een beter vestigingsklimaat
- Een positieve bijdrage aan de sociaaleconomische structuur van de wijken en de stad als geheel
- Een sterker economisch draagvlak in de wijken, met meer economische functies en een grotere economische dynamiek in de wijken
- Meer en beter ondernemerschap, met sterkere ondernemers die aanwijsbare omzetgroei laten zien
- Een beter voorzieningenniveau
- Minder werkloosheid; een hogere participatiegraad van de bewoners in economische activiteiten
- Een hoger gemiddeld inkomen

De scenario's omschrijven verschillende beleidsvisies, die een afgeleide vormen van een heldere visie op de economische toekomst van de stad, de positie van ondernemers daarin, van ZZP'ers tot grote werkgevers, daarbij rekening houdend met voortschrijdende technologische ontwikkelingen die van invloed zijn op de economische groei.

Bij de hieronder beschreven scenario's zijn ook combinaties denkbaar:

1. Faciliteren en dereguleren
2. Voortbouwen op bestaande fundamenten
3. Cocreatie: actief naar nieuwe verdienmogelijkheden en coalities zoeken
4. Laat de markt leidend zijn: koppelen bestaande markt vraag aan groepen ondernemers

1. Faciliteren en dereguleren.

Dit is de minst actieve beleidslijn en baseert zich op het uitgangspunt dat de invloed van de gemeente op de kwaliteit van ondernemerschap en de economie in de wijken gering is en een domein waar zij in beginsel niet hoort. Deze lijn sluit vooral aan bij de wijkactieplannen die vanuit de gemeente worden uitgevoerd. Binnen deze plannen wordt immers aandacht besteed aan de economische vitaliteit en de leefbaarheid van de wijken, maar dan meer in samenhang met andere beleidsterreinen zoals bereikbaarheid en veiligheid. Binnen die plannen voert de gemeente een actieve rol. Daarbinnen kan meer aandacht komen voor het ruimte bieden aan ondernemen en meer faciliterend op te treden. Te denken valt daarbij aan zaken op het gebied van regelgeving en deregulering: het veranderen of aanpassen van bestemmingsplannen, het toestaan van functiemenging of het toepassen van een leegstandsbelasting daar waar verkrotting indruist tegen de gewenste ontwikkeling van de wijk vanuit de wijkactieplannen.

Vanuit de visie dat de markt haar eigen vraag creëert en een overheid daarin enkel dient te faciliteren, zal de gemeente wel voortdurend in gesprek moeten blijven met ondernemers en ondernemersorganisaties om die faciliterende rol ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. Binnen dit scenario kiest de gemeente echter nadrukkelijk NIET voor een initiërende en sturende rol. Wijkorganisaties, bedrijven, ondernemers en verenigingen worden daar ondersteund waar het past binnen de wijkactieplannen. Die ondersteuning geldt hoofdzakelijk voor het bij elkaar brengen van initiatieven, het koppelen van organisaties die samen optrekken ten behoeve van verbeteringen in de wijk en het incidenteel financieel ondersteunen van wijkgebonden initiatieven. Problematiek als leegstand wordt niet actief met nieuw beleid bestreden, de eigenaar van het pand is ook de eigenaar van het probleem. Indien mogelijk wordt hierop ingespeeld met een mogelijke leegstandsbelasting, om eigenaren te bewegen hun pand te onderhouden en zelf naar oplossingen te zoeken voor de leegstand.

- Reactieve rol gemeente

Collegebrief - Discussie wijkeconomie

- Geen extra investeringen in verbetering economische dynamiek in de wijken
- Actief benutten mogelijkheden regelgeving
- Wijkactieplannen zijn leidend

2. Voortbouwen op bestaande fundamenten

In dit scenario stelt de gemeente zich op het standpunt dat een voortzetting van het bestaande beleid gewenst is, maar dat er een sterkere economisch bijdrage vanuit alle wijken en alle economische sectoren van de stad wordt geleverd (matrix-model).

De gemeente Groningen heeft de afgelopen periode veel geïnvesteerd in ondernemerschap. Het economisch programma G-Kracht zet in op het bevorderen van de kenniseconomie (top-sectoren), het stimuleren van bedrijvigheid en het bevorderen en promoten van gastvrijheid en toerisme. De doorwerking ervan op de hoofddoelen: het creëren van werkgelegenheid, het bevorderen van ondernemerschap en verbetering van het vestigingsklimaat voor bedrijven is onvoldoende zichtbaar en meetbaar.

Nu werken vele initiatieven en organisaties naast elkaar en langs elkaar, en is het niet vanzelfsprekend dat zij elkaar versterken en een meetbare bijdrage leveren aan de hoofddoelen van G-kracht. Met andere woorden: het intensiveren van het beleid door in te zetten op een verbinding tussen de verschillende onderdelen van het economische programma is een keuze voor voortzetting van bestaand beleid, maar dan beter.

Bij de keuze om bestaand beleid beter voort te zetten, wordt op voorhand meer gekeken naar onderlinge versterking, samenwerking en kruisbestuiving, door er doelstellingen aan te koppelen. De koppeling van de creatieve sector aan de topsectoren, het kleinbedrijf aan grootbedrijf, ondernemerscollectieven die gezamenlijk meedoen aan aanbestedingen, of cross-overs tussen sectoren; het is mogelijk meer rendement uit elke geïnvesteerde beleidseuro te halen door anders naar de gewenste uitkomst te kijken en niet sec het beleidsthema of sector als uitgangspunt te nemen, maar door steeds de vraag te stellen: wat levert de investering op in termen van meetbaar groeiend ondernemerschap, meetbare innovaties, directe en indirecte werkgelegenheid, een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor zowel grote als kleine ondernemers? Het betrekken van ondernemers uit uiteenlopende sectoren is dan van belang. MKB ondernemers staan vaak aan de basis van innovatie, economische groei en werkgelegenheid. Door vooraf helder in kaart te brengen wat de meetbare spin off dient te zijn, ook in termen van deelname en groei van kleinschalige ondernemers, kan een nieuwe dynamiek ontstaan die zijn weerslag krijgt in de wijken van de stad, zonder die wijken direct als uitgangspunt te nemen.

- Vraagt om het betrekken van partijen bij beleidsvormend proces
- Delen van verantwoordelijkheden
- Bevordert innovatie
- Stimuleert kennisvalorisatie
- Stimuleert groeiend ondernemerschap
- Creëert kansen voor ZZP'er en MKB'er
- Indirecte positieve invloed op de economie en vitaliteit in de wijken

3. Cocreatie: Actief naar nieuwe verdienmogelijkheden en coalities zoeken

Binnen dit scenario wordt gestreefd naar een meetbare positieve bijdrage van de wijken aan de sociaaleconomische structuur van de stad als geheel wat vraagt om een actief wijkeconomisch programma. Echter, onder invloed van de maatschappelijke ontwikkelingen en de budgettaire beperkingen erkent de gemeente dat haar invloed beperkt is. Daarom is intensievere samenwerking met instellingen, bedrijven en corporaties nodig om de gewenste veranderingen tot stand te brengen. Coalitievorming vraagt om een goede analyse van de gewenste uitkomsten voor *alle* betrokkenen. Het programma wordt dan ook opgesteld op basis van cocreatie.

Dat betekent dat de gemeente vooraf duidelijk in kaart moeten brengen welke wijken de komende jaren extra investeringen nodig hebben om vitaliteit en ondernemerschap te versterken en het vestigingsklimaat te verbeteren. Die analyse geeft aan op welke facetten van het economische potentieel verbetering nodig is. Wat is belangrijk en wat dient er bereikt te worden? Op basis van een degelijke analyse vooraf kan worden vastgesteld naar welke (meetbare) doelen wordt gestreefd. Vervolgens wordt gekeken naar bedrijven en

Collegebrief - Discussie wijkeconomie

instellingen die gedeelde belangen hebben bij een beter benut economisch potentieel van de stad (bijvoorbeeld kwalitatief goed opgeleid personeel, behoud van talent, veiligheid, enz.)

Op basis van dit gedeelde belang, dat kan worden vastgelegd in een visiedocument waarbinnen partijen zich verbinden aan de uitkomsten en de investeringen, worden arrangementen ontwikkeld waarvan de te behalen doelen in het belang zijn van zowel gemeente als bedrijven en instellingen. Het beleid wordt gezamenlijk vormgegeven. Op basis van vertrouwen en een meer langdurige samenwerking wordt beleid uitgevoerd die elkaars lange termijnbelangen dienen. Binnen dit scenario zal de gemeente zich moeten opstellen als betrouwbare partner, aangezien de duur van de arrangementen soms langer zal belopen dan de maximale collegeperiode van vier jaar. De te maken afspraken met private organisaties vragen om een overstijgende visievorming op de toekomst van de stad en de (middel)lange termijn doelstellingen in de wijken.

- Maatwerk: gewenste verbeteringen worden per gebied/wijk benoemd
- Samenwerking met bedrijfsleven, instellingen, onderwijs en individuele ondernemers
- Uitwerking in arrangementen per wijk waarbij verschillende coalities mogelijk zijn
- Per arrangement duidelijk zicht op lasten, baten, opbrengsten
- Delen van verantwoordelijkheden
- Creëert kansen voor ondernemers in de wijken
- Directe positieve invloed op de economie en vitaliteit in de wijken
- Lange(re) termijn

4. Laat de markt leidend zijn: koppel bestaande markt vraag aan groepen ondernemers

Een andere interessante manier om naar het economisch potentieel van de wijken en de economie van Groningen te kijken is juist niet te beginnen met het ondersteunen van individuele ondernemers en hun behoeften, of de problematiek in wijken als uitgangspunt te nemen. In dit scenario draaien we het om. Door ondernemers samen aan een bestaande markt vraag te laten werken, bijvoorbeeld in een leegstaand pand, snijdt het mes aan twee kanten: bedrijvigheid in de wijk én bloeiend ondernemerschap dat op zichzelf kan bestaan. Kansrijke (markt)initiatieven die door ondernemers verzilverd worden leiden tot een betere inkomenspositie en daarmee een verbetering van de leefbaarheid in wijken, maar levert ook een bijdrage aan de economische groei van de stad. Het uitgangspunt hier is dat een gezonde en groeiende stedelijke economie zijn weerslag vindt in de wijken van de stad door ondernemers er te laten samenwerken.

Duurzame groei en het benutten van het aanwezige potentieel van de stad start immers met de (toekomstige) markt vragen die marktpartijen of instellingen hebben, en de wijze waarop zij hun concurrentiepositie behouden. Belangrijk daarin zijn de aanwezigheid van goed geschoold personeel, snelle toegang tot nieuwe ontwikkelingen en innovaties en krachtige ondernemers die op deze ontwikkelingen in kunnen spelen. In dit scenario neemt de gemeente een heel nieuwe positie in. Zij makelt en schakelt tussen partijen daar waar de economische positie van de stad een belang heeft.

Dit vraagt om een heel andere manier van beleidsontwikkeling. De uitdaging voor de gemeente is om de markt vraag centraal te stellen en daar passend op de acteren, maatwerk dus. Ook hierin werkt ze samen met partijen als de NOM, ondernemersnetwerken, belangenbehartigers als MKB en VNO-NCW, en individuele bedrijven en instellingen. De gemeente brengt partijen bij elkaar en heeft een 'aanjaagfunctie'.

De gemeente benut haar positie en ingangen bij grote bedrijven, instanties en onderwijsinstellingen om gewenste economische ontwikkelingen, innovaties, introducties van nieuwe producten of diensten versneld te realiseren. Voor welke uitdagingen staan de bedrijven in Groningen? Aan welke producten of diensten is behoefte in de toekomst? Welke innovaties zijn nodig? De gemeente kan een verbindende rol spelen tussen marktpartijen en ondernemers.

Binnen het te ontwikkelen beleidsplan dat hieraan ten grondslag ligt, hoort een duidelijke visie op de trends in onze maatschappij en meer specifiek in het Noorden, een analyse van de noordelijke economie, een vooruitblik naar de noodzakelijke kennis en een 'gap'-analyse die de kansen weerspiegelen voor nieuwe ontwikkelingen en innovaties. Op basis van die kansen worden 'launching customers' gezocht, of beter gezegd: de eerste klant of klanten worden betrokken bij de ontwikkelingsfase van het nieuwe product of dienst. De ontwikkeling wordt uitgevoerd door met MKB ondernemers uit de eigen regio en kennisinstellingen, die samenwerken binnen kleine, slagvaardige incubators of samenwerkingsverbanden. Zij zijn eigenaar van het op te leveren eindproduct. Het mes snijdt zo aan meerdere kanten:

Collegebrief - Discussie wijkeconomie

- zet in op marktgestuurde innovatie
- potentieel onder kleine ondernemers wordt zichtbaar
- ondernemers leren samen te werken; grotere netwerkachtige bedrijvigheid ontstaat
- kennisuitwisseling en kennisvalorisatie
- samenwerkingsverbanden van ondernemers worden ondersteund, i.p.v. individuele ondernemers
- vestigingsklimaat van Groningen verbetert
- behoud van talent
- indirecte positieve invloed op de economie en vitaliteit in de wijken

9. Conclusies

Deze rapportage willen we graag afronden met enige conclusies. Het is goed de term wijkeconomie in te kaderen en er een nieuwe lading aan te geven. Er zijn immers zo veel aspecten die van invloed zijn op de economische vitaliteit van wijken. En laten we eerlijk zijn, op veel van die aspecten kan de gemeente maar weinig invloed uitoefenen.

Toch is het aardig om aan het eind een beeld te geven van het belang van die vitaliteit. Economische ontwikkeling in de wijken heeft immers veel positieve gevolgen voor de levendigheid en arbeidsparticipatie. Circa 36% van de bedrijvigheid in de grote steden bevindt zich in de woonwijken en biedt 40% van het aantal arbeidsplaatsen. De bedrijvigheid waar we het over hebben gaat over ZZP'ers en kleine MKB ondernemers die wonen en werken in Groningen.

Dit MKB wordt bestempeld als de motor van de economie. Onder MKB verstaan we alle actieve ondernemingen met minder dan 100 werknemers. Ongeveer 99% van alle ondernemingen behoort tot het MKB. Hiervan maakt bijna 93% deel uit van het kleinbedrijf. Dit zijn bedrijven met minder dan 10 werknemers. Het MKB is goed voor meer dan de helft van de werkgelegenheid, waarvan 30% wordt ingevuld door het kleinbedrijf. Bruto werkgelegenheidscreatie bij bestaande bedrijven is voor het merendeel afkomstig van bedrijven uit het MKB. Vooral in conjunctureel ongunstige jaren is het aandeel van het MKB in de werkgelegenheidscreatie relatief hoog. (EIM 2009). Behalve haar aandeel in aantal ondernemingen, werkgelegenheid en stabiliteit, draagt het MKB bij aan diversiteit van de economische structuur, dynamiek en innovatief vermogen.

De invloed van de gemeente op de economische groei in de eigen regio neemt af. In directe zin, als opdrachtgever, zal er minder besteed kunnen worden waardoor minder middelen toevloeien naar de lokale economie. Maar ook in indirecte zin is de invloed tanende. Dat vraagt om een herziening van de rol die de gemeente wil en kan innemen binnen het economisch beleidsveld. Die herziening dient gebaseerd te zijn op de vraag waar de werkelijke meerwaarde ligt van de gemeente.

Concluderend kunnen wij op basis van de analyse stellen dat:

- Bij wijkeconomie moet men niet te krampachtig op het niveau van de wijk blijven hangen. Zaken zoals de arbeidsmarkt zijn lastig om op wijkniveau te organiseren. Het is als gemeente dus van belang om naast korte termijn plannen ook een lange, heldere en economische visie te ontwikkelen waarin zij voornamelijk haar eigen rol definieert en waarin de wijken een eigen plek krijgen.
- De gekozen aanpak van de gemeente Groningen op het beleidsthema wijkeconomie heeft geresulteerd in meetbare en positieve resultaten vanuit het project Hoogvliegers en een verzelfstandigd initiatief (Onderneem 't) dat uitvoering geeft aan bedrijvigheid in de wijken. Dit principe kan een efficiënte vorm van beleidsuitvoering inhouden, mits meetbaar (smart) gemaakt.
- Bij het inzetten van beleidsmaatregelen om de economie van de wijk te bevorderen is het belangrijk om vooraf eerst te bepalen *wat* er precies verbeterd moet worden. Dit kan *per wijkactieplan* worden bepaald aan de hand van meetbare criteria.

Collegedebat - Discussie wijkeconomie

- De Groningse aanpak vanuit Hoogvliegers heeft geleid tot goede resultaten: investeer in *kansrijk* en *beter* ondernemerschap, gericht op sterkere ondernemers die aanwijsbare omzetgroei laten zien.
- Het *beter benutten van de geldstromen van overheden, instellingen en bedrijven ontstaat door creatieve combinaties te maken en (nieuwe) waardemodellen te vinden* zodat nieuwe 'verdienmogelijkheden' ontstaan. De economische doelstellingen van de stad zouden hun weerslag moeten vinden in de wijkactieplannen van de stad. Dan kunnen op lokaal of zelfs wijkniveau de juiste partners gevonden worden om deze nieuwe waardemodellen te ontwikkelen, toegesneden op de gewenste beleidsdoelstellingen.
- Voorkom dat nieuwe initiatieven afhankelijk blijven van subsidie en geen eigen economische dynamiek krijgen. Betrek *lokale* ondernemers bij nieuwe initiatieven om de haalbaarheid te toetsen toegespitst op de Groningse situatie en streef daarbij naar een verbindende/initiërende rol van de gemeente die afneemt naarmate de uitvoering gestalte krijgt.
- Het Fonds Ondernemend Groningen zou meer actief betrokken kunnen worden in het verzilveren van nieuwe initiatieven die op het stimuleren van ondernemerschap betrekking hebben, zowel qua ideeënvorming als ondersteuning.
- Zoek de bedrijven en ondernemers met potentie, betrek hen bij de uitwerking van het economisch beleid en maak hen medeverantwoordelijk voor het gewenste beleidsresultaat.
- Het versterken van ondernemerschap kan op verschillende wijzen worden vormgegeven. Onderlinge samenwerking en netwerkvorming tussen ondernemers onderling maar ook tussen overheid, kennisinstellingen en ondernemers zijn daarbij van groot belang. Groningen herbergt veel ondernemend potentieel dat in de juiste setting van de 'triple helix' tot ontplooiing kan komen. Maatwerk is daarbij wel essentieel.
- Eén op de drie Nederlanders heeft geen vast contract meer en er wordt binnen organisaties steeds meer projectmatig gewerkt. De omvang van de flexibele schil neemt toe. Het aantal ZZP'ers zal sterk toenemen, ook in Groningen. Het *in beeld* hebben van de talentvolle ondernemers en ZZP'ers wordt steeds cruciaal voor het succes van een onderneming. Nieuwe technologie, social media en internet spelen daarin een cruciale rol. Dit zou een centrale plek moeten krijgen in het economisch programma van de stad, dat zich profileert als City of Talent.

Collegebrief - Discussie wijkeconomie

10. Bronnen

- Monitoring van ondernemerschap in de 40 aandachtswijken 2007 en 2009, EIM
- Handboek Wijkeconomie, 2010, Ministerie van Economische Zaken
- Nota Wijkeconomie Hengelo 2012 – 2015, Gemeente Hengelo
- Bedrijvendynamiek in woonwijken, 2009, Masterthesis Economische Geografie – Universiteit Utrecht, auteur: M. Van den Berge
- Rapport G27 Actieplan Wijkeconomie, 2007, Gemeente Schiedam
- Reader Wijkeconomie/Amsterdamse wijkenaanpak, Gemeente Amsterdam
- Ondernemen in de wijk – Een businesscase voor het MKB, 2013, MKB Nederland
- Nota Wijkeconomie 2010 – 2015, Gemeente Schiedam
- Eindrapportage visitatiecommissie wijkenaanpak, Schiedam, 2010
- Publicatie “Bedrijvige wijken in bedrijvige steden”, 2012, NICIS
- Uitvoeringsplan Overdie, 2009, Gemeente Alkmaar
- Uitvoeringsprogramma wijkeconomie 2011, Deelgemeente IJsselmonde
- Visie Wijkeconomie in de gemeente Delfshaven 2012 – 2020
- Visitatiecommissie Wijkenaanpak “Doorzetten en Loslaten”, 2011
- Wetsvoorstel BGV
- Programma Wijkeconomie en kleinschalig ondernemerschap, 2010, Gemeente Utrecht
- Voorbeeldproject Wijkeconomie - ZZP BV Amersfoort 2009 - 2011
- De huidige en toekomstige groei van het aandeel ZZP'ers in de werkzame beroepsbevolking
- ZZP'ers: De toekomst voor een leefbare wijk? 2011, Masterthesis Planologie, Radboud Universiteit Nijmegen, auteur: B. Schilkamp

Collegiebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe

Bestuursdienst

Onderwerp evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe

Steller L.A. Horlings

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 53 69 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk SZ 13.3652169

Datum 16 MEI 2013 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In deze brief informeren wij u -zoals toegezegd in onze brief van 20 april 2012- over de resultaten van de pilot ambtelijk horen in de bezwaarschriftprocedure bij de dienst SOZawe en de verdere besluitvorming hierover.

Ook hebben wij de rapportage van Onderzoek & Statistiek Groningen bijgevoegd. O&S heeft namelijk in het kader van de pilot onderzoek gedaan naar de ervaringen van indieners van bezwaar en hun vertegenwoordigers.

Aanleiding

In het concept bezuinigingspakket 2011-2014 is voorgesteld een bedrag ter hoogte van € 115.000,- te bezuinigen op de afhandeling van bezwaar en beroep bij de dienst SOZawe. Deze bezuiniging zou gerealiseerd moeten worden door het grootste deel van het proces bezwaar en beroep door een externe partij te laten uitvoeren. Onderzoek naar uitbesteding heeft uitgewezen dat daarmee de bezuinigingsdoelstelling niet kan worden gerealiseerd. Een van de alternatieven voor deze bezuiniging is het gedeeltelijk invoeren van ambtelijk horen.

Daarom is door ons, na consultatie van de voorzitter van de bezwaarcommissie SZW, de ombudsman en de cliëntenraad in april 2012 besloten tot een pilot ambtelijk horen.

We wilden met de pilot onderzoeken of ambtelijk horen voor de indieners van bezwaarschriften een aanvaardbaar alternatief is voor de huidige procedure. Verder wilden we een indruk krijgen wat het effect is van ambtelijk horen op de duur en de uitkomst van de bezwaarprocedure

De pilot is op verzoek van de VVD en het CDA besproken in de raadscommissie Werk en Inkomen van 16 mei 2012 en aansluitend geagendeerd voor de raadsvergadering van 30 mei 2012. Door de raad is in

Collegebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe

Bladzijde 2
Onderwerp evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe

deze vergadering een motie van VVD en CDA aangenomen waarin zij het college verzoekt de pilot ambtelijk horen dusdanig aan te passen dat een bezwaar tegen een beslissing van de dienst SOZawe altijd aan een onafhankelijke bezwaarschriftencommissie voorgelegd kan worden.

De motie is vervolgens door het college uitgevoerd door de inrichting van de pilot aan te passen.

De pilot

De pilot heeft plaatsgevonden in de periode september 2012 tot maart 2013. Daarbij is ervaring opgedaan met een andere manier van horen in de bezwaarprocedure bij SOZawe. Tijdens deze pilot is een aantal indieners van bezwaarschriften niet gehoord door de Commissie voor de bezwaarschriften maar door ambtenaren van het team Juridische Zaken van de dienst SOZawe.

Wij hebben in de pilot de volgende werkwijze onderzocht:

In de meeste (eenvoudige) bezwaarzaken bij SOZawe wordt ambtelijk gehoord en in een kleiner aantal zaken wordt de zaak ter advisering en voor het horen aan een bezwaarschriftencommissie voorgelegd. Deze mengvorm wordt in een aantal gemeenten in Nederland toegepast, een concreet voorbeeld daarvan is de gemeente Rotterdam.

Wij hebben ervoor gekozen om bezwaarschriften tegen opgelegde maatregelen en tegen herzieningsbesluiten vanwege geconstateerde fraude buiten deze pilot te houden; deze werden altijd voorgelegd aan de commissie. Dit omdat in deze zaken de impact van de beschikking voor de burger hoog is en de financiële belangen voor klant en gemeente veelal groot zijn.

In de pilot-periode is aan een groep van meer dan 100 indieners van bezwaarschriften gevraagd hoe men gehoord wilde worden: door de externe bezwaarschriftencommissie of door 2 juridisch medewerkers van de dienst SOZawe. Ongeveer de helft van de benaderde klanten of gemachtigden koos voor het ambtelijk horen. Uiteindelijk is met 53 klanten en/of hun gemachtigde een ambtelijke hoorzitting gehouden. 54 klanten uit de doelgroep zijn uitgenodigd voor een hoorzitting bij de commissie.

Resultaten pilot

We hebben de procedures van beide klantgroepen tegen elkaar afgezet en komen tot de volgende conclusies:

- Het percentage klanten dat geheel of gedeeltelijk in het gelijk wordt gesteld is bij beide vormen van horen gelijk. Zowel na ambtelijk horen als na horen door de commissie ligt het percentage geheel of gedeeltelijk gegrond op 8%.
- Het percentage klanten dat in beroep gaat tegen het besluit op bezwaar ligt iets hoger bij de groep die is gehoord door de commissie.

Collegebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe

Bladzijde 3
Onderwerp evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe

- Bij ambtelijk horen krijgt de klant sneller een besluit op bezwaar dan bij horen door de commissie. De bezwaarprocedures waarin we ambtelijk gehoord hebben zijn gemiddeld in 60 dagen afgerond. De procedure bij de commissie duurde gemiddeld 90 dagen. Het ambtelijk horen leverde gedurende de pilot een tijdswinst op van 30%.
- De opkomst bij de ambtelijke hoorzittingen was hoger dan de opkomst bij de hoorzittingen van de commissie. Bij het ambtelijk horen zijn bijna alle (96%) indieners van bezwaar verschenen. Bij de commissie lag dit percentage op 78%.

Onderzoek O&S

Wij hebben Onderzoek & Statistiek Groningen (O&S) gevraagd te onderzoeken of er een verschil is in de mate van tevredenheid bij burgers die, in verband met het door hun ingediende bezwaarschrift, door de bezwaarschriftencommissie zijn gehoord en burgers die door een juridisch medewerker zijn gehoord.

O&S komt tot de volgende constatering:

Indieners van bezwaar

Samengevat zijn indieners van bezwaar positief over het ambtelijk horen. Er zijn geen opvallende verschillen met de klanttevredenheid van klanten die zijn gehoord door de externe adviescommissie. De indieners van bezwaar noemen over zowel het ambtelijk horen als over de hoorzittingen bij de commissie verschillende voor- en nadelen. Sommige cliënten spreken een duidelijke voorkeur uit voor het ambtelijk horen uit omdat ze het bijvoorbeeld informeler en vertrouwder vinden en van mening zijn dat ze in gesprek komen met de juristen van de gemeente. Andere cliënten spreken een duidelijke voorkeur uit voor hoorzittingen bij de commissie omdat ze de commissie formeler en onafhankelijker vinden.

Advocaten

Alle ondervraagde advocaten zijn positief over ambtelijk horen. Daarbij geeft een aantal advocaten geeft aan dat ze in alle situaties voor het ambtelijk horen zouden kiezen. Ze zien uitsluitend voordelen aan deze manier van horen voor zichzelf en voor hun cliënten. Andere advocaten zouden de keus laten afhangen van het specifieke bezwaarschrift. Zij zouden voor de commissie kiezen bij bijvoorbeeld gecompliceerde bezwaarzaken, wanneer er een bezwaarschrift is ingediend tegen opgelegde boetes of maatregelen of bij grote terugvorderingen. In alle andere situaties spreken ze een voorkeur uit voor het ambtelijk horen..

Collegebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe

Bladzijde 4
Onderwerp evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe

Conclusie

De uitkomsten en resultaten van de pilot laten zien dat de overgang naar ambtelijk horen bij de (minder complexe) bezwaarprocedures zorgt voor een aanzienlijk snellere en efficiëntere afhandeling van bezwaren, zonder dat aan de waarborgen van zorgvuldigheid en de tevredenheid van klanten wordt getornd. Wij worden in deze mening gesterkt door het duidelijk positieve standpunt van rechtshulpverleners ten aanzien van deze vorm van horen.

De inrichting van de bezwaarprocedure bij SOZawe kan echter niet meer los worden gezien van de organisatieontwikkeling. Per 1 januari 2014 wordt de afhandeling van alle bezwaarschriften binnen de gemeente Groningen ondergebracht bij de juridische afdeling van het Shared Service Centrum. Voor een efficiënte organisatie is uniformering van de verschillende bezwaarprocedures wenselijk. We gaan ons om die reden in de komende periode beraden over de vormgeving van een regeling voor alle bezwaarprocedures binnen de gemeente Groningen. We willen een voorstel over de inrichting van deze gemeentebrede bezwaarprocedure in het 1e kwartaal van 2014 aan de raad voorleggen.

Gezien de positieve ervaringen met ambtelijk horen in de pilot willen wij indieners van bezwaar ook de komende periode de mogelijkheid bieden om gebruik te maken van deze vorm van horen. Daarvoor zullen we de regeling inzake de behandeling van bezwaarschriften sociale zaken en werk 2013 aanpassen. We nemen daarin op dat het horen ambtelijk kan plaatsvinden in door ons aangewezen categorieën van bezwaarschriften, en dat in de overige gevallen de commissie wordt ingezet.

Wij hopen u met deze brief van voldoende informatie te hebben voorzien.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Peter Rehwinkel'.

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Maarten Ruys'.

BIJLAGE

BASIS VOOR BELEID

OS ONDERZOEK
STATISTIEK
GRONINGEN

Horen in Bezwaar

SOZawe

Een onderzoek naar de ervaringen met
ambtelijk horen en hoorzittingen

Gemeente
Groningen

Collegebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe

Onderzoek en Statistiek Groningen heeft als kernactiviteiten instrumentontwikkeling voor en uitvoering van beleidsgericht onderzoek, het toegankelijk maken van grote hoeveelheden data uit verschillende bronnen, gegevensanalyse, projectevaluatie en dienstverlening bij overheidsmarketing.

Horen in Bezwaar

Marjolein Kolstein

Onderzoek en Statistiek Groningen
Maart 2013

Collegebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe

Collegebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe

Inhoud

1. Inleiding.....	7
2. Samenvatting.....	8
3. Resultaten	10
3.1. Ambtelijk horen	10
3.2. Commissie voor de bezwaarschriften SZW.....	14
3.3. Aandachtspunten volgens cliënten	18
3.4. Advocaten	19

Collegebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe

1. Inleiding

Inleiding

Het team Juridische zaken (JuZa) van de dienst Sociale Zaken en Werk (SOZAWE) van de gemeente Groningen behandelt de bezwaarschriften van cliënten van SOZAWE. Medewerkers van JuZa behandelen de bezwaarschriften, horen cliënten en geven advies aan de Commissie voor de behandeling bezwaarschriften Sociale Zaken en Werk (commissie SZW).

Als iemand een bezwaarschrift indient, neemt JuZa telefonisch contact op met de cliënt. Naar aanleiding van dit telefonische contact komt het regelmatig voor dat een besluit wordt aangepast. Het is voor een cliënt een mogelijkheid om zijn bezwaarschrift toe te lichten, daarnaast is het ook een moment waarop de juridisch medewerker het besluit kan toelichten en uitleggen. Bijna de helft van de ingediende bezwaarschriften wordt ingetrokken nadat in deze fase het besluit wordt aangepast of wordt uitgelegd. Voor de resterende bezwaarschriften schrijft de medewerker na dit gesprek een advies aan de Commissie SZW. De Commissie nodigt een cliënt uit om zijn bezwaar toe te lichten. De Commissie SZW geeft vervolgens een advies aan het college van B&W. In de meeste situaties volgt de Commissie het advies van de afdeling JuZa.

Onderzoek

De afdeling JuZa wil de mogelijkheid van ambtelijk horen onderzoeken. Alleen complexe bezwaarzaken zouden dan door de commissie behandeld worden. In de minder complexe bezwaarzaken wordt er ambtelijk gehoord door de juridisch medewerkers. Dit mengmodel zou een aanzienlijke besparing kunnen opleveren. De commissie zal minder zittingen houden. Om te onderzoeken over welke manier van horen cliënten het meest tevreden zijn, heeft de afdeling JuZa een pilot uitgevoerd vanaf september 2012 tot april 2013. Tijdens de pilot konden cliënten kiezen of ze ambtelijk of door de commissie gehoord wilden worden.

Opzet

De afdeling JuZa heeft O&S gevraagd te onderzoeken welke groep cliënten het meest tevreden is over de manier waarop ze gehoord zijn. We hebben groepsgesprekken gevoerd met cliënten die ambtelijk gehoord zijn en met cliënten die door de commissie zijn gehoord. Ook hebben we een aantal mensen telefonisch gesproken. Bij ongeveer 20% van de bezwaarschriften treedt er namens de cliënt een gemachtigde op, in de meeste gevallen een advocaat. Door de strakke planning hebben we niet meer dan 22 cliënten gesproken. We hebben daarnaast wel vijf advocaten en één gemachtigde gesproken. Zij hebben in de periode van de pilot meerdere zittingen bij de commissie en het ambtelijk horen meegemaakt waardoor ze beide zittingen voor zichzelf en voor hun cliënten kunnen vergelijken.

2. Samenvatting

Advocaten

Uit alle gesprekken met de advocaten is duidelijk naar voren gekomen dat ze positief zijn over het ambtelijk horen. Ze vinden de ambtelijke zitting meer een gesprek dan een hoorzitting. Ze hebben ervaren dat beide partijen de kans krijgen om hun standpunt uit te leggen. Een cliënt krijgt ruimte om zijn verhaal te doen. Ook hebben ze de indruk dat er vaak iets af te spreken of te overleggen is met de juridisch medewerkers. Ze hebben de indruk dat cliënten zich bij het ambtelijk horen meer gehoord voelen. Het ambtelijk horen is voor cliënten veiliger en meer vertrouwd dan een hoorzitting bij de commissie. De advocaten die ik heb gesproken noemen bovenstaande als voordelen van het ambtelijk horen. Tot slot vinden advocaten het een voordeel van het ambtelijk horen dat er meer tijd is voor het gesprek en daardoor ook meer tijd voor het verhaal van de cliënt.

Bij de commissie ervaren ze dit niet op deze manier. De zitting is vrij strak en formeel geregeld. Afgezien van een aantal uitzonderingen duurt de zitting slechts tien minuten. Een aantal advocaten geeft aan dat cliënten nauwelijks aan het woord komen. Sommige advocaten adviseren cliënten mede om deze reden om niet mee te gaan naar de hoorzitting.

De advocaten hebben niet de indruk dat de juridisch medewerkers niet onafhankelijk zijn in hun oordeel. Ze verwachten wel dat een aantal cliënten op deze manier naar het ambtelijk horen kijkt.

Een aantal advocaten geeft aan dat ze in alle bezwaarzaken voorkeur geven aan ambtelijk horen. Een paar andere advocaten geven aan dat ze zwaardere zaken meer geschikt vinden voor hoorzittingen bij de commissie. Het gaat dan bijvoorbeeld over een gezamenlijke huishouding, grote terugvorderingen, boetes of maatregelen. In vergelijkbare zaken is er vaker sprake van individuele omstandigheden en de advocaten verwachten dan een minder onafhankelijk oordeel van de juridisch medewerkers.

Cliënten

Alle cliënten in ons onderzoek geven aan dat ze zich gehoord voelden tijdens de hoorzitting. Daarnaast geven de cliënten aan dat ze voldoende informatie hebben gekregen over de bezwaarprocedure en de hoorzitting. Het besluit op het bezwaarschrift is op een paar uitzonderingen na goed uitgelegd in de brief. Deze uitleg niet neemt weg dat veel cliënten het niet eens zijn met het besluit op bezwaar. We zien hierin geen verschil tussen ambtelijk gehoorde cliënten en cliënten die bij de commissie zijn geweest.

Cliënten geven aan dat de locatie waar de hoorzitting plaatsvindt niet uitmaakt. Ze vinden het belangrijk dat ze gehoord worden en dat ze begrip krijgen voor hun bezwaarschrift en standpunten. Daarnaast vinden ze het belangrijk dat iemand naar hun situatie kijkt en niet enkel naar de regels. Cliënten hebben de indruk dat het besluit op bezwaar van te voren al vaststaat. Ze hebben niet de indruk dat een hoorzitting iets verandert en zien de zitting als een formaliteit. Ook hier zien we geen verschil tussen cliënten die door de commissie of ambtelijk gehoord zijn.

Een aantal cliënten geeft aan dat ze te weinig ruimte en tijd hebben gekregen bij de commissie. Cliënten die voor ambtelijk horen hebben gekozen vertellen dat hun zittingen langer hebben geduurd.

Een paar cliënten hebben voorkeur voor een hoorzitting bij de commissie. Zij verwachten dat het ambtelijk horen niet onafhankelijk is. Van de commissie verwachten ze deze onafhankelijkheid wel. Daarnaast heeft een aantal cliënten een voorkeur voor het ambtelijk horen omdat het minder formeel en kleinschaliger is.

Keuzes

Tijdens de pilot konden cliënten en advocaten kiezen voor een hoorzitting bij de commissie of voor het ambtelijk horen. Een paar advocaten hebben aangegeven dat ze in alle situaties voor het ambtelijk horen zouden kiezen. Daarnaast zou een paar advocaten de keus laten hangen van het specifieke bezwaarschrift. Ze zouden voor de commissie kiezen bij ingewikkelde zaken.

De motivatie voor de keuze van de verschillende cliënten verschilt sterk. Er zijn cliënten die hebben gekozen voor de hoorzitting die op zo kort mogelijke termijn plaats kon vinden. Andere cliënten hebben voor de commissie gekozen omdat ze een meer onafhankelijk oordeel van de commissie verwachten. Weer andere cliënten hebben bewust voor een informele en persoonlijke hoorzitting gekozen en om die reden voor het ambtelijk horen.

3. Resultaten

In deze rapportage komen de resultaten van de gesprekken met cliënten aan bod. We beginnen met de cliënten die ambtelijk gehoord zijn. Vervolgens geven we de resultaten weer van de cliënten die voor een hoorzitting bij de commissie zijn geweest. Tot slot geven we de resultaten weer van de gesprekken met advocaten.

3.1. Ambtelijk horen

Er heeft een groepsgesprek plaatsgevonden met vijf cliënten. Daarnaast heb ik telefonisch gesproken met zes cliënten.

Groepsgesprek

Ik heb vijf cliënten gesproken die een ambtelijke hoorzitting hebben meegemaakt. De uitkomsten van de door hun ingediende bezwaarschriften waren divers. Ze zijn ongegrond, gegrond of gedeeltelijk gegrond verklaard. In onderstaande alinea's geef ik weer welke onderwerpen met betrekking tot het ambtelijk horen en de bezwaarprocedure in het gesprek naar voren zijn gekomen.

Locatie

De ambtelijke hoorzittingen waren voor deze mensen in het gebouw van SOZAWE aan de Eendrachtskade. Cliënten zijn cliënten positief over de locatie. Ze vinden de ruimte prima, maar wel formeel. Iedereen geeft aan dat het gesprek ver weg in het gebouw plaatsvond. Iemand zei zelfs dat ze zich afgesloten voelde en geen idee had waar ze was.

"Het was zo ver weg in het gebouw, eerst door alle deuren en dan de lift. Het is net alsof je in de gevangenis zit. Alles is daarachter beveiligd".

Mensen vinden het fijn dat het gesprek privé is, maar vinden het te ver weg en de route binnen het gebouw onoverzichtelijk. De gesprekken waren op de negende verdieping, in de overlegkamer van de OR of een enkele in een spreekkamer. Een paar cliënten geven aan dat ze het vervelend en onbegrijpelijk vinden dat ze koffie krijgen, terwijl cliënten bij de balies niets te drinken krijgen. In vergelijking met het Stadhuis geven sommige mensen aan dat ze het Stadhuis te formeel vinden.

"Stadhuis vond ik zo officieel. Net alsof je examen moet doen".

De cliënten die ik heb gesproken geven aan dat de locatie van de hoorzitting ze niet uitmaakt. Ze vinden een aantal andere punten wel belangrijk. Ten eerste vinden ze het belangrijk dat het niet lang duurt voordat ze een besluit op hun bezwaar ontvangen. Het belangrijkste bij

Collegebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe

een hoorzitting vinden ze dat ze gehoord worden en dat er goed naar de aanvraag en naar het besluit wordt gekeken.

Tijdens het ambtelijk gesprek

Alle cliënten die ik gesproken heb vertellen dat ze alles kwijt konden wat ze wilden tijdens het gesprek. Er was genoeg tijd en ruimte voor hun verhaal. Meerdere cliënten hebben ervaren dat er een echt gesprek plaatsvond en dat de medewerkers probeerden mee te denken.

“Ze probeerden echt mee te denken en een oplossing te bedenken”.

Duur van het ambtelijk gesprek en de procedure

Cliënten geven aan dat ze de bezwaarprocedure te lang vinden duren. Ze vinden dat hier veel tijdswinst behaald zou moeten worden. Een bezwaarschrift is belangrijk en ze willen zo snel mogelijk een besluit ontvangen.

“Op elke stap moet je weer een aantal weken wachten”.

Twee cliënten geven aan dat hun gesprek ongeveer tien minuten duurde. Eén cliënte gaf aan dat deze tien minuten voor haar te kort waren. Ze vond het erg gehaast en ze had meer willen vertellen. Die ruimte kreeg ze niet. De andere cliënten die ik heb gesproken hebben een gesprek gehad van ongeveer 40 minuten. Ze vonden het fijn dat er zoveel tijd was. Ze geven aan dat ze tien minuten zoals het bij de commissie is te kort zouden vinden. Een bezwaarschrift vinden ze belangrijk en daar moet genoeg tijd voor genomen worden.

Keuze tussen ambtelijk horen en commissie

Cliënten geven verschillende redenen voor hun keuze voor ambtelijk horen.

“Ik heb deze keuze gemaakt want ik wou niet naar het Stadhuis”.

Iemand anders gaf aan dat ze voor ambtelijk horen heeft gekozen omdat ze twee tot drie weken zou moeten wachten op een zitting bij de commissie. Ze wilde het liefst zo snel mogelijk een besluit op haar bezwaarschrift. Een ander geeft aan dat hij het stadhuis te formeel vindt en zich hier niet op zijn gemak voelt.

“Waar voel je je fijner? Bij die man in driedelig kostuum of bij die man met normale kleren? Dan ga ik liever naar een man met normale kleren”.

Eén cliënt geeft aan dat ze het prettiger vindt om met twee mensen een gesprek te hebben en dat ze daarom liever niet naar de commissie wilde. Bij de commissie zijn drie leden aanwezig, een secretaris en een vertegenwoordiger van de gemeente. Ze heeft eerdere ervaringen met de commissie en vond dat er toen teveel mensen bij waren.

Collegedebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe

“Ik vond het gesprek wat persoonlijker en ik had het gevoel dat ik wat steun had”.

Eén cliënt geeft aan dat hij bij een nieuwe hoorzitting het liefst weer een ambtelijke zitting zou willen. Wel zou hij kiezen voor een andere locatie, een soort woon- of huiskamer. Hij zou een hoorzitting het liefst niet in een gebouw van een instantie of instelling zien.

Uitkomst van de bezwaarprocedure

Eén cliënt had een bezwaarschrift ingediend tegen de afwijzing van bijzondere bijstand voor een elektrische fiets. Na bezwaar is enkel de motivatie van de afwijzing gewijzigd. Hij kon zich er hierdoor wel beter bij neerleggen.

“Niet alleen de beslissing, maar ook de motivatie is belangrijk. Het begrip voor een bepaalde beslissing is belangrijk voor mij”.

Meerdere mensen hebben het idee dat van te voren al vast stond wat de uitkomst van het bezwaarschrift zou zijn. Ze vinden het fijn dat ze hun verhaal konden doen, maar hebben niet de indruk dat de hoorzitting iets heeft toegevoegd of veranderd. Een aantal mensen noemt de hoorzitting een formaliteit.

Algemene indruk van de zitting en bezwaarprocedure

De cliënten die ik gesproken heb over het ambtelijk horen vinden dat de medewerkers teveel naar de regels kijken. Ze zien dit bij de aanvraag, bij de commissie en bij het ambtelijk horen. Ze zouden willen dat er meer naar hun situatie gekeken wordt. Daarnaast missen ze begrip en ze vinden dat de regels te strak worden toegepast.

“Wat heeft de hoorzitting en een bezwaarschrift eigenlijk voor zin als er alleen naar de regels gekeken wordt. Dan zou er net zo goed aan de balie een boek kunnen liggen, waar je alles in op kan zoeken”.

Cliënten geven aan dat ze de indruk hebben dat er te weinig inhoudelijk naar hun aanvraag wordt gekeken. Bepaalde informatie of stukken uit het dossier worden niet meegenomen in de afhandeling van de aanvraag.

“De gegevens worden er dan ineens bij de hoorzitting bijgehaald. En in een eerder stadium niet”.

Alle cliënten die ik heb gesproken over het ambtelijk horen geven aan dat het besluit goed is uitgelegd. De informatie over de bezwaarprocedure en de hoorzitting was prima. Ook noemen ze de mogelijkheid om te bellen als ze extra informatie of uitleg willen.

Telefonische gesprekken

Alle cliënten die ik heb gesproken waren positief over het ambtelijk horen. Ze vonden het een prettig gesprek en ze konden hun verhaal kwijt. Over het ambtelijk horen zelf en de bezwaarprocedure hebben ze voldoende informatie gekregen. De mensen die ik heb gesproken hadden verschillende redenen om voor ambtelijk horen te kiezen. *Iemand gaf aan dat hij voor het ambtelijk horen heeft gekozen omdat het kleinschaliger en minder formeel is. Een ander gaf aan dat haar advocaat namens haar voor het ambtelijk horen heeft gekozen. Tot slot geven een paar cliënten aan dat ze vinden dat de bezwaarprocedure in zijn geheel te lang heeft geduurd.*

Samengevat zijn cliënten positief over het ambtelijk horen. Ze vinden het positief dat de zittingen langer duren dan bij de commissie. Ook vinden ze het positief dat ze met twee mensen een gesprek hebben gehad in plaats van een hoorzitting bij de commissie met vijf personen. Tot slot geven ze als punt van kritiek aan dat ze niet de indruk hebben dat een hoorzitting verschil maakt in de beslissing op het bezwaarschrift. Ze hebben niet ervaren dat een besluit wordt gewijzigd na een hoorzitting. Ze zien een hoorzitting als een formaliteit. Tijdens een hoorzitting vinden cliënten het erg belangrijk dat ze gehoord worden en dat er goed naar de aanvraag en het besluit op de aanvraag gekeken wordt.

3.2. Commissie voor de bezwaarschriften SZW

Er heeft een groepsgesprek plaatsgevonden met drie cliënten. Daarnaast heb ik telefonisch gesproken met acht cliënten.

Groepsgesprek

Voor dit groepsgesprek heb ik met drie cliënten gesproken. De uitkomsten van de door hun ingediende bezwaarschriften variëren van gegrond tot ongegrond. In onderstaande alinea's geef ik weer welke onderwerpen met betrekking tot de hoorzittingen en de bezwaarschriften naar voren zijn gekomen.

Locatie

De hoorzittingen van de commissie vinden plaats in het Stadhuis aan de Grote Markt. Alle cliënten die een hoorzitting bij de commissie hebben bijgewoond geven aan dat het hen niet uitmaakt waar de hoorzitting plaatsvindt. Wel vinden ze een locatie anders dan het pand van SOZAWE onafhankelijker of in ieder geval onafhankelijker overkomen. Eén cliënte gaf aan dat ze zenuwachtig was door het gebouw en de hoeveelheid commissieleden. Ze vraagt zich af of een hoorzitting met zoveel mensen nodig is. Iemand anders geeft aan dat hij zich meer op zijn gemak voelt bij SOZAWE dan bij de commissie.

"Ik kan hier meer gewoon communiceren en daar is het veel serieuzer".

"Locatie maakt niet uit. Het gaat om het inhoudelijke. Beter is het om hier te laten beslissen. Als er een medewerker van SOZAWE is kan je hem overtuigen en in gesprek gaan".

De cliënten die ik heb gesproken willen vooral dat er naar hen en hun bezwaarschrift geluisterd en gekeken wordt. Een paar cliënten geven aan dat ze het Stadhuis als locatie prettig vinden. Ze voelen zich serieus genomen door de locatie.

Tijdens de zitting

De cliënten die ik heb gesproken geven aan dat ze zich op hun gemak voelden en genoeg ruimte hebben gekregen om hun verhaal toe te lichten tijdens de hoorzitting. Ze voelden zich respectvol behandeld. Ze geven aan dat ze het belangrijk vinden dat de leden van de commissie voldoende juridische kennis hebben. Ze vragen zich dit hardop af, vooral omdat er tijdens de hoorzitting weinig reactie komt van de verschillende commissieleden. Ook speelt mee dat ze nooit hebben meegemaakt dat de commissie afwijkt van het advies van SOZAWE.

Eén cliënte geeft aan dat ze tijdens de hoorzitting eindelijk het gevoel had dat er een onafhankelijke commissie naar haar bezwaar keek.

"Het wordt nu wel helder of het binnen de regels valt of niet".

Iemand anders geeft aan dat hij helemaal geen ruimte heeft gekregen om zijn verhaal te doen. De voorzitter gaf vrijwel direct aan dat het hem wel duidelijk was. De medewerker van SOZawe mocht wel een toelichting geven. Hij vond het erg vervelend dat hij niets mocht zeggen. Een paar cliënten hebben het idee dat er door de klantmanager, de juridisch medewerkers en de commissie te weinig flexibel en te veel naar de letter van de wet wordt gehandeld.

“Er zou meer gekeken moeten worden naar de individuele omstandigheden van een cliënt”.

Duur van de hoorzitting en de procedure

In het groeps gesprek wordt door iedereen gedeeld dat tien minuten te kort is voor een hoorzitting. Ze vinden het te kort omdat je voldoende tijd en mogelijkheid moet krijgen om je bezwaar toe te lichten. Ook moet er tijd en ruimte zijn voor de commissieleden om aanvullende vragen te stellen. Ze vinden niet dat alle partijen binnen tien minuten voldoende aan bod kunnen komen. Wel hebben een paar cliënten meegemaakt dat er in de praktijk meer tijd was, ondanks dat de uitnodiging vermeldt dat er tien minuten beschikbaar zijn.

“Ik heb in mijn zitting wel alles kunnen uitleggen. Als het echt tien minuten zou zijn geweest dan had dat niet gekund”.

Cliënten geven aan dat ze de hoorzitting bij de commissie formeel en zakelijk vinden. Ze hebben de indruk dat de zitting een formaliteit is. Tot slot vinden ze de bezwaarprocedure in zijn geheel lang duren.

“Ook de verschillende tussenstappen duren steeds weer een paar weken. Zelf kreeg ik maar een week om over de aangeboden schikking na te denken”.

Keuze tussen ambtelijk horen en commissie

Tijdens het groeps gesprek geeft iemand aan dat zij vertrouwen heeft in de onafhankelijkheid van de commissie. Ze zitten in een apart gebouw en zijn niet verbonden aan SOZawe. Ze vindt het belangrijk dat er een onafhankelijke partij naar haar aanvraag en naar het bezwaarschrift kijkt. Ze vertrouwt minder op deze onafhankelijkheid bij het ambtelijk horen.

“Ik zou me vervelend voelen als ik naar mijn idee in mijn recht zou staan en ik moet naar hetzelfde gebouw als waar de beslissing is genomen. Omdat ik dan helemaal niet het idee dat er een onafhankelijk iemand tegenover me zit”.

Een cliënt geeft aan dat hij zich kan voorstellen dat een zitting in het Stadhuis te indrukwekkend en te spannend is waardoor iemand erg zenuwachtig kan worden.

Eén cliënte heeft, ondanks dat ze voor een hoorzitting bij de commissie heeft gekozen, gevraagd om een gesprek met een juridisch medewerker. Ze wilde meer uitleg van het besluit op haar aanvraag. Ze ziet het als een

Collegedebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe

voordeel om van beide kanten zaken uit te kunnen leggen in een gesprek. Ze geeft aan dat ze helaas geen afspraak heeft gekregen.

“Ik heb nog om een persoonlijk gesprek gevraagd, omdat ik niet zo goed ben aan de telefoon. Daar ging hij niet op in.”

Uitkomst van de bezwaarprocedure

Het uiteindelijke besluit is in de brief aan cliënten goed uitgelegd. Ook al zijn ze het er niet altijd mee eens, ze begrijpen wel hoe de commissie tot haar beslissing is gekomen. Meerdere keren geven ze aan dat ze het idee hebben dat het besluit op hun bezwaarschrift al duidelijk was voor de hoorzitting. Ze zien de hoorzitting bij de commissie als een formaliteit.

“Ik heb de indruk dat de zitting een formaliteit is en dat het besluit van te voren al bekend was”.

Algemene indruk van de zitting en bezwaarprocedure

De meeste cliënten hebben de indruk dat de commissieleden goed waren voorbereid. Ze stelden vragen waaruit deze voorbereiding bleek. Zelf waren ze voldoende geïnformeerd over de hoorzitting en de hele bezwaarprocedure.

Ook in dit gesprek hebben cliënten aangegeven dat ze vinden dat de regels te strak worden toegepast. Ze vinden dat er te weinig naar hun situatie is gekeken. Wel geven cliënten aan dat er goed naar hen is geluisterd. Ze vinden het Stadhuis als locatie formeel en serieus. De één beoordeelt dit positief en voelt zich hierdoor serieus genomen. Een ander ziet dit negatief en vindt het imponerend.

Telefonisch

De cliënten die ik telefonisch heb gesproken zijn over het algemeen positief over de hoorzitting bij de commissie. Ze geven aan dat er goed naar hen is geluisterd. Ze zijn voldoende geïnformeerd en voldoende voorbereid op de hoorzitting en de bezwaarprocedure. Een paar cliënten kunnen zich goed kunnen voorstellen dat een hoorzitting in het stadhuis te indrukwekkend en te spannend is. Meerdere cliënten geven aan dat ze de tien minuten van hun hoorzitting met de commissie te kort vonden. Anderen geven aan dat het kort, maar wel voldoende was. De stukken waren goed voorbereid door de commissieleden.

‘Het moest erg snel. Ik had het gevoel dat ik enkel met ja of nee mocht antwoorden’.

Een cliënt geeft aan dat ze het vervelend vindt dat de medewerkers van SOZawe het laatste woord krijgen. Ze ziet hier geen toegevoegde waarde in want hun mening is al weergegeven in de stukken.

Een paar cliënten vinden het raar dat alleen de voorzitter van de commissie iets zegt of vraagt. Ook geven ze aan dat ze het idee hebben dat de zitting een formaliteit was en dat de beslissing op hun bezwaarschrift van te voren al bekend was.

Collegebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZawe

Een cliënte gaf aan dat ze het niet prettig vond dat SOZawe al gehoord was voordat de hoorzitting begon. Ze kon hierdoor niet reageren op de woorden van SOZawe.

Eén cliënt gaf aan dat hij voor een hoorzitting bij de commissie heeft gekozen omdat hij verwachtte dat deze het meest onafhankelijk zou zijn. Een ander gaf aan zich geen keuze te kunnen herinneren. Ook gaf iemand aan juist liever naar het Stadhuis te willen komen.

Samengevat zien cliënten de hoorzitting met de commissie als een formaliteit. Ze vinden tien minuten te weinig tijd voor een hoorzitting. Sommige mensen hebben wel meer tijd gekregen tijdens de hoorzitting. Dat er in de uitnodiging staat dat er 10 minuten is gereserveerd voor de hoorzitting met de commissie vinden zij gehaast overkomen. Sommige cliënten geven aan dat ze bij een hoorzitting van de commissie meer onafhankelijkheid verwachten in vergelijking met het ambtelijk horen. Tot slot geven cliënten die een hoorzitting bij de commissie hebben gehad aan dat ze het belangrijk vinden dat ze gehoord worden en dat er goed naar de aanvraag en het besluit op de aanvraag wordt gekeken.

3.3. Aandachtspunten volgens cliënten

De cliënten die ik heb gesproken noemen over zowel het ambtelijk horen als over de hoorzittingen bij de commissie verschillende voor- en nadelen. Sommige cliënten spreken een duidelijke voorkeur voor het ambtelijk horen uit omdat ze het bijvoorbeeld informeler en vertrouwder vinden. Andere cliënten spreken een duidelijke voorkeur uit voor hoorzittingen bij de commissie omdat ze de commissie formeler en onafhankelijker vinden. Er komt vanuit alle cliënten die ik gesproken heb geen duidelijke voorkeur voor één van beiden naar voren. Hieronder geef ik van beide hoorzittingen de genoemde voor- en nadelen kort weer.

Ambtelijk horen

Niet onafhankelijk van SOZawe

Ambtelijke zitting ver weg in het gebouw en onoverzichtelijk

Er was een 'echt gesprek' en ze dachten mee

Gesprek met 2 personen is persoonlijker en informeler

Stadhuis

Zenuwachtig door het gebouw en de setting

Tien minuten is te kort

Er waren teveel mensen bij de hoorzitting aanwezig

Onafhankelijk van SOZawe

Ik voelde me serieus genomen

3.4. Advocaten

Ik heb met een aantal advocaten en één gemachtigde een individueel gesprek gehad, te weten: Mr. R. van Asperen, Mr. E. van Dalen, Mr. B. van Dijk, Mr. E. P. Groot, Mr. S. de Vaal en Mr. E. van Wolde. Verder in dit hoofdstuk zal ik spreken over advocaten.

Inleiding

Alle advocaten geven aan dat ze niet enkel ervaring met ambtelijk horen via SOZawe hebben, maar ook met ambtelijk horen bij andere instanties bijvoorbeeld de SVB, IND en het UWV.

Ambtelijk horen

Alle advocaten zijn positief over het ambtelijk horen. Meerdere advocaten hebben de indruk dat je in een ambtelijke zitting in gesprek gaat met elkaar. Ze vinden dit positief. Een besluit kan worden uitgelegd. Er is minder sprake van betogen, zoals bij de commissie. Bij de commissie is een wat flexibeler afhandeling niet mogelijk tenzij de commissie het zelf wil. Alle advocaten die ik gesproken heb zien dit als een voordeel van het ambtelijk horen.

“Het is in beide gevallen niet gebeurd maar ik heb de indruk dat je beter dingen kunt afspreken bij ambtelijk horen. Daarvoor is de commissie te log en afstandelijk”.

Een advocate geeft aan dat ze het idee heeft dat het ambtelijk horen vertrouwder is voor cliënten. Ze kennen de locatie en het is minder formeel, de drempel is hierdoor lager. De juridisch medewerkers geven in hun introductie duidelijk aan dat ze niets te maken hebben gehad met de eerdere besluitvorming. Bij de commissie is het totaal anders: de commissieleden, de advocaat en de cliënt zitten aan een grote tafel op letterlijk en figuurlijk grote afstand tot elkaar. Ze geeft aan dat de juridisch medewerker bij de commissie meer een tegenstander is terwijl dezelfde persoon bij het ambtelijk horen niet als tegenstander wordt gezien.

“Uiteindelijk denk ik ook dat het meer is waar een bezwaarprocedure voor bedoeld is. Want je kunt daarna nog naar de rechter en dan wordt het allemaal nog weleens puur juridisch bekeken. Hier moet je misschien ook wel kijken of je wat meer begrip voor besluiten kunt kweken en als de ambtenaren het verkeerd hebben gedaan kunnen ze het ook op dat moment herstellen”.

Een advocaat geeft aan dat het ambtelijk horen voor cliënten veel prettiger is. De locatie en ook de zitting zijn informeler. Cliënten krijgen de kans om echt hun verhaal te doen. Een bezwaarschrift is voor cliënten vaak meer dan enkel het juridische. Cliënten krijgen bij het ambtelijk horen als eerste het woord en er wordt naar ze geluisterd. Een aantal

Collegedebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZAWE

advocaten heeft de ervaring dat cliënten eerder vrede met een negatieve beslissing hebben wanneer ze gehoord zijn. Bij de commissie gaat het horen meer tussen de voorzitter en de advocaat volgens de advocaten. Ik heb hierover geen cliënten gesproken die een advocaat hebben gemachtigd tijdens de bezwaarprocedure.

“Bij een hoorzitting van de commissie gaat het meer over het hoofd van de cliënt heen. Ik adviseer ze vaak ook om thuis te blijven bij een hoorzitting van de commissie”.

Een nadeel van het ambtelijk horen kan zijn dat er geen externe partij in de vorm van een externe commissie is. De advocaten geven aan dat vooral cliënten dit als een nadeel kunnen zien. De advocaten zelf zien dit niet als nadeel.

“Zelf zie ik het doel van de bezwaarprocedure anders. Je moet gewoon nog een keer naar de zaak kijken en niet per se rechtertje willen spelen. Dat komt daarna wel”.

“Externe commissie speelt al een beetje rechter. Er is geen mogelijkheid om tot elkaar te komen. Bij ambtelijk horen kan dat wel. Je legt een besluit nog eens uit. Gemeente kan het uitleggen”.

Een advocate geeft aan dat ze het informele aan het ambtelijk horen een nadeel zou kunnen worden. Zeker wanneer je op den duur alle juridisch medewerkers kent kan het te informeel gaan worden.

Commissie

De advocaten geven aan dat een hoorzitting bij de commissie duidelijk formeler is dan het ambtelijk horen. De locatie is formeler en de omgang tussen de commissieleden en de cliënt is formeler.

“Je wordt opgehaald door de secretaris, je moet daar gaan zitten, er worden geen handen geschud. Dat is ook niet gebruikelijk. Het is meer alsof je voor een rechtelijke commissie staat. En dat is hier veel informeler, dat ambtelijk horen. Ik kan me voorstellen dat het voor cliënten prettiger is, hoewel ik ook wel het nadeel zie dat cliënten zeggen van ik zit hier nu nog niet bij een onafhankelijke commissie”.

In de uitnodiging wordt aangegeven dat de zitting tien minuten duurt. De meeste advocaten geven aan dat die tien minuten in de praktijk vaak genoeg is. Ze weten dat er vaak meer tijd is als dat nodig is. Cliënten weten dit niet en op hun komt het in de uitnodiging als gehaast en kort over. Een aantal advocaten geeft aan dat cliënten weinig ruimte krijgen om hun verhaal te doen.

“Ze kijken eigenlijk niet af van die tien minuten. Daardoor krijgen cliënten nauwelijks het woord. Een cliënt wil wel iets gezegd hebben en zich gehoord voelen”.

Collegedebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZAWE

"Het is misschien ook wel de setting, de voorzitter, de secretaris en ik. De hele setting imponeert de cliënten".

Iemand vraagt zich hardop af in hoeverre de commissie de zaken juridisch bekijkt. Hij heeft de indruk dat de commissieleden de neiging hebben om de rapporten van SOZAWE voor waar aan te nemen.

"Ze stellen bijna nooit een vraag. Blijkbaar moet het snel. Ik vraag me af of ze het wel echt hebben gelezen. Bij een hoorzitting wil ik dat ze echt het dossier kennen en genoeg vragen stellen. Dit gebeurt onvoldoende".

Een advocaat geeft aan dat sommige cliënten er bij de commissie niet uitkomen en achteraf dingen zeggen die ze tijdens de hoorzitting niet hebben durven zeggen. De locatie, de beperkte tijd, de hoeveelheid mensen bij de hoorzitting en de leidende rol van de voorzitter spelen hier in mee.

Wanneer niet ambtelijk horen kiezen

Er zijn een paar advocaten die aangeven dat ze het prima zouden vinden als er altijd sprake zou zijn van ambtelijk horen. Een ander vindt het vooral van belang of er verschil in de uitkomsten is tussen ambtelijk horen en een hoorzitting bij de commissie.

Een paar advocaten geven aan dat zij bij een bezwaarschrift over bijvoorbeeld een terugvordering in verband met een vermeende gezamenlijke huishouding niet voor ambtelijk horen zouden kiezen. Er is dan één orgaan dat informatie verzamelt, een standpunt inneemt en tevens het bezwaarschrift bekijkt. Omdat het gaat over de weging van feiten en bijzondere individuele omstandigheden zou er beter een partij van buiten naar de zaak kunnen kijken. In een vergelijkbare situatie vinden zij de onafhankelijkheid van de commissie erg belangrijk.

"Anders keurt de slager zijn eigen vlees. Voor de standaard zaken vind ik het ambtelijk horen een goede ontwikkeling".

Een advocaat geeft aan te twijfelen over de voorkeur als er een bezwaar zou spelen waarin bijzondere omstandigheden spelen.

"Is er een zaak met bijzondere omstandigheden, kies ik eerder voor de commissie. Ik weet niet in hoeverre ze bij het ambtelijk horen bijzondere omstandigheden meenemen".

Cliënten

De meeste advocaten hebben de indruk dat cliënten geen voorkeur hebben voor ambtelijk horen of een hoorzitting van de commissie. Ze denken dat cliënten vooral gehoord willen worden. De plek en door wie maken naar hun idee minder uit. Ze geven aan dat de uiteindelijke uitkomst voor cliënten belangrijker is dan waar en door wie de hoorzitting gehouden wordt.

Collegedebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZAWE

BASIS VOOR BELEID

"Cliënten willen vooral gehoord worden. Als ze maar gehoord worden maakt de plek en door wie niet uit".

Voorkeur

Alle advocaten die ik heb gesproken zouden het prima vinden als er in de toekomst enkel ambtelijk horen zou plaatsvinden. Eén advocaat geeft aan dat hij geen voorkeur heeft. Wel zou hij graag willen weten of de verschillende hoorzittingen leiden tot verschillende uitkomsten.

"Voor mijn cliënten vind ik het prettiger om ze in een ambtelijke setting te hebben".

Samengevat heeft een aantal advocaten aangegeven dat ze in alle situaties voor het ambtelijk horen zouden kiezen. Ze zien enkel voordelen aan deze manier van horen voor zichzelf en voor hun cliënten. Andere advocaten zouden de keus laten hangen van het specifieke bezwaarschrift. Zij zouden voor de commissie kiezen bij bijvoorbeeld gecompliceerde bezwaarzaken, wanneer er een bezwaarschrift is ingediend tegen opgelegde boetes of maatregelen of bij grote terugvorderingen. In alle andere situaties spreken ze een voorkeur uit voor het ambtelijk horen.

BEZOEKADRES
Eendrachtskade ZZ 2
9726 CW Groningen

POSTADRES
Postbus 1125
9701 BC Groningen

T (050) 367 56 30
F (050) 367 56 33
E info@os.groningen.nl
I www.os-groningen.nl

Collegebrief - Evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SOZAWE

Bijlage - De Stadspartij bespreekpunten pilot ambtelijk horen 27 augustus 2013

De Stadspartij

Raadsfractie

Bespreekpunten n.a.v. collegebrief evaluatie pilot ambtelijk horen in bezwaar bij SoZaWe d.d. 16 mei 2013 en het verslag van het onderzoek door Onderzoek en Statistiek Gemeente Groningen maart 2013

In de pilotperiode zijn 53 cliënten naar eigen keuze ambtelijk gehoord en 54 op de reguliere klassieke wijze, n.l. in een hoorzitting van de bezwaarschriftencommissie.

1. Een van de conclusies is dat het percentage van de ambtelijk gehoorde dat naar de bestuursrechter gaat ligt 'iets' hoger dan bij de klassieke hoorzitting. Dit duidt volgens mijn fractie op 'iets' minder vertrouwen in de ambtelijk hoorders. Hoe kijkt de commissie (W. en I.) hier tegenaan?
2. De bewering in de collegebrief dat ambtelijk horen 60 dagen in beslag neemt en horen door de commissie horen 90 is op z'n minst dubieus. De secretaris van de commissie regelt bijna altijd in de week waarin een zaak wordt aangeleverd een zitting, die dan 2,5 week later plaats vindt. De cliënt krijgt zo de gelegenheid nadere stukken in te dienen. De notulen van de zitting zijn na een dag al gereed, waar door commissieleden binnen een week wordt gereageerd. Ergo 3,5 week is veel en veel korter dan de vermelde 90 dagen. Graag een reactie van college en commissie.
3. De opkomst bij ambtelijk horen is hoger dan bij de hoorzitting, is de derde conclusie. Dat is logisch gezien het feit dat uit het onderzoek van O en S is gebleken dat er advocaten zijn die hun cliënten afraden om naar de hoorzitting te komen. Volgens de mening van mijn fractie een beklagenswaardige houding omdat zij cliënten de mogelijkheid ontnemen zelf het woord te voeren waarvoor zij naar mijn ervaring altijd de gelegenheid krijgen. Graag een reactie.
4. Er wordt door het college gestreefd naar een bezuiniging van € 115.000,- Het is zeer de vraag of ambtelijk horen dit zal opleveren. De twee juristen van de ambtelijke commissie zijn niet gratis. Bovendien blijkt uit de pilot dat er langer dan 10 minuten worden gehoord, zoals overigens ook in de commissie, hoewel er vanwege de planning altijd 10 minuten per zitting wordt vermeld. Ons voorstel is om een kostenberekening van beide vormen van horen te maken. Die ontbreekt in het voorliggende onderzoeksverslag. Hoe denkt de commissie hierover?
5. Ambtelijk horen houdt ook in dat er geen raadsleden meer worden betrokken bij de effecten van de uitvoering van het beleid zoals dat door hen wordt vastgesteld. Via de hoorzittingen van de commissie krijgt men nu de verhalen van de gebruikers van de sociale regelingen te horen en de al dan niet negatieve 'bijwerkingen' daarvan. Deelt de commissie deze mening?

03 07 13 verslag expertmeeting

VERSLAG EXPERTMEETING DRIE DECENTRALISATIES

Datum: 3 juli 2013
Plaats: Nieuwe Raadzaal
Tijd: 16.30-22.00 uur

Aanwezig: mevrouw Postma, voorzitter, de dames C.M. van Dijk (SP), C.E. Bloemhoff (PvdA), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), E. van Lente (PvdA), S.A. Koebrugge (VVD), G.E.J. Copini-van der Meulen (D66), N.G.J. Temmink (SP), B. Enting (PvdA), M. Dekker (PvdA), de heren M. Verhoef (ChristenUnie), M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), R.O. Martens (PvdA), R.P. Prummel (Stadspartij), J. Spakman (PvdA), W. Moes (PvdA), A.W. Maat (Stadspartij), J. Bolhuis (Stadspartij), J.H. Sipma (VVD), J. Evenhuis (VVD), J.P.A. van Rooij (S&S), P.S. de Rook (D66), W.B. Leemhuis (GroenLinks), K.S.N. van der Veen (GroenLinks), G.J. Kelder (PvdD), en D. Itha (wethouder)

Namens de griffie: mevrouw A. Weiland en mevrouw G.H. Mulder (commissiegriffiers).

Aanwezige experts: de heren J.J.M. van der Lans (publicist), A.J.E. Edzes (Rijksuniversiteit Groningen), T. van Yperen (Nederlands Jeugdinstituut), M.A. Buijnzeels (Jan van Es Instituut), O. Herder (gemeente Leeuwarden), J.H. Weggemans (gemeente Enschede)

Verslag: mevrouw J.H. Keppler (Notuleerservice Nederland)

De voorzitter:

- Opent de expertmeeting om 16.30 uur en heet iedereen hartelijk welkom. Noemt het doel van deze expertmeeting: vooral veel informatie vergaren zodat de raad zijn gedachten kan scherpen.

Bijdrage 1

Dhr. Van der Lans (publicist):

- Verduidelijkt in zijn presentatie de context van de drie decentralisaties, met name de rol van de sociale wijkteams.
- Stelt dat deze sociale wijkteams als 'tovermiddel' worden beschouwd om de reorganisatie van de verzorgingsstaat voor elkaar te krijgen en onderzoekt met zijn presentatie of dit lukt.
- Noemt als voorbeeld van hoe het vooral niet moet de woorden van wethouder De Jager van de gemeente Deventer die in een uitzending van Nieuwsuur voorspelde dat werklozen en burenbuurtgenoten zullen gaan helpen met protheses vervangen en dergelijke.
- Stelt dat in alle steden (Assen, Arnhem, Leeuwarden) gezocht wordt naar nieuwe vormen, nieuwe organisaties, nieuwe 'democratisering': wijkgericht, specifiek, lokaal.
- Laat de ontwikkeling in de tijd zien aan de hand van het voorbeeld van de kinderbeschermingsorganisatie: van vrijwilligers naar professionals.
- Stelt dat dit aanmerkelijk minder handen en tijd betekende.
- Stelt dat de verzorgingsstaat een planningsmachine werd: in elke buurt drie of vier welzijnswerkers, net als een huisarts.
- Stelt expertocratie (term van Jacques van Doorn) tegenover burgerlogica, een gegroeide institutionele wereld gevangen in politieke problemen en besturingsproblemen, duur en log, versus de werkelijkheid, de leefwereld van de ontevreden burger.
- Verduidelijkt de onmacht van de verzorgingsstaat aan de hand van het boek 'De dag dat Peter de deur dichttimmerde'.
- Verklaart de explosieve groei van de zorgkosten: betere behandelingen en methodiek, groei deskundigheid en kennis, maar ook een systematiek die zichzelf gulzig problemen toe-eigent.
- Verklaart dat deze veelheid de overheid onbegrijpelijk en Kafkaësk maakt voor de burger.
- Laat zien hoe dit alles nu omgedraaid wordt in een dubbele beweging: het systeem moet veranderen en tegelijkertijd moet de burger betrokken worden bij die wijziging, maar wel met behoud van deskundigheid.
- Stelt dat de term 'Burgerkracht' een mantra is geworden en soms niet helemaal begrepen wordt.
- Verduidelijkt de term 'ontindividualiseren' aan de hand van een voorbeeld: mensen komen eerder aan een nieuwe baan via hun netwerk dan door een sollicitatietraining.

03 07 13 verslag expertmeeting

- Verduidelijkt de term 'eigenaarschap' aan de hand van een voorbeeld: sportclubs organiseren zichzelf; buurthuizen zouden dat op dezelfde wijze kunnen doen.
- Verduidelijkt hoe de sociale wijkteams opkwamen in de beweging uit de systeemwereld naar een open, toegankelijke, kleinschalige, gebiedsgerichte aanpak.
- Noemt de uitdaging hierin voor de gemeenteraad en wijst erop dat er pas iets verandert als de financiering verandert, waarschuwt dat instituties het natuurlijk niet eens zullen zijn met een krimpend budget.
- Wijst erop dat alles simpeler moet en geeft Amsterdam als voorbeeld van hoe de reorganisatie richting eenvoud er juist onbegrijpelijk uit kan zien.
- Meent dat het ondergeschoven kindje 'zorg' weer gepolitiseerd wordt, noemt dit een goede ontwikkeling en ziet uit naar de komende verkiezingen.
- Meent dat de raden wellicht zelf de wijken in moeten.
- Noemt het publieke domein een collectief bezit, niet het eigendom van staat of burger.
- Wil de ondergrens en de solidariteit bewaken en Amerikaanse toestanden voorkomen.

Mw. Van Dijk (SP):

- Vraagt zich af of dit allemaal gaat lukken voor 2015.

Dhr. Van der Lans (publicist):

- Meent dat een deadline nodig is, dat proeven nodig zijn, en geeft toe dat het hele proces riskant is.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Vraagt of elke wijk het eigen wiel zal moeten uitvinden.

Dhr. Van der Lans (publicist):

- Stelt dat over elke wijk afzonderlijk nagedacht moet worden in lichte en zware varianten.
- Stelt dat er een basisvariant nodig is die gedifferentieerd wordt naar gelang de situatie.
- Meent dat elementen, kennis en ervaringen uit het krachtwijkenmodel hierin terug te vinden zijn.
- Meent dat bestaande, bruikbare structuren en netwerken gehandhaafd en gebruikt moeten worden, dat niet weggegooid moet worden wat goed is.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Vraagt naar de verhouding specialisten en generalisten.

Dhr. Van der Lans (publicist):

- Meent dat dit uitgetoet moet worden en opnieuw geijkt moet gaan worden.

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks):

- Vraagt waar de raad nog op moet sturen.

Dhr. Van der Lans (publicist):

- Stelt dat de raad goed moet sturen op de kosten, want Burgerkracht is een gok en niet direct in geld uit te drukken.
- Stelt dat ook professionals kostenbewust moeten worden.
- Stelt dat een effectiever en lichter registratiesysteem zoals in Eindhoven helpt.

Bijdrage 2

Dhr. Edzes (Rijksuniversiteit Groningen):

- Vertelt over de arbeidsmarkt en de typen banen die er bestaan.
- Verduidelijkt dat het arbeidsmarktvraagstuk luidt: hoe komen meer mensen aan regulier werk.
- Verduidelijkt dat het uitvoeringsvraagstuk luidt: hoe zijn de verantwoordelijkheden verdeeld tussen sociale dienst, sociale werkvoorziening, coaches, en op welke schaal en met welke deskundigheid.
- Verduidelijkt dat het beleidsruimteprobleem luidt: overheden zijn verantwoordelijk voor de arbeidsmarkt maar hebben daar weinig invloed op.
- Stelt dat de raad een sociale en een economische agenda heeft, die respectievelijk op korte en lange termijn spelen en wijst op het overlappende gebied van mismatch en employability.
- Vertelt dat routinematig werk door computers wordt overgenomen en verdwijnt, of wordt verplaatst naar lagelonenlanden.
- Spreekt over de polarisering van beroepsniveaus in alle West-Europese landen: daling van lagere en middelbare beroepsniveaus, constant blijven van elementaire niveaus, toenemen van hogere en wetenschappelijke niveaus.

03 07 13 verslag expertmeeting

- Verklaart dat dit leidt tot mismatch en het verdringen van de laagste niveaus van de arbeidsmarkt.
 - Laat de concentratie van banen in regio's zien, laat zien dat Groningen een zeer ruime arbeidsmarkt heeft: te weinig banen voor de hoeveelheid werkzoekenden
 - Laat zien dat vooral in regio Groningen de werkloosheid hoog is, laat zien dat de beroepsbevolking serieus zal krimpen in de toekomst vanwege vergrijzing, vooral buiten de steden daar de jongeren in de stad studeren.
 - Wijst op de dalende werkgelegenheid (de roodomcirkelde, gele balkjes) de komende jaren.
 - Verklaart dat de 20.000 banen op elementaire en lagere niveaus worden ingevuld door bijstandsgerechtigden en Wsw'ers, maar ook door pas afgestudeerden en nieuwkomers op de arbeidsmarkt.
 - Verduidelijkt dat het serieuze inactiviteitsprobleem in de stad Groningen veroorzaakt wordt door het hoge aantal Wwb'ers, niet door het aantal Wajongers en Wsw'ers.
 - Noemt de 35 tripartiet geleide werkbedrijven cruciaal alhoewel nog niet uitgewerkt.
 - Stelt dat het aantal grote bedrijven regionaal sterk is verdeeld; in de stad zijn er meer grote bedrijven dan in de regio.
 - Verklaart dat de quotumregeling zal zorgen voor een groot aantal banen voor arbeidsgehandicapten in de stad, maar niet in de regio.
 - Verduidelijkt typen banen en normvervaging: baan is werk waarvoor minimaal het minimumloon wordt betaald en vrijwilligerswerk is geen baan.
 - Raadt de raad realistisch te zijn: iedereen aan het werk helpen lukt nooit.
- Dhr. Martens (PvdA):**
- Vraagt of mobiliteit kan betekenen verhuizen naar een andere provincie.
- Dhr. Edzes (Rijksuniversiteit Groningen):**
- Heeft het zelfs over Duitsland, crossborder mobiliteit.
- Dhr. Prummel (Stadspartij):**
- Stelt dat de heer Oosterhaven juist waarschuwde voor de mobiliteit van koopkracht.
- Dhr. Edzes (Rijksuniversiteit Groningen):**
- Spreekt nu over bijstandsgerechtigden die net buiten de regio werk zouden kunnen vinden en meent dat de koopkracht daarbij niet in het geding komt.
- Dhr. Prummel (Stadspartij):**
- Brengt in herinnering dat sommige gemeenten in de regio willen blijven bestaan gewoon omdat ze bestaan, zonder enige economische motor.
- Dhr. Edzes (Rijksuniversiteit Groningen):**
- Denkt dat dit kan als de mensen mobiel zijn en bereid zijn twintig kilometer te reizen naar hun werk of hun kinderen naar hun school laten reizen per trein.
- Mw. Bloemhoff (PvdA)**
- Vraagt wat de spreker vindt van de stelling te stoppen met jagen op bijstandsgerechtigden daar er simpelweg geen werk is.
- Dhr. Edzes (Rijksuniversiteit Groningen):**
- Stelt dat er in de praktijk van de arbeidsmarkt veel dynamiek zit: de cijfers blijven gelijk, maar individuele mensen wisselen van baan en ook werkelozen moeten in beweging blijven, moeten meedoen in deze dynamiek, anders verliezen ze elke kans.
- Dhr. Spakman (PvdA):**
- Vraagt wat 'het verzilveren van de koopkrachtige vraag' betekent.
- Dhr. Edzes (Rijksuniversiteit Groningen):**
- Verduidelijkt dat mensen steeds meer zelf moeten regelen of kopen in hun zorg, en dit zijn niet alleen armlastigen.
 - Stelt dat achter de maatschappelijke taken ook consumentenbelangen kunnen zitten, denk maar aan tuin- of huisonderhoud.
- Dhr. Westra (wethouder):**
- Stelt dat de cijfers kloppen en dat van de 6.000 mensen in het ijzeren/marmeren bestand de helft aan vrijwilligerswerk doet en van de andere helft een groot aantal dat zou willen doen als men de weg erheen wist.

03 07 13 verslag expertmeeting

- Vraagt wat met deze groep gedaan zou moeten worden.

Dhr. Edzes (Rijksuniversiteit Groningen):

- Denkt aan simpelweg matchen van het bestand openstaand vrijwilligerswerk en geïnteresseerde vrijwilligers.

Bijdrage 3

Dhr. Van Yperen (Nederlands Jeugdinstuut):

- Verduidelijkt de term 'intersectorale zorgprogramma's': gespecialiseerde zorginstellingen zouden beter moeten samenwerken met elkaar maar ook met sportverenigingen en dergelijke.
- Meent met de heer Van der Lans dat de huidige transitie zou kunnen putten deze uit ervaringen uit het verleden.
- Stelt dat de huidige decentralisatie een ontwikkeling is die al heel lang aan de gang is.
- Verduidelijkt dat de sterke eerste lijn een nieuwe beroepsgroep is van generalisten, zoals ook huisartsen dat zijn, die niet altijd hoeven doorverwijzen.
- Stelt dat de generalist de sociale kaart goed moet kennen; hij moet weten van sportverenigingen en specialisten.
- Verklaart dat de generalisten met zorg opgeleid moeten worden en echte professionals zijn.
- Stelt dat de specialisering in de zorg de komende tien jaar weer zou verdubbelen en dit dient tegengegaan te worden, juist door de eerste lijn.
- Stelt dat het indammen betekent dat de transformatie niet een simpele overdracht is maar echt een transformatie.
- Vertelt dat het rijk het TSJ heeft ingesteld om de transitie te monitoren en de risico's te inventariseren.
- Stelt dat ten tijde van de eerste rapportage er veel visie was maar weinig concrete invulling en dat het inzichtelijk maken hiervan vooral van belang is voor de gemeente.
- Stelt dat ten tijde van de tweede rapportage er al wel flink geoefend werd met wijkteams maar dat de eerstelijnsinvulling nog niet van de grond is.
- Stelt dat ten tijde van de eerste rapportage instellingen te horen kregen van de landelijke overheid dat er geen financiering meer zal zijn vanaf 2015 en dat ze nog niet wisten hoe en of de gemeente deze financiering in de toekomst regelt.
- Meent dat de gemeente straks wellicht een probleem heeft als de financiële instellingen die nodig blijken te zijn, in de tussentijd zijn omgevallen.
- Stelt dat ten tijde van de tweede rapportage besloten is de instellingen al eind oktober 2013 enige zekerheid te geven.
- Verduidelijkt dat de concrete invulling een voorbeeldscenario is.
- Laat zien dat in een paar jaar tijd een enorme omwenteling moet plaatsvinden: van 80% naar 50% betekent veel voor de inrichting van elke organisatie.
- Benadrukt dat dit 'experiment' om kinderen gaat en mislukken geen optie is.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Kan de deadline van 31 oktober 2013 niet rijmen met onderzoeken hoe de jeugdzorg opnieuw ingericht moet worden.

Dhr. Van Yperen (Nederlands Jeugdinstuut):

- Heeft simpelweg teruggerekend vanaf 2015 waarbij de verkiezingsperiode meegerekend is.
- Stelt dat de cijfermatige onderbouwing in de diverse regio's al op tafel komt.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Vreest tekorten in de toekomst.

Dhr. Van Yperen (Nederlands Jeugdinstuut):

- Stelt dat men moet schatten net als in het huisartsenbeleid.

Dhr. Prummel:

- Vraagt uit welk land dit transitiebeleid is overgenomen.

Dhr. Van Yperen (Nederlands Jeugdinstuut):

- Verduidelijkt dat de transitie deel uitmaakt van een jarenlang traject en dat de visie nu op unieke wijze partijbreed gedeeld wordt door de Tweede Kamer.

03 07 13 verslag expertmeeting

- Meent dat bedoeld wordt op Denemarken maar stelt dat het idee leeft en heel breed gedragen wordt.

Gezamenlijk eten

Bijdrage 4

Dhr. Bruijnzeels (Jan van Es Instituut):

- Spreekt over de herinrichting van de gehele zorg uit financiële nood.
- Heeft aan de wieg gestaan van gezondheidscentra eerstelijns gezondheidszorg.
- Vertelt dat de blokkendoos van de gezondheidszorg verkokerd is.
- Stelt dat elk blokje zijn eigen dynamiek kent en dat dit binnen de gezondheidszorg buitengewoon hardnekkig is.
- Waarschuwt dat er nu alleen maar een blokje bij dreigt te komen in plaats van geïntegreerd te worden.
- Wil de domeinen verbinden.
- Stelt dat keer op keer gewezen wordt op minder specialiseren.
- Meent dat alle lijnen moeten terugschakelen en stelt dat de piramide niet meer mag groeien.
- Stelt dat de echte uitdaging ligt in het buiten de gezondheidszorg houden, dus buiten de piramide op het grasveld.
- Legt het regeerakkoord uit en meent dat er alleen nog maar dingen gedaan zullen worden die de gezondheidszorg goedkoper zal maken.
- Vindt de bewijzen dat dit de goede richting zou zijn zeer beperkt.
- Vertelt dat dit wel de globale insteek is, want ook in Engeland, Amerika, Baskenland gebeurt dit, onafhankelijk van het politieke systeem.
- Verduidelijkt de brede eerste lijn: dit omvat ook de huisarts, de GGD, het maatschappelijk werk, met andere woorden somatisch, psychisch en sociaal.
- Waarschuwt de gemeente voor populatiemanagement: kijk niet alleen naar eigen wijken of buurten.
- Meent dat de sociale wijkteams goed verknoopt moeten worden met de eerstelijns gezondheidszorg.
- Ziet het sociale domein en de curatieve sector graag verbonden.
- Stelt dat geld stuurt, dus raadt de gemeente aan de verbinding te maken op het niveau die de eerstelijnsgezondheidszorg kent (percentage per patiënt).
- Vindt dat de gemeente met huisartsen en apotheken en dergelijke moet praten vanuit een ondernemersperspectief en niet alleen vanuit een maatschappelijk perspectief.
- Stelt dat de populaire term 'populatiebesteding' eigenlijk populatiemanagement moet zijn.
- Wijst erop niet weer een manager, een poppetje, in te zetten en het gewoonweg management, een beleid, te laten.
- Vindt het jammer dat de eerste lijn niet meer de wijken en scholen in gaat zoals vroeger.
- Waarschuwt voor een drukte van belang in de wijken als elk team met zijn eigen deelonderwerpje langs de deuren gaat in de zorgstraatjes.
- Stelt dat er al een infrastructuur klaarligt in de wijk.
- Waarschuwt de tweede lijn buiten de wijken te houden.
- Laat zien dat een zevende van de 55-plussers al op meerdere domeinen tegelijkertijd zorg behoeft.
- Pleit voor geïntegreerde sociale wijkteams.

Dhr. Moes (PvdA):

- Vraagt hoe mensen op het grasveld gehouden kunnen worden.

Dhr. Bruijnzeels (Jan van Es Instituut):

- Stelt dat een goede voorlichting zeer goed werkt.
- Wijst op thuisarts.nl, interventies op het schoolplein, moeders die met elkaar praten, simpele educatieve boekjes, migrantenvoorlichting.

Dhr. Moes (PvdA):

- Noemt dit het neurotiseren van de samenleving.

Dhr. Bruijnzeels (Jan van Es Instituut):

- Vindt dat kennis en kunde veel gebracht hebben maar niet op verkeerde plekken ingezet moeten worden.

03 07 13 verslag expertmeeting

Dhr. Martens (PvdA):

- Vindt de reorganisatie niet te bevatten zo ingewikkeld en twijfelt aan het nut van educatieve boekjes.

Dhr. Bruijnzeels (Jan van Es Instituut):

- Vindt de zorg zo ingewikkeld omdat organisatiebelangen losgekoppeld zijn van zorgbelangen.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Vraagt of het verschillende risicoprofiel van verschillende wijken een hindernis kan zijn voor contacten met de zorgverzekeraars.

Dhr. Bruijnzeels (Jan van Es Instituut):

- Beamt het verschil in populatie en benodigde zorg en de onaantrekkelijkheid hiervan voor verzekeraars.

Bijdrage 5

Dhr. Herder (gemeente Leeuwarden):

- Vertelt dat Leeuwarden al twee jaar Amaryllis aan het opbouwen is.
- Stelt dat de 20% niet-zelfredzamen vaak een laag IQ hebben.
- Stelt dat er enorme verschillen zijn tussen de wijken.
- Concludeert dat 'iedereen is gelijk' niet opgaat.
- Vindt dat ongelijke gevallen op ongelijke wijze behandeld mogen worden.
- Stelt dat in sommige gevallen direct aanbellen bij twee maanden huurachterstand effectiever is dan respijt geven en mensen daarmee een geweldige schuld opbouwen.
- Stelt dat niemand frauderend persoonlijke zorg (helpen met douchen) aanvraagt dus zoiets kan zonder indicatie en procedures.
- Wil betere afspraken maken over verzorging en verpleging in plaats van heen en weer schuiven van geld en potjes.
- Wil aanwezig zijn waar dat nodig is, in een wijk, een school, of desnoods op de straat of in het bos.
- Wenst de term regisseur niet te gebruiken want een regisseur doet niets; wenst een hulpverlener of ondersteuner die iets kan.
- Stelt dat de burger die de weg kent zijn eigen weg kan volgen, maar de burger die al de loketten niet kan vinden, kan bij de sociaal werker terecht.
- Wil de tweede en eerste lijn verbinden aan elkaar.
- Stelt dat complexe problematiek met de drie vlakken te maken hebben: sociaal, somatisch, psychisch.
- Wijst dat verminderde inzet specialistische zorg de kosten drukt, en dat dergelijke baten straks door de gemeente gevoeld zullen worden.
- Wijst erop dat grote problematiek vaak begint bij de huis-tuin-en-keukenzaken.
- Stelt dat het maatschappelijke verdienmodel al begint bij het aanbellen bij een huis waar de gordijnen niet meer opengaan.
- Verduidelijkt dat Kern van Handen In Een nog niet zo eenvoudig was vanwege alle regels om dit regelarme plan heen.
- Vertelt dat soms wel met 32 huisartsen afspraken gemaakt moeten worden voor een wijk.
- Experimenteert met verbindingen, zoals extra budget voor huisartsen vanuit de verzekeraar beschikbaar stellen om ouderen te screenen en daarbij verplicht samen te werken met sociale wijkteams en wijkverpleegkundigen, om bijvoorbeeld vereenzaming te voorkomen.
- Stelt dat dit experimenteren Leeuwarden goed bevalt omdat zo snel duidelijk wordt wat wel en wat niet werkt.
- Denkt dat de lichtere jeugdzorg past bij de nieuwe invulling van de sociaal werker in de wijkteams.
- Wenst toe te werken naar één team maar begint, vooral in de dorpen, met ervaren mensen.
- Start met scholing voor de aankomende, jonge, sociale werker zonder praktijkervaring.
- Benadrukt de rol van sociale zaken en werk en inkomen in de teams.
- Stelt dat een financiële prikkel onontbeerlijk is.

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks):

- Ziet dat Leeuwarden samenwerkingsverbanden zoekt en een weg zoekt tussen de verschillende belangen.

03 07 13 verslag expertmeeting

Dhr. Herder (gemeente Leeuwarden):

- Beamt dit en maant Groningen niet terug te schrikken en gewoon te beginnen en te experimenteren.
- Waarschuwt de dynamiek erin te houden en niet te snel te gaan institutionaliseren.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Noemt het een holistische aanpak.
- Vraagt of de experimenten niet indruisen tegen de praktijk van de huisarts.
- Vraagt of het generaliseren van specialistische teams geen contradictio in terminis is.

Dhr. Herder (gemeente Leeuwarden):

- Beamt de holistische, mensgerichte aanpak.
- Is met de zorgverzekeraar in gesprek en behoudt de eigen keus maar houdt deze binnen een bepaalde wijk.
- Stelt dat crisisteams soms zelfde typen specialisten hebben.
- Verklaart dat Leeuwarden eerst de eerste lijn goed neer wil zetten.

Bijdrage 6

Dhr. Weggemans (gemeente Enschede):

- Stelt dat ook Enschede terug wil naar de eenvoud, daarmee worstelt en ook al wat bereikt heeft.
- Noemt de sturing en toegang tot de zorg een worsteling.
- Noemt als leervoorbeeld een sociale wijkcoach die langzaamaan een voet aan de grond kreeg bij een gezin waar de politie niet eens meer naar binnen ging.
- Stelt dat de leden van de wijkteams gedetacheerd zijn en zich nog niet bekommeren om salaris en dergelijke.
- Waarschuwt de gemeente niet te snel in het wespennest van de organisatie te treden en een stapje terug te doen.
- Wilde het vrijwillig kader in de teams stoppen om in de eerste lijn te blijven.
- Stelt dat de wijkteams te snel toch weer bureaucratisch werden.
- Stelt dat de kantelingsgedachte zeer moeilijk is en óf van nature in mensen zit óf erg moeilijk aan te leren is.
- Denkt aan de dorpse schaal: de wijkagent, de huisarts in de wijk.
- Verklaart dat de budgettaire druk het veranderingsproces versnelt.
- Stelt dat er in de wijkteams niet gepraat wordt over fusies en cao's.
- Vertelt dat per 1 januari 2014 acht wijkteams zullen functioneren.
- Stelt dat de gemeente nog altijd de toegang zal regelen en het geld zal geven (model 1).
- Zou het liefst de Wmo anders noemen.
- Geeft de burger keuzevrijheid in de zorg; vindt dat de burger zelf kan beslissen wat het meest direct nodig is en wat betaalbaar is.
- Stelt dat een schoon huis niet omgerekend hoeft te worden in uren; het huis moet schoon.
- Stelt dat organisaties die goedkoper weten te werken het overschot aan budget voor innovatie kunnen gebruiken (prikkel).

Pauze

Slotdiscussie

Dhr. Van der Lans (publicist) :

- Leidt de discussie en vat de vragen samen.
- Vraagt naar de rol van de gemeenteraad in Leeuwarden en Enschede.
- Vraagt naar het effect voor de gemeente zelf van het integrale werken.
- Vraagt naar de afbakening van de domeinen vooral in kleinere huisartspraktijken.
- Vraagt naar de arbeidsmarktparticipatiedienst (DWI) en de jeugddienst.
- Vraagt hoe het precies zit met de specialisten en generalisten.
- Vraagt of de gemeente dit allemaal moet organiseren zoals in Amsterdam of beter erbuiten kan blijven zoals Enschede waarschuwt.

03 07 13 verslag expertmeeting

Dhr. Weggemans (gemeente Enschede):

- Stelt dat de raad in Enschede de stap steunt en zelf het initiatief neemt te bezuinigen in een intensief traject.
- Stelt dat er geen politieke conflicten ontstonden.
- Stelt dat de raad vooral informatie zoekt in het veld.
- Stelt dat de raad, naast het college, zoekt naar de vormgeving: de wijze van sturing en toegang.
- Stelt dat de raad de besluiten neemt en dat het college informatie geeft zodat de raad ook besluiten kan nemen.

Dhr. Herder (gemeente Leeuwarden):

- Vertelt dat ook Leeuwarden de raad vanaf het begin meegenomen heeft en wel vanaf het coalitieakkoord.
- Stelt dat de raad ook op informerende bijeenkomsten in de buurten aanwezig was.
- Stelt dat er vooral op het terrein van jeugd aarzelingen ontstonden omdat men vreesde voor problemen en ook door politieke profilering vanwege de aanstaande verkiezingen.
- Verduidelijkt dat er soms wel kaders met compromissen vastgelegd worden.

Dhr. Martens

- Meent dat het duidelijk is dat de zorg goed geregeld moet worden.
- Meent dat de raad buiten het wat en hoe gelaten kan worden.

Dhr. Herder (gemeente Leeuwarden):

- Stelt dat dit aan de raad zelf is.

Dhr. Bruijnzeels (Jan van Es Instituut):

- Vraagt of de raad wel eens spreekt over de huisarts en de apotheek.
- Stelt dat deze zorgverleners belangrijk zijn voor de individuele mens.
- Meent dat de verbinding nadrukkelijk gezocht moet worden.

Mw. Bloemhoff :

- Hoort van inwoners dat het wel eens misgaat in de keuzevrijheid en betaalbaarheid.
- Vraagt hoe de raad geïnformeerd wordt en of raadsleden inderdaad besluiten op hoofdlijnen weten te nemen op basis van die informatie.

Dhr. Weggemans (gemeente Enschede):

- Heeft telkens de raad besluiten laten nemen.
- Stelt dat de raad een keer besloten heeft over de uitgangspunten zonder de toelichting te accepteren; ook in dat geval kon het college tenminste verder.
- Waarschuwt voor de politieke verkokering binnen de grotere fracties met al de woordvoerders voor diverse beleidsterreinen.
- Verklaart dat de gemeenteorganisatie drastisch gewijzigd wordt waarbij de uitvoering op afstand gehouden wordt.

Dhr. Prunmmel :

- Vraagt of de raad geïnformeerd is over financiële consequenties.

Dhr. Herder (gemeente Leeuwarden):

- Stelt dat aangegeven is uit te gaan van 25 tot 30% bezuinigingen.

Dhr. Weggemans (gemeente Enschede):

- Meent dat gezorgd moet worden voor een nieuw stelsel dat kosten in de hand kan houden, hoeveel de bezuiniging ook gaat worden.
- Stelt dat de raad moet besluiten over dat stelsel, los van het bedrag.

Dhr. Bruijnzeels (Jan van Es instituut):

- Geeft Jan van Es als voorbeeld van een huisartspraktijk met een wijkzuster en een maatschappelijk werker.
- Stelt dat deze drie functies telkens als de basiszorg genoemd worden.
- Stelt dat dit arrangement beter samen te stellen is in een verstedelijkt gebied dan in de regio.
- Meent dat het misgaat wanneer alle poppetjes verschillend aangestuurd worden.
- Stelt dat de voorzieningen fysiek bij elkaar moeten zijn met een cultuur waarin de mensen ook werkelijk samenwerken en naar elkaar toe gaan, want dit gaat niet vanzelf.

Dhr. Herder (gemeente Leeuwarden):

03 07 13 verslag expertmeeting

- Stelt dat organisatie en verbindingen leggen niet altijd even makkelijk is, de ene huisarts is de andere niet.

Dhr. Weggemans (gemeente Enschede):

- Weet dat de huisartsenpraktijken nogal divers zijn en wil een fysieke verbinding met het wijkteam aanbrengen, bijvoorbeeld een wijkteamlid dat een aantal dagen als maatschappelijk werker binnen de huisartspraktijk werkt.

Dhr. Herder (gemeente Leeuwarden):

- Stelt dat Leeuwarden in één wijk de wijkverpleegkundige bij de huisarts heeft gezet met een schakeling naar het sociale wijkteam en de huisarts, en dat dit uitstekend werkt.

Dhr. Bruijnzeels (Jan van Es Instituut):

- Waarschuwt dat de huisarts een ondernemer is en blijft.
- Waarschuwt tegen het maken van een blauwdruk voor de huisarts.

Dhr. Weggemans (gemeente Enschede):

- Stelt dat de huisarts naar de gehele GGZ indiceert en dan straks de gemeente de factuur nog stuurt.

Dhr. Van Yperen (Nederlands Jeugdinstituut):

- Licht toe dat de huisarts straks naar alle vormen van jeugdzorg mag verwijzen.
- Stelt dat de huisarts deel uitmaakt van een samenwerkingsverband en de burger straks snel de weg weet als de gemeente geen indicatie ziet.

Dhr. Herder (gemeente Leeuwarden):

- Spreekt met zorgverzekeraars en huisartsen om dit vorm te geven.

Dhr. Van Yperen (Nederlands Jeugdinstituut):

- Ziet dat de discussie over de wijkteams gaat over de vorm en de inrichting.
- Meent dat het beter is te kijken naar het doel van de wijkteams.
- Stelt dat een wijkteam gaat over het hele leven, van nul tot honderd.
- Verklaart dat alleen jeugdzorg te weinig is.
- Denkt dat jeugdzorg er wel past, maar dat veel ouders helemaal geen team nodig hebben en alleen een simpele vraag willen stellen of tip willen krijgen.
- Is het opgevallen dat in twee gevallen wijkteams multiprobleemgezinnen benaderd hebben zonder naar de voorgeschiedenis te kijken en zonder kennis en expertise te zoeken en in te zetten.
- Vindt dit onzorgvuldig.

Dhr. Weggemans (gemeente Enschede):

- Realiseert zich dit en heeft vanaf april deskundigen uitgenodigd in het team zitting te hebben.
- Onderstreept veiligheid voor opgroeiende kinderen te borgen en niet zomaar te experimenteren.

Dhr. Edzes (Rijksuniversiteit Groningen):

- Zegt dat werk en inkomen al sinds 2000 is gebudgetteerd.
- Stelt dat er doelgroepen zijn met een onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt en dat wijkgericht werken daar best een rol kan spelen.
- Stelt dat bij het verkrijgen van inkomen altijd een controletaak zit en dat deze taak zich slecht verhoudt tot de rol van hulpverlener.

Dhr. Herder (gemeente Leeuwarden):

- Vindt dat een deel van de mensen ook voor participatie of een sociaal inkomen bij een wijkteam terecht moet kunnen.
- Beseft dat dit ongelijkheid betekent maar kiest daar juist voor.
- Stelt dat anderen die zelfredzamer zijn beter een digitaal traject in kunnen gaan.

Do's en don'ts

Dhr. Weggemans (gemeente Enschede):

- Waarschuwt uit het institutionele denken te blijven.
- Raadt aan veel tijd en energie te steken in communicatie met de burgers.
- Raadt aan ook intern het accent te leggen op de kanteling en verandering van filosofie van de Wmo.

Dhr. Edzes (Rijksuniversiteit Groningen)

03 07 13 verslag expertmeeting

- Raadt aan lef te tonen en rebels te zijn.

Dhr. Herder (gemeente Leeuwarden):

- Raadt aan de juiste balans te vinden tussen innovatie en continuïteit, tussen loslaten en sturen.

Dhr. Bruijnzeels (Jan van Es Instituut):

- Raadt aan integraal te denken.
- Waarschuwt tegen institutionalisme.

Dhr. Van Yperen (Nederlands Jeugdinstituut):

- Waarschuwt dat alles heus niet in 2015 drastisch gewijzigd is omdat er een knop is omgezet.
- Raadt aan een gefaseerd beleid in te richten.
- Raadt aan op resultaat te letten, op cliëntniveau en stelselniveau.

De voorzitter:

- Dankt de sprekers, de raadsleden en geïnteresseerden op de publieke tribune en sluit de bijeenkomst.

Bijlage - MEMO TERUGBLIK EXPERTMEETING DRIE DECENTRALISATIES ...

MEMO TERUGBLIK EXPERTMEETING DRIE DECENTRALISATIES EN HOE VERDER

Tijdens de expertmeeting zijn we wakker geschud m.b.t. de urgentie van de decentralisaties in het sociale domein, o.a. door de genoemde deadline van 31 oktober 2013 voor de contractering van de jeugdzorg. De voorbereidingsgroep maakt zich zorgen dat over een aantal onderwerpen te weinig is gesproken.

Een reden is o.a. dat aangeleverde collegebrieven veel informatie bevatten, waar de raad nog te weinig uitspraken over heeft gedaan en keuzes heeft gemaakt.

(Zie bijgevoegd overzicht stukken 2012 en 2013)

In de collegebrieven wordt veelal één uitgewerkte route gepresenteerd, zonder inzicht te geven in mogelijke andere routes en de overwegingen van het college om die niet te kiezen. Voorbeeld is de collegebrief 'Integrale Toegang Sociaal Domein'. In de visienota is gezegd dat de raad hierover een voorstel zou krijgen, maar is nu alleen als informatie aangeboden. In dezelfde brief wordt heel kort informatie gegeven over contractering, terwijl contractering als één van de hoofdthema's in de visienota 'Groningen voor elkaar' en 'Jeugd ieders zorg!' d.d. 10 okt. 2012 is genoemd waarop gestuurd moet worden.

Deze hoofdthema's zijn:

1. De vernieuwing van het stelsel,
2. Toegang (ondersteuningsvraag burgers en besluit daarop)
3. Dienstverlening (vormgeving van de ondersteuning)
4. Contractering (bekostiging van het stelsel)
5. Kwaliteitsbewaking en verantwoording.

Ander voorbeeld is de brief 'Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein' d.d. 21 febr. 2013 waarin de raad uitgebreid wordt geïnformeerd en ook de vraag is gesteld om te overleggen over de wijze waarop de raad zo optimaal mogelijk betrokken en geïnformeerd kan worden. N.a.v. deze brief heeft ook geen discussie plaatsgevonden over de rol/bevoegdheid van de raad.

Vragen ter bespreking:

1. Deelt u de zorgen van de voorbereidingsgroep? (trein dendert door, maar er vindt geen fundamentele discussie plaats met de raad)
2. Bent u het eens met een verzoek aan het college om een overzichtsschema te maken van alle bestaande en nog te ontvangen stukken over de decentralisaties, hierin de samenhang aan te geven met een route/tijdtabel, go-/no-go momenten en de rol (bevoegdheid) van de raad per onderdeel voor de commissie van oktober zodat de raad hierover uitspraken kan doen?
3. Zijn er nu al onderwerpen die u wilt bespreken, zowel voor oktober of op langere termijn?

Met vriendelijke groet,

Vorbereidingscommissie 3 decentralisaties;

René Bolle,
Carine Bloemhoff,
Mattias Gijsbertsen,
Inge Jongman,
Kris v.d. Veen

Bijlage - MEMO TERUGBLIK EXPERTMEETING DRIE DECENTRALISATIES ...

Bijlage - Overzicht stukken 3 D's 2012 en 2013

Overzicht Raadsvoorstellen en Collegebrieven m.b.t. drie decentralisaties

Datum	Vorm	Onderwerp	Opmerking
7 maart 2012	Raadsvoorstel	Meerjarenprogramma WMO 2012-2015 "Samen Sterk in Stad"	
8 juni 2012	Raadsvoorstel	(Re-)visie zicht op uitvoering werk & participatie in Stad	visienota
21 juni 2012	Collegebrief	Inhoud en proces drie decentralisaties	
10 okt. 2012	Raadsvoorstel	"Groningen voor elkaar" en "Jeugd ieders zorg!"	visienota
18 okt. 2012	Collegebrief	Informatie start pilot maatschappelijke participatie	
23 nov. 2012	Collegebrief	Ontwikkeling sociale teams in twee wijken in Groningen	
21 febr. 2013	Collegebrief	Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein	Incl. planning *Verwijzing naar Houtskoolschets Werk & Participatie
16 mei 2013	Collegebrief	Integrale Toegang Sociaal Domein	Toegang en contractering
31 mei 2013	Collegebrief	Ontwikkelingen Werk & Participatie	
28 juni 2013	Collegebrief	Hervorming langdurige zorg	
3 juli 2013	Collegebrief	Informatie stand van zaken en doorontwikkeling van CJG, Jimmy 's buurtwelzijn en STIP's	

Overige stukken:

Powerpoint presentatie aan raadscommissie W&I d.d. 5 febr. 2013 (alleen op papier)

Powerpoint presentatie aan de organisatie d.d. 6 febr. Digitaal (als boven staande, iets uitgebreider)

Houtskoolschets Werk & Participatie van febr. 2012 (collegestuk van intranet digitaal)

P.S. Laatste twee te vinden op G: Griffie, Commissies, Raadscommissies, W&I, Dossier, Digitale documenten, 2013, map participatiewet en werk 3de en 5de stuk

2013-09-11 ingekomen stukken W&I

Lijst ingekomen stukken

Raadscommissie Werk en Inkomen 11 september 2013

COLLEGE BRIEVEN (te vinden in het Raads Informatie Systeem)

Nr.	Datum	Onderwerp	Advies	Opmerking
1.	31-05-2013	Ontwikkelingen Werk & Participatie	t.k.n.	LTA 2013-398
2.	07-06-2013	G-kracht en proces nieuw programma economie voor de raad	t.k.n.	LTA 2013-427 2014-11 t/m 13
3.	07-06-2013	Stand van zaken cofinancieringsfonds	t.k.n.	IM-2012-65 2013-37
4.	07-06-2013	Beleidsregels in- en terugvordering WWB, IOAW en IOAZ 2013	t.k.n.	LTA-428
5.	13-06-2013	Discussie Wijk economie	B.1	LTA 2013-189
6.	18-06-2013	Beantwoording toezeggingen Programma Werk en Inkomen rekening raadscommissie 22 mei 2013	t.k.n.	LTA 2013-426
7.	19-06-2013	Evaluatie pilot loondispensatie	t.k.n.	LTA 324 en 280
8.	04-07-2013	Afbouw gesubsidieerde arbeid/200 banenplan	t.k.n.	LTA2013-336
9.	10-07-2013	Afhandeling moties voorjaarsdebat	t.k.n.	LTA 2013-425,426 LTA 2014-10 IM 2013-23,25,26,37
10.	15-08-2013	Het Fonds Ondernemend Groningen	t.k.n.	LTA 2014-5
11.	19-08-2013	Lange Termijn Agenda: Evaluatie koopzondagen (2013-279)	t.k.n.	LTA 2013-279
12.	15-08-2013	Sleutelprojecten jan-mrt 2013 en voortgang grondexploitaties (blz. 4 werklocaties)	t.k.n.	LTA 2013-277,424

OVERIGE INGEKOMEN STUKKEN

(vanaf nu worden alle ingekomen stukken van derden op de totaallijst overige ingekomen stukken van de raad gezet - onder inlogcode op het RIS-)

2013-06-05 verslag W&I

VERSLAG VERGADERING RAADSCOMMISSIE WERK EN INKOMEN

Datum: 5 juni 2013
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 16.30 – 18.25 uur

Aanwezig: dhr. P.S. de Rook (voorzitter), mw. C.E. Bloemhoff (PvdA), mw. M. Dekker (PvdA), dhr. J.P. Loopstra (PvdA), dhr. R.A. Koops (VVD), dhr. J.H. Sipma (VVD), mw. A. Postma (GroenLinks), dhr. K.S.N. van der Veen (GroenLinks), mw. A.M.J. Riemersma (Stadspartij), mw. L.R. van Gijlswijk (SP), mw. C.M. van Dijk (SP), dhr. B. Benjamins (D66), dhr. J.H. Luhoff (D66, tot 17.30 uur), mw. S. Schipper (CDA), dhr. M. Verhoef (ChristenUnie), dhr. M. van den Anker (Student & Stad), mw. R.M. Grijpstra (PvdD)

Wethouders: mw. J.A. Visscher, dhr. D. Isth, dhr. J.M. van Keulen (t/m agendapunt A5, Rondvraag)

Namens de griffie: mw. A. Weiland (commissiegriffier)

Insprekers: mw. Hagenus (op persoonlijke titel)

Verslag: dhr. Z. Jeuring (Notuleerservice Nederland)

Opening

A1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

Wethouder Isth:

- 200-banenplan en afbouw gesubsidieerde arbeid: alle wethouders krijgen voor hun werkveld de verantwoordelijkheid voor de 150 nog niet gewitte banen. De wethouders gaan in overleg met de betreffende organisaties om te trachten de banen te witten. De 35 ex-banenpoolers in dienst van de gemeente blijven bij de gemeente in dienst. De voormalige ID-banen bij de stichtingen Weerwerk en Thermiek worden per 1 mei 2014 opgezegd. De raad ontvangt nog een brief. De wethouder zegt toe de commissie op een nader te bepalen tijdstip te informeren over de voortgang. Dit komt op de LTA.
- Vragen CDA over dienstverlening SOZAWE: het interne rapport van SOZAWE van december 2012 komt als bijlage bij de nog toe te sturen antwoorden.
- Pilot loondispensatie: de aantallen zijn laag en de kosten zijn hoog. De collegebrief komt zo snel mogelijk. Loonkostensubsidie zal in de plaats komen van loondispensatie.

Wethouder Visscher:

- ALV VNG 5 juni 2013: op deze vergadering is een resolutie van het bestuur aangenomen over het Sociaal Akkoord. Groningen heeft i.v.m. het Zorgakkoord gevraagd om een krachtige stellingname t.a.v. de haalbaarheid van de maatregelen in het Zorgakkoord. Deze punten zijn door de ALV niet in de resolutie overgenomen maar zullen door het bestuur wel onder de aandacht van de regering worden gebracht.

A2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A3. Afspraken en planning

De voorzitter:

- De LTA- en IM-lijst zijn geactualiseerd en de besluitenlijst van 10 april 2013 is toegevoegd i.v.m. gedane toezeggingen.
- De verdere wijzigingen op de LTA en IM-lijst worden definitief na de vergadering aangepast.
- N.a.v. een vraag van **mw. Van Gijlswijk (SP)**: nauwkeurig wordt bekeken wanneer een motie als 'afgehandeld' wordt beschouwd.

De voorzitter:

- Stelt vast dat de commissie instemt met de LTA en met de wijzigingen zoals besproken.

2013-06-05 verslag W&I

A4. Conformstukken

a. Verordening Cliëntenraad Groningen

(raadsvoorstel 14 mei 2013)

Het voorstel gaat als conformstuk naar de raad van 26 juni 2013.

A5. Rondvraag

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Faillissement Groene Kruis: welke mogelijkheden heeft de gemeente om de 100 ontslagen mensen weer aan een baan te helpen?

Wethouder Istha:

- Die mogelijkheden heeft de gemeente nauwelijks. De wethouder bekijkt nog of hij een schriftelijke reactie stuurt.

Inhoudelijk deel

B1. Integrale toegang sociaal domein

(collegebrief 16 mei 2013)

Mw. Van Dijk (SP):

- Is positief over het idee voor integrale toegang voor alle voorzieningen binnen het sociaal domein. Deze nota is een goede start tot een laagdrempelige toegang.
- De fractie is het eens met het Wmo-platform dat pleit voor eenvoudiger taalgebruik zodat de visie voor iedereen leesbaar is.
- Is blij dat mensen die het niet zelf redden en geen eigen netwerk hebben kunnen blijven rekenen op ondersteuning van de gemeente.
- AWBZ-indicatie: blijft de huidige indicatie bestaan of gaan de sociale wijkteams er opnieuw naar kijken?
- Hoe wil het college maatschappelijke participatie realiseren?
- Hoe gaat het college voorkomen dat het plan te veel 'de Haagse sfeer' van bezuinigingen uitademt?
- Hoe gaat de gemeente vormgeven aan mantelzorgondersteuning om te voorkomen dat de mantelzorgers worden overbelast?
- Hoe wordt de Eigen Kracht Wijzer vormgegeven? Hoe houdt de gemeente rekening met de mensen die geen eigen netwerk hebben?
- De SP wil graag dat het geld van het Rijk voor de uitvoering van de nieuwe taken wordt geormerkt.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Is tevreden over het voorstel en is blij dat de gemeente het op wijkniveau via de Stips goed heeft georganiseerd.
- Wat is de meerwaarde om aanvragen via het KCC te doen als dit op wijkniveau al goed is georganiseerd?
- Hoe wordt de manier van bezwaar maken georganiseerd? Gebeurt dit op een onafhankelijke manier?
- Wat is de status van deze collegebrief gezien de komende expertmeeting over decentralisaties? Kunnen dan nog dingen worden meegenomen?

Mw. Schipper (CDA):

- Vindt het stuk veelbelovend. De plannen lijken echter te mooi om waar te zijn gezien de beschikbare financiën.
- Is positief over de sociale teams. Kunnen de hulpverleners het werk kwantitatief en kwalitatief gezien wel aan? Hoeveel hulpverleners moeten worden omschoold?
- Kunnen de medewerkers van het KCC het werk aan of is een omslag nodig?
- Worden vrijwilligers en mantelzorgers niet te veel belast? Zijn zij voldoende toegerust om de taken aan te kunnen? Spreker wijst op de personen met meerdere problemen en op alleenstaande ouderen.

2013-06-05 verslag W&I

- De fractie is positief over de hoofdlijnen en is benieuwd naar de uitwerking en naar het bijbehorende financiële overzicht.

Mw. Grijpstra (PvdD):

- Is bezorgd over het feit dat voor deze manier van werken anders opgeleide mensen en andere expertise nodig zijn.
- Komt er interne scholing voor de huidige medewerkers?
- Bestaat er een mogelijkheid voor de mensen om een second opinion aan te vragen in plaats van bezwaar te maken?
- Eens met de SP dat aandacht nodig is voor de overbelasting van mantelzorgers.

Mw. Riemersma (Stadspartij):

- Hoe krijgt de burger ondersteuning nadat de hulpvraag is gesteld? Spreker wijst op het eerste loket dat bemenst is door vrijwilligers.
- Graag eerst de dienstverlening door het KCC en de website verbeteren voordat dit nieuwe systeem wordt ingevoerd.
- Waarom wordt niet ook de organisatie gekanteld zodat de beste mensen aan het loket zitten?

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Kan zich goed vinden in deze visienota. Sommige mensen hebben ondersteuning nodig van de gemeente.
- Wordt de verdere uitvoering gevolgd en gemonitord zodat wijken van goede ervaringen elders kunnen leren?
- Is voorafgaand aan het maken van bezwaar een second opinion van een tweede gespreksvoerder mogelijk?
- De digitale toegang en de website sluiten niet aan bij de vraag van de mensen. De Wmo-raad signaleert. Herkent het college zich erin? Wat is eraan te doen?
- Huisartsen: gaat de gemeente hen erbij betrekken? Klopt het dat de verwijfsfunctie van huisartsen wordt uitgebreid?
- Waarom ontbreekt in het stuk aansluiting bij het passend onderwijs?
- Schoolmaatschappelijk werk: spreker wijst op het belang ervan, het is onderdeel van het geheel aan ondersteuning en maakt de link naar de thuissituatie. Waarom kiest het college voor het stopzetten van het schoolmaatschappelijk werk?

Dhr. Sipma (VVD):

- Ziet met dit stuk een begin van het maken van een zorgkaart voor de stad.
- Staat achter de uitgangspunten om te bekijken wat mensen wel kunnen.
- Waar houdt de gemeentelijke verantwoordelijkheid op?
- Hoe gaat de gemeente om met mensen die zorg mijden?

Dhr. Van den Anker (Student&Stad):

- Hoe wordt de integrale toegang tot het sociale domein verzekerd en hoe wordt deze gecontroleerd?
- Kan de backoffice gemakkelijk worden aangepast vanwege veranderende vraag?
- Kwaliteit gespreksvoerders: hoe zorgt het college voor voldoende kwaliteit?
- Digitale toegang: hoe kan dit beter worden georganiseerd?

Dhr. Luhoff (D66):

- Is tevreden over de nota. Er wordt voor gezorgd dat de zorg daar terecht komt waar deze nodig is.
- Sturen op resultaat: is voldoende duidelijk hoe de huidige vraag in de wijken eruitziet? Weet de gemeente hoe de vraag zich gaat ontwikkelen en kan de raad er voldoende snel op inspelen?
- Toegang en contractering: de nota is te veel gericht op toegang en te weinig op contractering. Wordt met aanbieders wel voldoende besproken wat de resultaten waren van de afgelopen periode en wat daarvan de consequenties moeten zijn?
- Eens met de vraag van GroenLinks over jeugdzorg. Het CJG lijkt een vreemde eend in de bijt.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Kan zich vinden in de aanpak die de nota schetst.

2013-06-05 verslag W&I

- Eens met de vraag van de CU over de status van de nota i.v.m. de komende expertmeeting. Zijn al ervaringen van ander gemeenten meegenomen? Wie vanuit de stad zijn betrokken bij de opstelling van de nota?
- Wordt aangesloten bij de behoeften van de stad? Wordt bekeken wat beter kan of worden nieuwe structuren bedacht? Spreker is bezorgd over een teveel aan institutionaliseren en te veel bureaucratie.
- Het KCC krijgt een rol bij simpele hulpvragen. Wat zijn dit voor soort vragen? Hoe worden de ervaringen tot nu toe met het KCC betrokken bij dit uitgangspunt?
- Hoe kan de gemeente bevorderen dat inwoners zelf de hulpvraag organiseren en aanpakken? Hoeveel ruimte is er voor nieuwe initiatieven?
- Bestuurlijk aanbesteden: hoe verhoudt zich dit tot het aangenomen initiatiefvoorstel om te kiezen voor subsidierelaties en niet voor aanbesteden?
- Eens met de vraag van GroenLinks over passend onderwijs.

Wethouder Visscher:

- Het uitgangspunt 'uitgaan van de logica van de stad' spreekt niet vanzelf, vroeger werd te veel vanuit de organisatie geredeneerd. Verder worden regels vereenvoudigd.
- Nog niet alle vragen kunnen worden beantwoord.
- N.a.v. de expertmeeting en andere zaken kunnen nog nieuwe inzichten worden ingepast. Invoering kan echter niet wachten. De wethouder legt uit hoe wordt gestart en hoe wordt geleerd, ook van ervaringen elders. Er wordt gemonitord en eventueel bijgestuurd.
- Het klopt dat mantelzorgers en vrijwilligers soms een zware taak hebben.
- Respijtzorg voor mantelzorgers: via het steunpunt mantelzorg biedt de gemeente al enige steun. De gemeente gaat de nieuwe taken uitvoeren.
- Overbelasting vrijwilligers: de gemeente kent de zorg en via de Stips is er al aandacht voor.
- De gemeente kent al langer de zorgwekkende mensen die zorg mijden.
- Deskundigheid van de hulpverleners: naast de mensen aan de loketten bestaat een schil daar omheen met deskundige mensen.
- Het KCC: het zorgloket gaat vloeiend over in het KCC.
- De digitale toegangsfunctie moet verder worden ontwikkeld.
- De gesprekken: de wethouder zegt toe dat het mogelijk wordt dat altijd een second opinion kan worden gevraagd.
- Scholing van medewerkers: dit wordt samen met de Hanzehogeschool verder opgezet. De sociale teams worden goed gevolgd.
- De huisartsen: de gemeente is in overleg met de huisartsen en probeert de samenwerking in de wijken te realiseren. De VNG vraagt hiervoor aandacht bij het Rijk. Ook zorgverzekeraars spelen een rol.
- Passend onderwijs: er is overleg tussen alle Groninger gemeenten en de onderwijsinstellingen. De onderwijsinstellingen zijn van plan zelf de zorg te gaan bieden. Er komen afspraken over het snijvlak gemeente-onderwijs. Wanneer neemt de gemeente de zorg over en wanneer moet informatie aan elkaar worden verstrekt?
- Oormerken van budgetten: het voornemen is een brede uitkering voor het gehele sociale domein in te stellen.
- De gemeente heeft verantwoordelijkheid in het kader van bijvoorbeeld de Wmo en de Jeugdwet. Uitvoerende taken worden vaak aan instellingen overgedragen. De raad kan de wethouder ter verantwoording roepen.
- Bestuurlijk aanbesteden betekent dat gemeente en uitvoerder en ontvanger van de zorg afspraken maken over de zorg. De gemeente koerst op duurzame relaties en duurzame subsidierelaties.
- De digitale toegang wordt verder ontwikkeld. De opmerkingen van de ombudsman worden meegenomen. Het KCC neemt geen zaken over die er nog niet rijp voor zijn.

2013-06-05 verslag W&I

B2. Informerende brief over de onkostenvergoeding vrijwilligerswerk

(collegebrief 15 mei 2013)

Vrijwilligersbeleid

(collegebrief 23 mei 2013)

Insprekerster mw. Hagenus spreekt op persoonlijke titel. Zij heeft de commissie een brief gestuurd en herhaalt niet alles wat daarin staat. Spreker is vrijgesteld van sollicitatieplicht maar werd 'verplicht' tot het doen van vrijwilligerswerk en zo tot het maken van onkosten. Spreker verricht vrijwilligerswerk in een zorginstelling.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Schetst de geschiedenis. De vergoeding werd in 2005 ingevoerd.
- De fractie is tegen afschaffing van de vergoeding en is niet tevreden met de manier waarop dit gaat. Spreker verwijst naar de discussie in de commissie van december 2012.
- Spreker vraagt naar de verrichte onderzoeken en naar de gespreksverslagen met instellingen. Kan dit voor de raad van 26 juni?
- De voorkeur van de fractie gaat uit naar scenario 2. Het college kan op basis van het verloop binnen de groep vrijwilligers goed doorrekenen wat de komende drie jaar aan middelen nodig is. Spreker ontvangt graag die informatie voor de raad van 26 juni.
- Spreker leest de laatste zin van de collegebrief voor waarin staat dat burgers die door het verdwijnen van de onkostenvergoeding in financiële nood komen, een beroep kunnen doen op de bijzondere bijstand. Dit is vreemd en spreker vraagt om verduidelijking.

Mw. Riemersma (Stadsparij):

- Bedankt de insprekerster en de wijkorganisatie Tuinwijk voor hun duidelijke brief.
- Is het eens met de SP wat betreft de opmerking over de bijzondere bijstand.
- Het college zegt dat de onkostenvergoeding niet van doorslaggevende betekenis is voor het doen van vrijwilligerswerk. Is aan de vrijwilligers gevraagd of dit klopt?
- De fractie is het eens met de SP de regeling te handhaven voor de mensen die het nu betreft.
- Vrijwilligersbeleid: waarom spreekt het college niet over onbetaald werk en werken voor de uitkering?

Mw. Postma (GroenLinks):

- Vrijwilligersbeleid: eens om dit beleid op te nemen in een brede participatienota.
- Spreker kan zich de opmerking van organisaties voorstellen dat zij behoefte hebben aan een integraal overzicht van de mogelijke manieren om mensen binnen te halen. Prima om een dergelijk overzicht te maken.
- Collegebrief onkostenvergoeding: spreker kan zich vinden in de opmerkingen van de SP, de fractie kiest voor scenario 2. De fractie heeft suggesties voor de financiering.

Mw. Grijpstra (PvdD):

- Is voor behoud van de vrijwilligersbijdrage voor de groep van 235 vrijwilligers.
- Spreker heeft niet kunnen achterhalen hoeveel mensen zouden stoppen en hoeveel mensen zouden doorgaan na afschaffing van de bijdrage.
- Vrijwilligersbeleid: prima om dit beleid in de participatienota op te nemen.

Dhr. Sipma (VVD):

- Ziet het niet als een verantwoordelijkheid van de gemeente om een onkostenvergoeding voor vrijwilligers in stand te houden. De situatie is nu anders dan in 2005, bij de invoering. Deze vergoeding hoort niet bij de kerntaken van de gemeente.

Dhr. Benjamins (D66):

- Kan zich vinden in de brief over het vrijwilligersbeleid.
- Heeft al van de wethouder begrepen dat scholing van vrijwilligers een plek krijgt in het beleid. D66 vindt dat de instellingen de werkelijk gemaakte onkosten van vrijwilligers moeten betalen. Door scholing worden vrijwilligers betrokken.

Dhr. Van den Anker (Student&Stad):

- Is het ermee eens dat vrijwilligersbeleid een plek krijgt binnen het participatiebeleid.
- Is het eens met D66 wat betreft het vergoeden van onkosten door instellingen.
- De fractie kiest voor scenario 1.

2013-06-05 verslag W&I

Mw. Schipper (CDA):

- Is het grotendeels eens met D66.
- Vrijwilligerswerk is erg belangrijk. Uit het onderzoek blijkt dat sociale waardering in combinatie met goede ondersteuning door de instellingen erg belangrijk is maar dat daarnaast een aantal burgers de vergoeding goed kan gebruiken.
- De fractie is het eens met het college te stoppen met de vergoeding. Er is geen duidelijke dekking en de meerwaarde voor de vrijwilligers blijft behouden. De instellingen zijn verantwoordelijk voor een tegemoetkoming in werkelijke kosten.
- Spreker is bereid serieus te kijken naar een voorstel om de onkostenvergoeding te handhaven indien vanuit de raad een dekking wordt gevonden die niet ten koste gaat van andere belangrijke punten.
- Middelen voor scholing en ondersteuning van vrijwilligers zijn belangrijk.
- Vrijwilligerswerk is vrijwillig en gebeurt om niet. Er hoeft dus niet direct een vergoeding vanuit de gemeente tegenover te staan.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Vindt het prima het vrijwilligersbeleid op te nemen in een brede participatienota.
- Is het wat de onkostenvergoeding betreft eens met de SP en GroenLinks.
- Vindt het goed als de vergoeding niet uit het Participatiefonds wordt betaald.
- Vindt het belangrijk dat het beleid volgens de wet wordt uitgevoerd en dat de huidige ongelijkheid wordt gelijkgetrokken.
- Sluit zich aan bij scenario 2. Vergoeding op basis van een declaratie heeft enige voordelen.

Mw. Dekker (PvdA):

- Jammer dat de commissie nog niet beschikt over de notitie maatschappelijke participatie.
- De fractie staat achter het college om geen vergoeding meer te verstrekken en over te gaan op andere vormen van waardering.
- De vraag blijft wat het stoppen van de vergoeding betekent voor de huidige groep vrijwilligers, zij mogen niet voor kosten komen te staan. Het is geen oplossing de vergoeding door de organisaties te laten betalen. Wat vindt het college? Wanneer praat de commissie in breder verband over de notitie maatschappelijke participatie?

Wethouder Isha:

- Wijst op het belang van vrijwilligerswerk.
- Begrijpt de voorkeur van sommige fracties voor scenario 2. De wethouder wijst legt uit dat de groep vrijwilligers de afgelopen jaren vrij stabiel is. Gezien de leeftijdsopbouw zal de gemeente nog een flink aantal jaren de vergoeding moeten betalen. Dat geld heeft de gemeente niet. Het enige surplus zit in het armoedebeleid maar de wethouder weet niet uit welk onderdeel geld kan worden gehaald.
- De opmerking van dhr. Verhoef over het opheffen van ongelijkheid: alle in aanmerking komende mensen een vergoeding geven, is onbetaalbaar.
- De toekomst van de sociale infrastructuur: de wethouder wil bij het opstellen van de brede nota ingaan op hoe in de toekomst vrijwilligerswerk kan worden ingepast in de maatschappij. Een herwaardering van vrijwilligerswerk is nodig, ook op lokaal niveau.
- De wethouder legt uit wanneer mensen een beroep kunnen doen op bijzondere bijstand.
- De wethouder legt uit hoe hij de maatschappelijke herwaardering van vrijwilligerswerk ziet. Hij wijst op de situatie in de naoorlogse VS.

De voorzitter:

- Geeft het woord aan de fracties voor de tweede termijn.

Mw. Postma (GroenLinks):

- Geeft aan dat dit thema terug moet komen in de participatienota.
- Trekt een conclusie: vrijwilligers moeten in staat worden gesteld hun vrijwilligerswerk te verrichten door hun onkosten te vergoeden.
- Spreker heeft weinig vertrouwen in de mogelijkheden vanuit de bijzondere bijstand maar is bereid de argumenten aan te horen.
- De fractie blijft een voorkeur voor scenario 2 hebben.

2013-06-05 verslag W&I

Dhr. Benjamins (D66):

- Vindt de discussie over bijzondere bijstand vreemd: mensen moeten aan bijzondere voorwaarden voldoen.
- Is benieuwd naar de nota maatschappelijke participatie. Wanneer komt de nota?

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Ontvangt graag voor de raad van 26 juni de twee afgeronde onderzoeken.
- Ziet graag dat de raad de berekening over de aflopende 180.000 euro ontvangt.
- En vraagt of de raad het verslag van het gesprek met de instellingen kan ontvangen.

Wethouder Isha:

- De vraag van mw. Van Gijlswijk over de 180.000 euro: de groep van 235 heeft een harde kern die nog jaren actief blijft. Een groot deel van die 180.000 euro blijft nog wel tien tot vijftien jaar op de begroting drukken. De wethouder stuurt de berekening naar de raad.
- Bijzondere bijstand: mensen kunnen geen bijzondere bijstand aanvragen voor de onkosten vanwege vrijwilligerswerk. Voor bijzondere bijstand bestaan aparte regels. Het is wel zo dat sommige vrijwilligers de vergoeding als extra inkomen zien omdat zij geen kosten hebben.
- De vraag over de onderzoeken: het onderzoek van bureau Onderzoek en Statistiek naar de samenstelling van de groep mensen in de bijstand is bijna afgerond en kan naar de raad.
- Het verslag van het gesprek met de instellingen: dit ligt gevoeliger omdat het vertrouwelijke gesprekken zijn geweest, ook met de Cliëntenraad.

De voorzitter:

- Schetst de procedure t.a.v. de collegebrief over de onkostenvergoeding vrijwilligerswerk en concludeert dat de raad het onderwerp het beste op 26 juni 2013 kan bespreken.
- Vraagt welke informatie mw. Van Gijlswijk nog nodig denkt te hebben.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Ziet graag dat de raad het door de wethouder genoemde onderzoek over participatie van bureau Onderzoek en Statistiek ontvangt.
- Begrijpt dat het vrijwilligersbeleid nog niet is herijkt.
- Verzoekt het college een nadere toelichting te geven over het vertrouwelijke karakter van de verslagen van de gesprekken met de instellingen. Het gaat om een belangrijke groep actieve mensen.
- Vraagt om een nadere doorrekening van scenario 2 zodat de raad weet wat het kost om het besluit van het college bij te sturen.

Wethouder Isha:

- Zegt toe de gevraagde informatie voor de raad van 26 juni 2013 naar de raad te sturen.

De collegebrief gaat als discussiestuk naar de raad van 26 juni 2013.

C1. Ingekomen stukken

Mw. Riemersma (Stadspartij):

- Verzoekt de evaluatie Pilot ambtelijk horen voor de commissie te agenderen.

C2. Vaststelling verslag 10 april 2013

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter sluit de vergadering om 18.25 uur.